



**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2019. május 31.
X. évfolyam 5. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	4
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	20
POLGÁRI ÜGYSZAK	24
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	25
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	28
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	28
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	29
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	36
POLGÁRI ÜGYSZAK	38
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	39
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	41
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	44
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	44
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	44
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	69
POLGÁRI ÜGYSZAK	69
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	73

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 80

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	80
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	80
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ IRÁNYMUTATÁSAI	81
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	81
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI	82
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	82
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	84
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	84
POLGÁRI ÜGYSZAK	84
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	85

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

14. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2018. december 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-806/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen az Európai Unió Bíróságának 2017. július 26-i Ouhrami ítéletével (C-225/16, ECLI:EU:C:2017:590, 49. pont) — amely szerint a 2008/115 irányelv 11. cikkében szabályozott beutazási tilalom a külföldi tekintetében csak a származási országába vagy valamely más harmadik országba való visszatérésének időpontjától vált ki „jogkövetkezményeket” — az olyan nemzeti büncselekményi tényállás, amely szerint büncselekményt követ el az, aki harmadik országbeli állampolgárként Hollandia területén tartózkodik, miután vele szemben a 2000. évi Vw 66a. cikkének (7) bekezdése alapján beutazási tilalmat rendeltek el, ha a nemzeti jog alapján bizonyos az is, hogy e külföldi állampolgár nem jogszerűen tartózkodik Hollandiában és lépésenként lefolytatták a 2008/115/EK irányelvben megállapított kiutasítási eljárást, a tényleges visszatérésre azonban nem került sor?

15. A High Court (Írország) által 2019. február 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-82/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Az ügyész végrehajtó hatalomtól való függetlenségét az adott nemzeti jogrendszer alapján betöltött szerepével összhangban kell-e megítélni? Amennyiben nem, úgy milyen szempontok vannak, amelyek alapján a végrehajtó hatalomtól való függetlenségről döntenünk kell?

2. A [2002/584/IB tanácsi] kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében ahhoz, hogy igazságügyi hatóságnak minősüljön, kellőképpen független-e a végrehajtó hatalomtól az az ügyészség, amely a nemzeti jog értelmében irányítható vagy utasítható közvetlenül vagy közvetetten az igazságügyi minisztérium részéről?

3. Amennyiben igen, szükséges-e, hogy az ügyészség működésében is független legyen a végrehajtó hatalomtól és melyek azok a szempontok, amelyek alapján e működésbeli függetlenségről döntenünk kell?

4. Ha a végrehajtó hatalomtól független, igazságügyi hatóságnak minősül-e a kerethatározat 6. cikk (1) bekezdése értelmében az az ügyészség, amelynek szerepe arra korlátozódik, hogy nyomozásokat kezdeményezzen és folytasson le és biztosítsa azt, hogy a nyomozásokat tárgyilagosan és jogszerűen folytassák le, vádat emeljen, végrehajtsa a bírósági határozatokat, képviselje a vádat a büncselekmények esetében és nem ad ki nemzeti elfogatóparancsokat, továbbá nem végezhet igazságszolgáltatási feladatokat?

5. Igazságügyi hatóságnak minősül-e az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében a zwickauai ügyészség?

16. Az Okresný súd Bratislava V (Szlovák Köztársaság) által 2019. február 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-149/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2012/13/EU irányelv) 4. cikkével és 8. cikkének (2) bekezdésével, a szabadsághoz és biztonsághoz való, az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 6. cikke szerinti joggal, a védelemhez való, a Charta 48. cikkének (2) bekezdése szerinti joggal, valamint a tisztességes eljáráshoz való, a Charta 47. cikke szerinti joggal az a körülmény, hogy a nemzeti hatóságok a fogva tartás ideje alatt nem (vagy nem hiánytalanul) tájékoztatják írásban a terheltet a 2012/13/EU irányelv 4. cikkének (2) bekezdése szerinti összes információról (különösen az ügy anyagaiba való betekintés jogáról), és a tájékoztatás elmulasztásával szemben a 2012/13/EU irányelv 8. cikkének (2) bekezdése szerinti jogorvoslatot sem teszik lehetővé? Az előző kérdésre adandó nemleges válasz esetén érinti-e az uniós jog szóban forgó megsértése a büntetőeljárás bármely szakaszában a letartóztatás elhúzódásán túl a személyi szabadság elvonásának jogszerűségét, ha a terhelt letartóztatását rendelték el?

2) Összeegyeztethető-e a tiltott kábítószer-kereskedelem területén a bűncselekmények tényállási elemeire és a büntetésekre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló, 2004. október 25-i 2004/757/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkével, a lojális együttműködésnek az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdése és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke szerinti elvével, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 82. és 83. cikkével, a tisztességes eljáráshoz való, a Charta 47. cikke szerinti joggal, a büntetések arányosságának a Charta 49. cikke (3) bekezdésében rögzített elvével, valamint az uniós jog arányosságának, egységes alkalmazásának, tényleges érvényesülésének és elsőbbségének elvével a szlovák büntető törvénykönyv 172. cikkének (4) bekezdéséhez hasonló, a tiltott kábítószer-kereskedelmet büntető nemzeti rendelkezés, amely nem teszi lehetővé, hogy a bíróság húsz évnél rövidebb időtartamú szabadságvesztés büntetést szabjon ki, és a büntetés egyéniesítése elvének figyelembevételére sem ad lehetőséget? Az előző kérdésre adandó válasz szempontjából van-e jelentősége annak a körülménynek, hogy a tiltott kábítószer-kereskedelmet nem az uniós jog értelmében vett bünszervezetben követték el?

Közigazgatási ügyszak

64. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. október 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-665/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Értelmezhető-e az Európai Bíróság C-98/14. sz. ügyben hozott ítéletének 39-42. pontja oly módon, hogy az EUMSZ 56. cikkben foglalt szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül a tagállami jogalkotás révén a tételes játékadó átmenet nélküli, ötszörös megemelése és ezzel egyidejűleg a százalékos játékadó bevezetése?

2) Értelmezhető-e a C-98/14. sz. ügyben hozott ítéletben hivatkozott „zavarás” vagy „kevésbé vonzóvá tétel” tartalma — figyelembe véve és alkalmazva az Emberi Jogok Európai Egyezménye (EJEE) Első Kiegészítő Jegyzőkönyvében és az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkében foglaltakat — úgy, hogy a tagállami játékadó indokolatlan és észszerű mértéket meghaladó megemelése aránytalanul és diszkriminatív módon, a versenyfeltételeket a játékkaszinó javára eltorzítva, az EJEE fenti Jegyzőkönyvébe és az Alapjogi Charta 17. cikkébe ütköző módon elvonja a játékkermi szerencsejáték-szervezők javait?

3) Értelmezhető-e a C-98/14. sz. ügyben hozott ítélet tartalma oly módon, hogy a „zavarás” vagy „kevésbé vonzóvá tétel” megállapítható abban az esetben, ha a játékadó indokolatlan és diszkriminatív megemelése eredményeképpen a játékautomaták üzemeltetése az emelést

követően nyereségesen már nem, csak veszteségesen folytatható?

4) Értelmezhető-e a C-98/14. sz. ügyben hozott ítélet tagállami alkalmazása során a szolgáltatásnyújtás szabadsága oly módon, hogy a tagállamban működtetett játéktermek és kaszinók esetében alapvetően vélemezni kell az uniós elem meglétét, vagyis azt, hogy az adott játéklehetőségeket más tagállamból érkező uniós polgárok is igénybe veszik?

65. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2018. november 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-711/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az Európai Unió joga, és különösen a villamos energia és a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályok, valamint a jogbiztonság és a bizalomvédelem elve lehetővé teszik-e azt, hogy visszaható hatállyal lehessen alkalmazni a volt koncessziójogosultaknak járó megtérítések értéke meghatározásának kritériumait, a korábbi kereskedelmi viszonyokra is kihatással, vagy ezt az alkalmazást — az arányosság elvének fényében is — a közérdekek védelmének azon európai relevanciájú követelménye igazolja, amelyek azon követelményre vonatkoznak, hogy lehetővé váljon a referenciapiac versenyhelyzetének hatékonyabb védelme a szolgáltatás igénybevevőinek hatékonyabb védelme mellett, akik közvetett módon szenvedhetik el a volt koncessziójogosultakat illető összegek esetleges növekedésének hatásait?

66. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. december 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-754/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a beutazás jogáról szóló 5. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e érteni, hogy az irányelv alkalmazásában a 10. cikkben előírt érvényes tartózkodási kártya birtoklásán túlmenően a 20. cikkben előírt huzamos tartózkodási kártya birtoklása is mentesíti az ezzel rendelkező családtagot a vízumkötelezettség alól valamely tagállam területére történő beutazáskor?

2) Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén ugyanígy kell-e értelmezni a 2004/38/EK irányelv 5. cikkét és annak (2) bekezdését, ha a huzamos tartózkodás jogát az uniós állampolgár családtagja, aki nem valamely tagállam állampolgára, az Egyesült Királyságban szerezte meg, és számára a huzamos tartózkodási kártyát az Egyesült Királyság állította ki? Vagyis, hogy az Egyesült Királyság által kiállított, az irányelv 20. cikke szerinti huzamos tartózkodási kártya birtoklása mentesíti a vízumkötelezettség alól annak jogosultját, függetlenül attól, hogy az Egyesült Királyság nem részese az irányelv 5. cikk (2) bekezdése által hivatkozott, a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló 539/2001/EK tanácsi rendeletnek, sem pedig a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) szóló (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek?

3) Amennyiben az 1–2. kérdésekre igen a válasz, a 2004/38/EK irányelv 20. cikke szerint kiállított tartózkodási kártya birtoklása önmagában elégséges bizonyítékaul tekintendő-e annak, hogy a kártya jogosultja uniós polgár családtagja, és minden további vizsgálat és igazolás nélkül — mint családtag — jogosult más tagállam területére beutazni, és mentesül a vízumkötelezettség alól az irányelv 5. cikk (2) bekezdése alapján?

4) Amennyiben a 3. kérdésre nemleges a Bíróság válasza, abban az esetben úgy kell-e értelmezni a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 26. cikk (1) bekezdésének b) pontját és (2) bekezdését, hogy a légi fuvarozó köteles az úti okmányok ellenőrzésén túl annak ellenőrzésére is, hogy a 2004/38/EK irányelv 20. cikke szerinti huzamos tartózkodási kártyával utazni kívánó utas ténylegesen és valóban a belépés időpontjában uniós állampolgár családtagja-e?

5) Ha a 4. kérdésre igenlő választ ad a bíróság,

i) amennyiben a légifuvarozó nem tudja megállapítani, hogy a 2004/38/EK irányelv 20. cikke szerinti huzamos tartózkodási kártyával utazni kívánó utas ténylegesen a belépés időpontjában uniós állampolgár családtagja-e, köteles-e megtagadni a légi járműbe való beszállást és e személy elszállítását másik tagállamba?

ii) amennyiben a légifuvarozó elmulasztja ezen körülmény ellenőrzését, vagy nem tagadja meg a családtagi minőségét igazolni nem tudó utas elszállítását — aki egyébként huzamos tartózkodási kártyával rendelkezik —, ezen okból a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 26. cikk (2) bekezdése alapján kiszabható-e bírság vele szemben?

67. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2018. december 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-791/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e 2006. évi héairányelv 184–187. cikkével a tárgyi eszközökre vonatkozó nemzeti korrekciós szabályozás, amely több évre kiterjedő olyan korrekciót ír elő, amelynek esetében az első használatbavétel évében — amely egyúttal az első korrekciós év is — ez erre a tárgyi eszközre vonatkozó eredeti adólevonás teljes összegét egyidejűleg kell kiigazítani (korrigálni), ha e tárgyi eszköz első használatbavételekor bebizonyosodik, hogy az eredeti adólevonás eltér attól a levonástól, amelynek érvényesítésére az adóalany a tárgyi eszköz tényleges használata alapján jogosult?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a 2006. évi héairányelv 189. cikkének b) vagy c) pontját, hogy az eredeti adólevonásnak az első kérdésben hivatkozott, a korrekciós időszak első évében egyidejűleg érvényesített kiigazítása olyan intézkedést képez, amelyet Hollandia meghozhat a 2006. évi héairányelv 187. cikke alkalmazásának céljából?

68. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Olaszország) által 2018. december 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-798/18. és C-799/18. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Ellentétes-e az uniós joggal a 116/2014. sz. törvénnyel átalakított 91/2014. sz. rendkívüli

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

felhatalmazáson alapuló rendelet 26. cikkének 2. és 3. bekezdéséhez hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely jelentős mértékben csökkenti vagy késlelteti a jogszabály révén már biztosított és a fotovoltaikus berendezésekkel előállított villamos energia termelői által az e funkció ellátása céljából létrehozott, állami tulajdonban lévő társasággal, a Gestore dei servizi energetici s.p.a.-val kötött megállapodás alapján már meghatározott ösztönzők biztosítását;

közelebről, összeegyeztethető-e az ilyen nemzeti rendelkezés a bizalomvédelem, a jogbiztonság, a lojális együttműködés és a hatékony érvényesülés alapvető uniós jogelveivel, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 17. cikkével, a 2009/28/EK irányelvvel (1) és a támogatási rendszerek abban előírt szabályozásával, az EUMSZ 216. cikk (2) bekezdésével, különösen az európai Energia Charta Egyezményel összefüggésben?

69. A Fővárosi Törvényszék (Magyarország) által 2018. december 20-án és 2019. január 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-807/18. és C-39/19. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A nyílt internet-hozzáférés megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozataláról, továbbá az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló 2002/22/EK irányelv és az Unión belüli nyilvános mobilhírközlő hálózatok közötti barangolásról (roaming) szóló 531/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2120 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. cikkének (2) bekezdése szerint értelmezendő-e az internet-hozzáférési szolgáltató és a végfelhasználó azon kereskedelmi megállapodása, amely alapján az internet-hozzáférési szolgáltató a végfelhasználó részére bizonyos alkalmazások tekintetében nullás díjszabást alkalmaz (vagyis az adott alkalmazás által generált forgalom az esetleges adatfogyasztásba nem számít bele, azt az adatkeret elfogyását követően sem lassítja), és a megkülönböztetést kizárólag a végfelhasználóval kötött kereskedelmi megállapodásban foglalt feltételek szerint, annak keretei között, kizárólag e végfelhasználó irányában gyakorolja, a kereskedelmi megállapodásban nem részes végfelhasználóval szemben azonban nem?

2) Az 1. kérdésre adott nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni a Rendelet 3. cikkének (3) bekezdését, hogy a jogsértés megállapításához, figyelemmel a Rendelet (7) preambulumbekzdésére is, szükséges annak — hatás- és piacialapú — vizsgálata, hogy az internet-hozzáférési szolgáltató intézkedései ténylegesen korlátozzák-e és milyen mértékben a végfelhasználónak a Rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt jogait?

3) Az 1–2. kérdéstől függetlenül, úgy kell-e értelmezni a Rendelet 3. cikkének (3) bekezdését, hogy az ebben meghatározott tilalom általános és objektív, azaz ez alapján tiltott minden olyan forgalomszabályozási intézkedés, amely különbséget tesz az egyes internetes tartalmak között attól függetlenül, hogy az internet-hozzáférést nyújtó szolgáltató egyébként ezt megállapodás, kereskedelmi gyakorlat vagy egyéb magatartása útján teszi-e?

4) A 3. kérdésre adott igenlő válasz esetén további piaci- és hatásvizsgálatok elvégzése nélkül is megállapítható-e önmagában a megkülönböztetés tényénél fogva a Rendelet 3. cikkének (3) bekezdésébe ütközés, és ezért a Rendelet 3. cikke (1) és (2) bekezdésének való megfelelés vizsgálata okafogyott ilyen esetben?

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek

70. A College van Beroep voor het bedrijfsleven (Hollandia) által 2018. december 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-814/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Alkalmazandó-e az 1198/2006 rendelet 55. cikkének (1) bekezdése a támogatás nyújtója, a jelen ügyben a miniszter és a kedvezményezett (a támogatás kedvezményezettje) közötti viszonyra?
- 2) Ha az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1198/2006 rendelet 55. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó a támogatás nyújtója és a kedvezményezett közötti viszonyra: az 1198/2006 rendelet 55. cikkének (1) bekezdése értelmében a kedvezményezettek által ténylegesen kifizetett kiadásoknak tekinthetők-e a harmadik személy által (adott esetben beszámítás útján) kifizetett kiadások?
- 3) Ha a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a harmadik személy által (adott esetben beszámítás útján) kifizetett kiadások nem tekinthetők az 1198/2006 rendelet 55. cikkének (1) bekezdése értelmében a kedvezményezettek által ténylegesen kifizetett kiadásoknak:
 - a) Azt jelenti-e az olyan végrehajtási gyakorlat, amelynek keretében a támogatás nyújtója az 1198/2006 rendelet 55. cikkének (1) bekezdése értelmében szisztematikusan a kedvezményezettek által ténylegesen kifizetett kiadásoknak tekintette harmadik személyek hozzájárulásait, hogy abból kell kiindulni, hogy a kedvezményezett nem ismerhette fel az 1198/2006 rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a támogatás nyújtója általi téves értelmezését, és ezért az odaítélt összegben jogosult támogatásra, és
 - b) ebben az esetben az 1198/2006 rendelet 55. cikkének (1) bekezdése értelmében a kedvezményezettek által ténylegesen kifizetett kiadásokhoz kell számítani a harmadik személyek hozzájárulásait (minek eredményeként nagyobb összegben határozzák meg a támogatás összegét), vagy
 - c) a bizalomvédelem és/vagy a jogbiztonság elvére tekintettel mellőzni kell a jogalap nélkül fizetett támogatás visszatéríttetését?
 - d) Jelentőséggel bír-e még ebből a szempontból, hogy a támogatás nyújtója — mint a jelen esetben — előleget fizetett a támogatásból?

71. A Rechtbank Limburg (Hollandia) által 2018. december 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-826/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell e értelmezni az uniós jogot és különösen az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2) bekezdését, hogy azzal ellentétes, ha a nyilvánosság (public) (bárki) tekintetében teljes mértékben kizárják az igazságszolgáltatáshoz való jogot, amennyiben e nyilvánosság esetében nem az érintett nyilvánosságról (public concerned) (ügyfelek) van szó?
2. Az 1. kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell e értelmezni az uniós jogot és különösen az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2) bekezdését, hogy abból az következik, hogy a nyilvánosság (public) (bárki) számára biztosítani kell az igazságszolgáltatáshoz való jogot az e nyilvánosság tekintetében az említett egyezmény 6. cikkében rögzített eljárási követelmények és részvételi jogok állítólagos megsértése esetén?

Jelentőséggel bír e ennek körében, hogy az érintett nyilvánosság (public concerned) (ügyfelek) e tekintetben rendelkezik igazságszolgáltatáshoz való joggal, és emellett anyagi jogi jogalapokra is hivatkozhat a bíróság előtt?
3. Úgy kell e értelmezni az uniós jogot és különösen az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2) bekezdését, hogy azzal ellentétes, ha az érintett nyilvánosság (public concerned) (ügyfelek) tekintetében az említett egyezmény 6. cikke szerinti részvételi jogok gyakorlásától teszik függővé az

igazságszolgáltatáshoz való jogot?

4. A 3. kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot és különösen az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés, amely az érintett nyilvánosság (public concerned) (ügyfelek) tekintetében kizárja a valamely határozattal szembeni igazságszolgáltatáshoz való jogot, ha e nyilvánosságnak megalapozottan felróható, hogy nem terjesztett elő kifogásokat a határozattervezettel (illetve annak egyes részeivel) szemben?

5. A 4. kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Teljes mértékben a nemzeti bíróság feladata-e, hogy az egyedi ügy körülményei alapján eldöntse, hogy mit jelent a „megalapozottan felróható” kifejezés, vagy a nemzeti bíróság köteles ezzel kapcsolatban bizonyos uniós jogi garanciákat tiszteletben tartani?

6. Mennyiben adandó eltérő válasz a 3., 4. és 5. kérdésre, ha a nyilvánosságról (public) (bárki) van szó, amennyiben e nyilvánosság nem jelenti egyben az érintett nyilvánosságot (public concerned) (ügyfelek) is?

72. Az Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Németország) által 2018. december 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-830/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdését, hogy akkor is közvetetten hátrányosan megkülönböztető hatással bír a nemzeti területi önkormányzatok (járások) iskolai közlekedés biztosítására vonatkozó kötelezettségét a területi önkormányzatokat (járásokat) magában foglaló szövetségi egységben (Bundeslandban [szövetségi tartomány, Németország]) lakóhellyel rendelkezőkre korlátozó nemzeti jogi rendelkezés, ha a ténybeli körülmények alapján megállapítható, hogy a lakóhelyre vonatkozó feltétel túlnyomórészt a tagállam egyéb területein lakóhellyel rendelkezőket zárja ki az ellátásból?

Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

2) A közvetett hátrányos megkülönböztetés igazolására alkalmas közérdeken alapuló kényszerítő indoknak minősül-e az oktatásügy hatékony megszervezése?

73. A Curtea de Apel Timișoara (Románia) által 2018. december 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-835/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az alapeljárásban szereplőhöz hasonló körülmények között ellentétes-e a héairányelvvel, valamint az adósemlegesség, a tényleges érvényesülés és az arányosság elvével az olyan közigazgatási gyakorlat és/vagy a nemzeti szabályozás rendelkezéseinek olyan értelmezése, amely megakadályozza bizonyos számlák helyesbítését, következésképpen pedig a helyesbített számláknak a helyesbítés elvégzésének időszakára vonatkozó héabevallásban történő feltüntetését olyan ügyletek esetében, amelyek teljesítésének időszakára vonatkozóan az adóhatóságok adóellenőrzést végeztek, és amely ellenőrzést követően az adóhatóságok jogerőssé vált adómegállapítási határozatot hoztak, ha az adómegállapítási határozat meghozatalát követően olyan kiegészítő adatokat és információkat derítenek fel, amelyek eltérő adózási szabályozás alkalmazását vonnák maguk után?

74. A Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Spanyolország) által 2018. december 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-836/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az előírt feltételek nemteljesülése esetén az [EUMSZ] 20. cikk sérelméhez vezethet-e az a követelmény, amely szerint a szabad mozgáshoz való jogát korábban nem gyakorló spanyol állampolgárnak valamely harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastársa tartózkodási joga elismerésének előfeltételeként a 240/2007. sz. királyi rendelet 7. cikke (2) bekezdésében foglaltak szerint meg kell felelnie az ugyanezen királyi rendelet 7. cikke (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, ha az ezen tartózkodási jog megtagadásának következtében a spanyol állampolgár (is) kénytelen elhagyni az Unió egészének területét?

Mindez abból kiindulva merül fel, hogy a spanyol polgári törvénykönyv 68. cikke kimondja a házastársak együttélésének kötelezettségét.

2) Mindenesetre a fentiekől függetlenül és másodsorban, a fent kifejtett módon sérti-e az EUMSZ 20. cikket a spanyol állam azon gyakorlata, hogy automatikusan alkalmazza a 240/2007. sz. királyi rendelet 7. cikkében foglalt szabályozást, megtagadva azon uniós polgár [családtagjától] a tartózkodási engedélyt, aki soha nem gyakorolta a szabad mozgáshoz való jogát, csak és kizárólag amiatt, mert nem teljesíti az ezen jogszabályi előírásban foglalt követelményeket, annak konkrét és egyediesített vizsgálata nélkül, hogy ezen uniós polgár és a harmadik ország állampolgára között fennáll-e olyan jellegű eltartotti (függőségi) viszony, amely bármilyen okból és a fennálló körülményekre figyelemmel arra enged következtetni, hogy a harmadik ország állampolgára tartózkodási jogának megtagadása esetén az uniós polgár nem válhat külön attól a családtagjától, aki tőle (anyagilag) függ és ezért — vele együtt — kénytelen ő is elhagyni az Unió területét?

Mindez az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata, többek között [a] 2018. május 8-i K. A. és társai kontra Belgische Staat ítélet fényében merül fel.

75. A Tribunalul București (Románia) által 2019. január 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-9/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e az alapeljárásban szereplőhöz hasonló körülmények vonatkozásában a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112 tanácsi irányelv 2. és 273. cikkével, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkével és az EUMSZ 325. cikkel az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az alábbi események együttes bekövetkezését:

- a nyomozás során adótartozástól eltérő dokumentum alapján megállapított bűncselekménnyel okozott kár megtérítése céljából valamely összeg megfizetése;
- további adóellenőrzés lefolytatása azon büntetőeljárással párhuzamosan, amelyben a vádlott adóalanyt az adóelkerülés bűncselekményéért történő felelősségre vonása céljából állították bíróság elé, amely ellenőrzés az adóhatóság az adóalany terhére mind a szóban forgó adómegállapítási időszak vonatkozásában, mind pedig a nyomozás során már az adóhatóság rendelkezésére bocsátott összeghez képest járulékos adófizetési kötelezettséget állapít meg, amennyiben az adóellenőrzés alkalmával meghozott jogi aktusok ellen előterjesztett közigazgatási panaszra vonatkozó határozat meghozatalát a büntetőeljárás lezárásáig felfüggesztették;
- az elsőfokú büntetőeljárás lezárása és a vádlott — többek között — egyetemleges kötelezése a nyomozás során az összes vádlott által megfizetendőként megállapított teljes összeg megfizetésére, annak ellenére, hogy a szóban forgó adóalany terhére az összegnek csak egy, általa már megfizetett részét állapították meg, és e halmozott helyzetek összessége milyen mértékben jelent túlzott terhet a szóban forgó adóalany számára?

2) Az alapeljárásban szereplőhöz hasonló körülmények között, az állammal szemben fennálló tartozások beszedése és a család leküzdése célkitűzése megvalósulásának biztosítása érdekében is, összeegyeztethető-e általánosságban az uniós jogelvekkel, különösen pedig a ne bis in idem elvével a hatóságok azon magatartása, miszerint adózási szempontból nem vesznek figyelembe valamely, a közigazgatási és büntetőjogi szankciók jogerőssé válása előtt megfizetett összeget, amikor is ez az összeg fedezi az adóalany terhére megállapított adótartozás egy részét?

3) A fenti [első] és [második] kérdésre adott válaszok tükrében úgy kell-e értelmezni az európai uniós jogot, hogy azzal ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely nem minősíti az uniós joggal [...] ellentétes adó beszedésével egyenértékűnek az az esetet, amelyben az adóalany abból a célból, hogy a büntetést akár a felére mérsékelje, a bűncselekménnyel okozott kárt a nyomozás során térítette meg az adótartozást megállapító dokumentum kibocsátására hatáskörrel rendelkező hatóságoktól származó ilyen dokumentum vagy a büntetőbíróság által meghozott jogerős ítélet hiányában, amely helyzetben azonban az adóhatóság az adóellenőrzés során mind a szóban forgó adómegállapítási időszakhoz, mind pedig a már az adóhatóság rendelkezésére bocsátott összeghez képest járulékos adófizetési kötelezettséget állapított meg terhére, és az adót annak megfizetésétől az adófizetési kötelezettségnek az adótartozást megállapító határozat vagy jogerős büntetőítélet alapján történő megállapításáig tartó időszakban jogalap nélkül szedte be?

76. A Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Hollandia) által 2019. január 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-21/19., C-22/19. és C-23/19. sz. ügyek)³

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Értelemszerűen az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet értelmében vett állati mellékterméknek sem minősül az olyan anyag, amely nem minősül a 2008/98/EK irányelv — a hulladékokról szóló keretirányelv — értelmében vett mellékterméknek, és ezen anyag ezért az 1013/2006/EK rendelet hatálya alól sincs kizárva ez utóbbi rendelet 1. cikkének (3) bekezdése alapján? Vagy nem kizárt, hogy valamely anyagot magában foglal az állati melléktermékek fogalmának az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendeletben szereplő meghatározása, ha ezen anyag nem felel meg a 2008/98/EK irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti feltételeknek, és ezen anyag ezért nem feltétlenül tartozik az 1013/2006/EK rendelet hatálya alá?

2) Mit jelent az az 1013/2006/EK rendelet 1. cikkének (3) bekezdése értelmében vett hulladékszállítás, amelyre az 1774/2002/EK rendelet — jelenleg az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet — engedélyezésre vonatkozó követelményei vonatkoznak: állati melléktermékek (valamely országból egy másikba történő) szállítását jelenti-e az, anélkül, hogy jelentőséggel bírna, hogy melyik kategóriába tartozik ez az anyag? Vagy az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet 48. cikkében (korábban az 1774/2002/EK rendelet 8. cikkében) említett anyag szállítását jelenti az, amely az említett rendelkezés értelmében vett állati melléktermékekre és az azokból nyert termékekre, tehát az 1. kategóriába tartozó anyagokra, a 2. kategóriába tartozó anyagokra és bizonyos azokból nyert termékekre — többek között a 3. kategóriába tartozó anyagból származó feldolgozott állati fehérjére — korlátozódik?

3) Ha az az 1013/2006/EK rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontja értelmében vett hulladékszállítás, amelyre az 1774/2002/EK rendelet — jelenleg az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet — engedélyezésre vonatkozó követelményei vonatkoznak, állati melléktermékek (valamely országból egy másikba történő) szállítását jelenti, anélkül, hogy jelentőséggel bírna, hogy melyik kategóriába tartozik ez az anyag, akkor úgy kell-e továbbá értelmezni az 1013/2006/EK rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontját, hogy az állati melléktermékekből és egyéb anyagokból álló keverékek szállítására is vonatkozik az, és — amennyiben igen — jelentőséggel bír-e ennek körében az állati melléktermékek és az egyéb anyagok keveréken belüli aránya? Vagy az állati melléktermék megszűnik az állati melléktermékekre vonatkozó 2009. évi rendelet értelmében vett

³ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

állati melléktermékek lenni, és a valamely egyéb anyaggal való összekeveredése miatt az 1013/2006/EK rendelet értelmében vett hulladéknak minősül az?

77. A Raad voor Vergunningsbetwistingen (Belgium) által 2019. január 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-24/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Azzal jár-e az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja, hogy a Besluit van de Vlaamse regering van 23 december 2011 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende de vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de actualisatie van voormelde besluiten aan de evolutie van de technieken (a környezethasználati engedélyre vonatkozó flamand szabályok megállapításáról szóló, 1991. február 6-i flamand kormányrendeletnek és az általános és ágazati környezet-egészségügyi rendelkezések megállapításáról szóló, 1995. június 1-jei flamand kormányrendeletnek e rendeletek műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2011. december 23-i flamand kormányrendelet; a továbbiakban: 2011. december 23-i rendelet) a VLAREM II szélenergia hasznosításával villamos energiát előállító létesítményekre vonatkozó 5.20.6. szakaszát bevezető 99. cikkét és a 2006. évi Omzendbrief „Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines”-t („A szél erőművek telepítésével kapcsolatos mérlegelési szempontok és keretfeltételek” című körlevél, a továbbiakban: körlevél) (a továbbiakban együtt még: szóban forgó eszközök), amelyek különféle rendelkezéseket — többek között biztonsági intézkedéseket és területrendezési övezetenként meghatározott, az árnyékkal és a zajszinttel kapcsolatos előírásokat — tartalmaznak a szél erőművek telepítésére vonatkozóan, az SKV-irányelv hivatkozott rendelkezései értelmében vett „tervnek vagy programnak” kell tekinteni? Ha bebizonyosodik, hogy a szóban forgó eszközök elfogadása előtt környezeti vizsgálatot kellett volna végezni, a kérdést előterjesztő bíróság fenntarthatja-e ideiglenesen az említett, ez esetben jogellenes eszközök joghatásait? Ezzel kapcsolatban néhány részkérdést kell feltenni:

1. Az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett „tervnek vagy programnak” tekinthető-e a szóban forgó körlevélhez hasonló olyan politikai intézkedés, amelynek esetében a kidolgozásra vonatkozó hatáskör az érintett hatóság mérlegelési jogkörén és politikai mozgásterén alapul, és így nincs a szó szoros értelmében véve meghatározva a „tervek vagy programok” kidolgozására hatáskörrel rendelkező hatóság, és amelyre vonatkozóan formális kidolgozási eljárás sincs előírva?

2. Ahhoz, hogy az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett „tervnek vagy programnak” minősüljön, elegendő-e, hogy a szóban forgó eszközökhöz hasonló politikai intézkedés vagy általános szabályozás részlegesen korlátozza az engedély megadására hatáskörrel rendelkező hatóság mérlegelési jogkörét, még ha nem minősül is az engedély megadásával kapcsolatos követelménynek, illetve ahhoz szükséges feltételnek, vagy még ha nem határozza is meg a jövőbeli engedélyek kereteit, jóllehet az uniós jogalkotó e célt a „tervek és programok” fogalma alkotóelemének tekinti?

3. Az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett „tervnek vagy programnak” tekinthető-e a szóban forgó körlevélhez hasonló olyan politikai intézkedés, amelyet a jogbiztonsággal kapcsolatos okokból és ezért teljes mértékben önként dolgoznak ki, és adott esetben ellentétes e az ilyen értelmezés a Bíróság ítélkezési gyakorlatával, amely szerint valamely irányelv teleologikus értelmezése nem térhet el lényegesen az uniós jogalkotó egyértelműen kifejezett szándékától?

4. Az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett „tervnek vagy programnak” tekinthető-e a VLAREM II olyan szabályokat tartalmazó 5.20.6. szakasza, amelyek elfogadását nem írták elő, és adott esetben ellentétes-e az ilyen értelmezés a Bíróság ítélkezési gyakorlatával, amely szerint valamely irányelv teleologikus értelmezése nem térhet el lényegesen az uniós jogalkotó egyértelműen kifejezett szándékától?

5. Az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja és 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, a „jövőbeli

engedély[...] kereteit [meghatározó]” „tervnek vagy programnak” tekinthető-e a szóban forgó eszközökhöz hasonló olyan politikai intézkedés és normatív kormányrendelet, amely korlátozott iránymutató jelleggel bír, vagy legalábbis nem határozza meg azokat a kereteket, amelyekből jog eredeztethető valamely projekt végrehajtásához, és amely nem biztosít jogot olyan keretekre, amelyek között a projektek végrehajtása engedélyezhető, és adott esetben ellentétes-e az ilyen értelmezés a Bíróság ítélkezési gyakorlatával, amely szerint valamely irányelv teleologikus értelmezése nem térhet el lényegesen az uniós jogalkotó egyértelműen kifejezett szándékától?

6. Az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja és 3. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében vett „tervnek vagy programnak” és ezért az érintett ágazatra alkalmazandó szabályok és ellenőrzési eljárások meghatározásával egy vagy több, a jövőben valószínűleg jelentős környezeti hatással járó projekt engedélyezése és végrehajtása tekintetében kritériumok és módozatok jelentős összességét előíró aktusnak tekinthető-e az EME/2006/01- RO/2006/02. sz. körlevélhez hasonló olyan politikai intézkedés, amely pusztán iránymutató jelleggel bír, és/vagy a VLAREM II 5.20.6. szakaszához hasonló olyan normatív kormányrendelet, amely pusztán az engedély megadásának minimumkereteit határozza meg, egyébként pedig teljes mértékben önállóan, általános szabályozásként érvényesül, ha mindkét eszköz csak kisszámú kritériumot és módozatot tartalmaz, sem az említett politikai intézkedés, sem az említett kormányrendelet nem meghatározó önmagában egyik kritérium vagy egyik módozat vonatkozásában sem, és következőképpen adott esetben azzal lehet érvelni, hogy objektív tényezők alapján kizárható, hogy ezen eszközöknek jelentős környezeti hatásuk lehet?

7. Az utóbbi kérdésre adandó nemleges válasz esetén valamely bíróság maga is megállapíthatja-e ezt a rendelet elfogadását vagy a (szóban forgó VLAREM előírásokhoz és a körlevélhez hasonló) látszólagos jogszabályok, illetve jogszabályi rendelkezések elfogadását követően?

8. Ha csak közvetetten — egy inter partes kifogás révén — rendelkezik hatáskörrel, és ha Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:re adott válaszokból az következik, hogy a szóban forgó eszközök jogellenesek, elrendelheti-e valamely bíróság a jogellenes rendelet és/vagy körlevél joghatásainak fenntartását, ha a jogellenes eszközök hozzájárulnak az EUMSZ 288. cikk értelmében vett irányelv által is kitűzött környezetvédelmi célhoz, és teljesülnek a joghatás ilyen fenntartásának (a 2016. július 28-i Association France Nature Environnement ítéletben [C 379/15] megállapított) uniós jogi feltételei?

9. A nyolcadik kérdésre adandó nemleges válasz esetén elrendelheti-e valamely bíróság a megtámadott projekt joghatásainak fenntartását, hogy közvetett módon így teljesítse az SKV-irányelvvel ellentétes terv vagy program joghatásai fenntartásának (az Association France Nature Environnement ítéletben megállapított) uniós jogi feltételeit?

78. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2019. január 23-án és 2019. január 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-40/19. és C-67/19. sz. ügyek)⁴

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Értelmezhető-e az Alapjogi Charta 47. cikke, illetve a Parlament és a Tanács 2013/32/EU irányelve (az úgynevezett eljárási irányelv) 31. cikke — figyelembe véve az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. és 13. cikkében foglaltakat — úgy, hogy a hatékony jogorvoslatához való jog biztosítása úgy is megvalósítható egy tagállam részéről, ha menekültügyi eljárásban hozott határozatot a bíróság nem változtathatja meg, csak új eljárásra kötelezés mellett azt hatályon kívül helyezheti?

2) Értelmezhető-e az Alapjogi Charta 47. cikke, illetve a Parlament és a Tanács 2013/32/EU irányelve (az úgynevezett eljárási irányelv) 31. cikke — figyelembe véve az Emberi Jogok

⁴ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

Európai Egyezménye 6. és 13. cikkében foglaltakat is — oly módon, hogy megfelelő az a tagállami szabályozás, amely minden egyedi körülménytől függetlenül, az ügy sajátosságaira és a bizonyítás esetleges nehézségeire tekintet nélkül a menekültügyi bírósági eljárásokra egységesen, mindössze 60 napos kötelező eljárási határidőt ír elő?

79. A Supremo Tribunal Administrativo (Portugália) által 2019. január 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-42/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Összeegyeztethető-e a hatodik irányelvben meghatározott levonási szabályokkal, konkrétan a 4. cikk (1) és (2) bekezdésével, és a 17. cikk (1), (2) és (5) bekezdésével az, hogy a fellebbező Sonaecom SGPS levonja a piaci szereplők véleményére vonatkozó közvélemény-kutatás területén történő tanácsadási szolgáltatás tökerészesedések megszerzésének céljából történő igénybevétele után megfizetett adót, ha a szóban forgó részesedésszerzés nem valósult meg?
- 2) Összeegyeztethető-e a hatodik irányelvben meghatározott levonási szabályokkal, konkrétan a 4. cikk (1) és (2) bekezdésével, és a 17. cikk (1), (2) és (5) bekezdésével, hogy a fellebbező Sonaecom SGPS levonja az azon társasági finanszírozási struktúrájába beépíteni tervezett kötvénykibocsátás megszervezése és kialakítása címén a BCP számára teljesített jutalékfizetés után megfizetett, a vonatkozó befektetések elmaradása folytán teljes mértékben a csoport anyavállalatát a Sonae, SGPS t terhelő adót, amelyekben részesedéssel rendelkezik?

80. A Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa — CAAD) (Portugália) által 2019. január 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-43/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját, 9., 24., 72. és 73. cikkét, hogy héaköteles szolgáltatásnyújtásnak minősül az, ha az elektronikus hírközlési szolgáltató korábbi ügyfeleivel szemben (akik számára promóciós kedvezményeket biztosított, amelyek lényege a beüzemeléssel, a szolgáltatás aktiválásával, a hordozhatósággal vagy a berendezésekkel kapcsolatos [eredeti 8. o.] díjmentesség, vagy különleges díjszabások alkalmazása lehet hűségidő betartására vonatkozó kötelezettségvállalás fejében, amelyet azok nekik felróható okok miatt nem teljesítettek) olyan összeget számít fel, amely jogszabály alapján nem haladhatja meg a szolgáltató vállalkozásnak a szolgáltatás beüzemelésével kapcsolatban felmerült költségeit, és amelynek arányosnak kell lennie az ügyfél számára biztosított, a megkötött szerződésben ekként azonosított és számszerűsített előnyökkel, amiért is az nem feleltethető meg automatikusan a szerződés megszüntetésének időpontjában fennmaradó esedékes részletek teljes értékével?
- 2) A fent említett jogszabályok értelmében az a tény, hogy ezen összegeket a szerződés megszűnését követően követelik, amikor a szolgáltató már nem nyújt szolgáltatást az ügyfélnek, és a szerződés megszűnését követően a szolgáltatás tényleges igénybevételére nem került sor, kizárja-e, hogy ezek az összegek valamely szolgáltatásnyújtás ellenértékének minősüljenek?
- 3) A fent említett jogszabályok értelmében ki kell-e zárni, hogy a szóban forgó összeg szolgáltatásnyújtás ellenértékének minősüljön amiatt, hogy a szolgáltató és annak korábbi ügyfelei jogszabály erejénél fogva szabványszerződés keretében előzetesen határozták meg a korábbi ügyfelek által a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésben kikötött hűségidő megsértése esetén fizetendő összeg számítására szolgáló képletet?
- 4) A fent említett jogszabályok értelmében ki kell-e zárni, hogy a szóban forgó összeg szolgáltatásnyújtás ellenértékének minősüljön, ha a vitatott összeg nem felel meg annak az összegnek,

amelyet a szolgáltató a hűségidőből fennmaradó időben kapott volna akkor, ha a szerződés nem szűnik meg?

81. A Finanzgericht Hamburg (Németország) által 2019. január 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-47/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A szörf- és vitorlásoktatást is magában foglalja-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: héairányelv) 132. cikke (1) bekezdésének i) és j) pontjában szereplő iskolai, illetve egyetemi oktatás fogalma? Elegendő-e, ha a tagállam legalább egyik iskolájában vagy egyetemén kínálnak ilyen oktatást?
2. Szükséges-e a héairányelv 132. cikke (1) bekezdésének i) és j) pontja értelmében vett iskolai vagy egyetemi oktatás fennállásához az, hogy az oktatásban elért eredmény beleszámítson az osztályozásba, vagy elegendő, ha a szörf- vagy vitorlástanfolyamra iskolai vagy egyetemi rendezvény, például osztálykirándulás keretében kerül sor?
3. Alapulhat-e a szörf- és vitorlásiskolának a héairányelv 132. cikke (1) bekezdésének i) pontja értelmében vett egyéb, hasonló céllal létrehozott intézményként történő elismerése az iskolai vagy egyetemi oktatást szabályozó rendelkezéseken, amelyek szerint a külső szörf- vagy vitorlástanfolyamok is az iskolai testnevelés vagy a testnevelő tanárok egyetemi képzésének osztályozott vagy más módon értékelt részét képezi, és/vagy a sporttevékenység közérdekű jellegén? Szükséges-e az ilyen elismeréshez, hogy a tanfolyamok költségeit közvetlenül vagy közvetve az iskola vagy az egyetem viselje?
4. A héairányelv 132. cikke (1) bekezdésének h) pontja értelmében vett, a gyermek- és ifjúságvédelemmel szorosan összefüggő szolgáltatásnak minősülnek-e az osztálykirándulás keretében szervezett szörf- vagy vitorlástanfolyamok; ha igen, szükséges-e ehhez, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem bizonyos ideig tartson?
5. A héairányelv 132. cikke (1) bekezdésének j) pontjában szereplő „az iskolai vagy egyetemi oktatáshoz kapcsolódó, tanárok által adott magánórák” megfogalmazás feltételezi-e azt, hogy az adóalany személyesen adja az órákat?

82. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2019. január 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-48/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdése c) pontjának hatálya alá tartozó tevékenységről van-e szó az alapügyben szereplőkhöz hasonló olyan körülmények között, amikor az adóalany különböző egészségügyi és betegségekkel kapcsolatos témákban ad telefonon tanácsot a biztosítottaknak egészségbiztosítási pénztárak megbízásából?
2. Az alapügyben szereplőkhöz hasonló körülmények között elegendő-e az első kérdésben említett szolgáltatások, valamint a „betegkísérő programok” keretében teljesített ügyletek tekintetében a szükséges szakképesítéshez az, hogy a telefonos tanácsadást „egészségügyi coach”-ok (orvosi asszisztensek, betegápolók) végezzék, és az esetek körülbelül egyharmadában orvos bevonására is sor kerül?

83. A First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Egyesült Királyság)) által 2019. február 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-77/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Mi a 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdésének f) pontjában foglalt adómentesség területi hatálya? Közelebbről i. az kiterjed-e az olyan CSG-kre, amelyek a CSG tagjainak illetősége szerinti egy vagy több tagállamtól eltérő tagállamban rendelkeznek illetőséggel? Amennyiben erre a kérdésre igenlő választ kell adni, ii. a területi hatály kiterjed-e az Unión kívüli illetőségű CSG-kre is?

2. Amennyiben a CSG-kre vonatkozó adómentességet főszabály szerint a CSG egy vagy több tagjának illetősége szerinti tagállamtól eltérő tagállamban illetőséggel rendelkező jogalanyok és Unión kívüli illetőségű CSG-k is igénybe vehetik, hogyan alkalmazható az a kritérium, hogy az adómentesség a verseny torzulását nem eredményezi? Közelebbről,

a) e kritérium vonatkozhat-e olyan torzulásra, amely a hasonló szolgáltatások olyan egyéb igénybe vevőit érinti, amely igénybe vevők nem tagjai a CSG-nek, vagy az kizárólag olyan torzulásra vonatkozhat, amely a CSG tagjai által esetlegesen igénybe vett alternatív szolgáltatásokat érinti?

b) ha e kritérium kizárólag egyéb igénybe vevőkre vonatkozik, valóban fennállhat-e a torzulás lehetősége, amennyiben olyan egyéb igénybe vevők, amelyek nem tagjai a CSG-nek kezdeményezhetik, hogy csatlakoznak a szóban forgó CSG-hez, vagy saját CSG-t hoznak létre hasonló szolgáltatások igénybevételéhez, vagy hogy más módszerekkel (például a szóban forgó tagállamban vagy harmadik országban fióktelep létesítésével) ezzel egyenértékű héát takarítsanak meg[?]

c) ha e kritérium kizárólag egyéb szolgáltatókra vonatkozik, a torzulás tényleges lehetőségét annak meghatározásával kell-e értékelni, hogy a CSG biztos-e abban, hogy tagjai a héamentesség fennállásától függetlenül megtartják szokásukat, ennél fogva azt kell alapul venni, hogy a CSG tagjainak illetősége szerinti nemzeti piachoz más szolgáltatók hozzáférhetnek-e? Amennyiben erre a kérdésre igenlő választ kell adni, a CSG azért biztos-e abban, hogy a tagjai megtartják szokásukat, mert azonos vállalatcsoporthoz tartoznak[?]

d) a torzulás lehetőségét nemzeti szinten a CSG illetősége szerinti harmadik országban lévő alternatív szolgáltatókkal összefüggésben kell-e értékelni?

e) az Unióban a héairányelvet alkalmazó adóhatóságot terheli-e a torzulás valószínűségének bizonyítása?

f) az Unióban az adóhatóságnak a CSG illetősége szerinti harmadik ország piacára vonatkozóan konkrét szakértői értékelést kell-e elrendelnie?

g) a torzulás lehetősége ténylegesen fennáll-e a harmadik állam kereskedelmi piacára tekintettel?

3. A CSG-kre vonatkozó adómentesség alkalmazható-e a jelen ügy körülményei között, amennyiben a CSG tagjait gazdasági, pénzügyi vagy szervezeti kapcsolat fűzi össze egymással?

4. A CSG-kre vonatkozó adómentesség alkalmazható-e, ha a tagok egyetlen adóalanynak minősülő héacsoportot hoztak létre? Befolyásolja-e a választ, ha a KIC, vagyis a központi tag, amely (a nemzeti jog alapján) a szolgáltatásokat igénybe veszi, nem tagja a CSG-nek? Amennyiben erre a kérdésre igenlő választ kell adni, a nemzeti jog kizárhatja-e ezt annak kikötésével, hogy a CSG-kre vonatkozó adómentesség alkalmazása szempontjából a központi tagnak a CSG tagjainak jellemzőivel és jogállásával kell rendelkeznie?

84. A Cour d'appel de Bruxelles (Belgium) által 2019. február 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-100/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A mobil műholdas szolgáltatásokat nyújtó rendszerek (MSS) kiválasztásáról és engedélyezéséről szóló, 2008. június 30-i 626/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat 4. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii) alpontját, a 7. cikkének (1) bekezdését és a 8.cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy abban az esetben, ha bebizonyosodik, hogy az ez utóbbi határozat II. címének megfelelően kiválasztott üzemeltető az ugyanezen határozat 4. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii) alpontjában meghatározott határidőig mobil műholdas rendszeren keresztül nem nyújtott mobil műholdas szolgáltatásokat, az e határozat 8. cikkének (1) bekezdésében meghatározott illetékes tagállami hatóságok kötelesek megtagadni a kiegészítő földfelszíni elemek telepítésére vonatkozó engedélyek ezen üzemeltető számára történő kiadását azzal az indokkal, hogy ez az üzemeltető nem teljesítette a pályázata során vállalt kötelezettségeket?

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni ezeket a rendelkezéseket, hogy ugyanezen összefüggésben az e határozat 8. cikkének (1) bekezdésében meghatározott illetékes tagállami hatóságok megtagadhatják a kiegészítő földfelszíni elemek telepítésére vonatkozó engedélyek ezen üzemeltető számára történő kiadását azzal az indokkal, hogy utóbbi 2016. június 13-ig nem teljesítette a lefedettségi kötelezettségvállalását?

85. A Cour administrative (Luxemburg) által 2019. február 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-113/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A 2003/87/EK irányelv 12. cikkének (3) bekezdését, amely szerint a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az üzemeltetők átadják az általuk kibocsátott egységeket, a Charta megfelelő ügyintézés elvét kimondó 41. cikkével együttesen úgy kell-e értelmezni, hogy az arra kötelezi az illetékes nemzeti hatóságot, hogy a tárgyév április 30-át megelőzően egyedileg kövesse nyomon az átadási kötelezettségeket, amennyiben e hatóság nemzeti szinten korlátozott számú, a jelen esetben 25 üzemeltető felügyeletére rendelkezik hatáskörrel?

2. a. Úgy kell-e tekinteni a kibocsátási egységek befejezetlen átadását a jelen ügyben szereplőhöz hasonló esetben, amikor az üzemeltető az eljárás befejezését tanúsító elektronikus visszaigazolás átvételére hivatkozik, mint amely észszerűen kelthet a jóhiszemű üzemeltetőnél jogos bizalmat a tekintetben, hogy befejezte a 2003/87/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének e) pontjában előírt átadást?

b. A második kérdésre adott válasza figyelemmel, e bizalom jogos jellege még megalapozottabbnak tekinthető-e a jóhiszemű üzemeltetőnél abban az esetben, ha a korábbi átadási időszak során a nemzeti hatóság saját kezdeményezésére kapcsolatba lépett vele annak érdekében, hogy a 2003/87/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének e) pontjában előírt határidők lejártát megelőzően néhány nappal emlékeztesse arra, hogy a kibocsátási egységek átadására irányuló eljárás még nem zárult le, aminek alapján tehát a következő év során ugyanezen hatóság közvetlen kapcsolatfelvételének hiányában észszerűen feltételezhetette, hogy megfelel a folyamatban lévő év vonatkozásában átadási kötelezettségeinek?

c. Az előző két kérdésre adott válasza figyelemmel, függetlenül attól, hogy azokat egyedileg vagy együttesen elemezték, a bizalomvédelem elve értelmezhető-e úgy, mint amely olyan vis maiort jelent, amely lehetővé teszi a jóhiszemű üzemeltető részleges vagy teljes mentesítését a 2003/87/EK irányelv 16. cikkének (3) bekezdésében hivatkozott szankció alól?

3. a. Ellentétes-e a Charta 49. cikkének (3) bekezdésével, amely az arányosság elvét rögzíti, a kibocsátási egységek átadásának elmaradását szankcionáló, a 2003/87/EK irányelv 16. cikkének (3)

bekezdésében előírt szankció, amennyiben e rendelkezés nem teszi lehetővé arányos szankció kiszabását az üzemeltető által elkövetett jogsértéshez képest?

- b. Az előző kérdésre adott nemleges válasz esetén a Charta 20. cikkében rögzített egyenlőség elvét, [valamint] a jóhiszeműség és a „fraus omnia corrumpit” elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, ha a 2003/87/EK irányelv 16. cikkének (3) bekezdése alapján kiszabandó általányszankció kapcsán — amelyhez automatikusan kapcsolódik [a 2004. december 23-i törvény] 20. cikkének (7) bekezdésében előírt automatikus közzétételi kötelezettség — a pusztán gondatlan jóhiszemű üzemeltetőt, amely ezenfelül abban a hiszemben volt, hogy a releváns április 30-i határidőre megfelelt a kibocsátási jogok átadására irányuló kötelezettségeinek, ugyanúgy kezelik, mint a csalárd magatartást tanúsító üzemeltetőt?
- c. Az előző kérdésre adott nemleges válasz esetén az általányszankció alkalmazása, amelynek módosítására a nemzeti bíróságnak a vis maior eseteket kivéve nincs lehetősége, [illetve] az automatikus közzétételi szankció megfelel-e a Charta hatékony jogorvoslat fennállását garantáló 47. cikkének?
- d. Az előző kérdésre adott nemleges válasz esetén a rögzített pénzügyi szankció az uniós jogalkotó ilyen módon ismertetett szándéka alapján történő jóváhagyása, [illetve] az automatikus közzétételi szankció, a szigorúan értelmezett vis maior esetét kivéve az arányosság elvének figyelembevétel nélkül nem eredményezi-e azt, hogy a nemzeti bíróság az uniós jogalkotó feltételezett szándékának enged, illetve azt, hogy indokolatlanul hiányzik a bírósági felülvizsgálat, a Charta 47. cikkére és 49. cikkének (3) bekezdésére figyelemmel?
- e. Az előző kérdésre adott válaszra figyelemmel a nemzeti bíróság bírósági felülvizsgálatának hiánya, a 2003/87/EK irányelv 16. cikkének (3) bekezdésében előírt szankcióval, [illetve a 2004. december 23-i törvény] 20. cikkének (7) bekezdésében előírt automatikus közzétételi szankcióval összefüggésben nem eredményezi-e azt, hogy megszakad az EJEB és a nemzeti legfelsőbb bíróságok között a Bíróság által jóváhagyott, előzetesen rögzített döntés eredményeként megindult, lényegében gyümölcöző párbeszéd, a szigorúan értelmezett vis maior esetét kivéve, ami egyenértékű azzal, hogy nem lehetséges a párbeszéd a nemzeti legfelsőbb bíróságok részéről, mivel azok a vis maior hiányának megállapítását követően kötelesek jóváhagyni a szankciót?
4. Figyelemmel az előző kérdésekre adott válaszokra, a vis maior fogalmát lehet-e úgy értelmezni, mint amely figyelembe veszi a jóhiszemű üzemeltetővel kapcsolatos túlzott szigor, amennyiben a 2003/87/EK irányelv 16. cikkének (3) bekezdésében hivatkozott általányszankció megfizetése, [illetve a 2004. december 23-i törvény] 20. cikkének (7) bekezdésében előírt automatikus közzétételi szankció olyan ebből következő pénzügyi kockázatot és hitelezési veszteséget eredményez, amely a személyi állomány elbocsátásához, sőt fizetéseképtelenséghez vezethet?

86. A Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos vyriausybės (Litvánia) által 2019. február 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-117/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A 945/2005 rendelet preambulumban, különösen annak (20)–(23) preambulumbekkezdésében szereplő azon állításokat, amelyek szerint „ha az érintett termék nitrogéntartalma meghaladja a 28 tömegszázalékot, az érintett termék ammónium-nitrát-tartalma minden esetben meghaladja a 80 tömegszázalékot” olyan állandó vélelemnek kell tekinteni, amelynek alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy amennyiben az érintett termék (ammónium-nitrát műtrágya) 28 vagy annál nagyobb tömegszázalékban tartalmaz nitrogént (N), annak ammónium-nitrát-tartalma (AN-tartalma) minden esetben meghaladja a 80 tömegszázalékot?
2. Alkalmazható-e az említett vélelem az érintett terméknek a 945/2005 rendeletben rögzített új típusaira is, vagyis a 28 tömegszázaléknak megfelelő vagy azt meghaladó nitrogéntartalommal (N-tartalommal) rendelkező, ammónia-nitrogént és nitrát-nitrogént hozzávetőleg 1:1 arányban tartalmazó, valamint 12 tömegszázalékot meg nem haladó foszfor- (P) és/vagy káliumtartalommal (K-

tartalommal) rendelkező NPK műtrágyákra, például a jelen ügy tárgyát képező NPK 30–4–4 műtrágyára is?

3. Amennyiben a fenti kérdésekre igenlő választ kell adni, rendelkezik-e jogi kötőerővel a 945/2005 rendeletben szereplő, fent említett vélelem, vagyis az alapul vehető-e az adójogi jogvitákban eljáró bizottság határozatának 17. pontjában megjelölt NPK műtrágyák TARIC-kód alá történő besorolásánál, ennek megfelelően pedig a hatályban lévő intézkedések (dömpingellenes vám) alkalmazása céljából, annak ellenére, hogy a 945/2005 rendelet 1. cikkének 1. pontja és 1. cikkének 3. pontja (ennek megfelelően pedig a szóban forgó behozatali eljárások idején hatályban lévő 999/2014 rendelet (2) 1. cikkének (1) bekezdése és 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja) a végleges dömpingellenes vámnak valamely termékben lévő nitrogén (N) kémiai elem tartalma helyett az adott termékben lévő ammónium-nitrát (AN) kémiai vegyület tartalma, valamint a foszfor- és káliumtartalom után történő kivetésére vonatkozik?

4. Az arányosság elve alapján a hatályban lévő intézkedések új terméktípusokra történő alkalmazásának, valamint a vám eljárás egyszerűsítésének és az összetett műtrágyába kevert érintett termék mennyiségének megfelelő vámtételek alkalmazásának a 945/2005 rendelet (35) és (36) preambulumbekzdésében meghatározott célkitűzéseire tekintettel — az adójogi jogvitákban eljáró bizottság határozatának 17. pontjában említett NPK műtrágyák TARIC-kódok alá történő besorolása, ennek megfelelően pedig a hatályban lévő intézkedések (dömpingellenes vám) alkalmazása szempontjából — alapul vehető-e az adójogi jogvitákban eljáró bizottság határozatának 16. pontjában meghatározott vélelem az említett műtrágyák ammónium-nitrát-tartalmának kiszámításánál (meghatározásánál)? Másképpen megfogalmazva, az adójogi jogvitákban eljáró bizottság határozatának 17. pontjában említett NPK műtrágyák nitrogéntartalmának (N-tartalmának) (az importőr által a vámkezelés időpontjában vagy a laboratóriumi vizsgálatok során rendelkezésre bocsátott okmányok alapján történő) meghatározását követően az ammónium-nitrát-tartalmat az ammónium-nitrát-tartalom (AN-tartalom) és a nitrogéntartalom (N-tartalom) 945/2005 rendelet (20) preambulumbekzdésében meghatározott, az elemek atomsúlyától függő és 2,86-nak megfelelő arányára tekintettel, laboratóriumi vizsgálatoknak a pontos ammónium-nitrát-tartalom meghatározása céljából történő elvégzése nélkül kell-e kiszámítani (meghatározni)?

87. A Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Szlovénia) által 2019. február 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-146/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovén

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Értelmezhető-e úgy a héairányelv 90. cikkének (2) bekezdése, hogy az végleges nemfizetés esetén is lehetővé teszi az eltérést a héaalap csökkentéséhez való jogtól, amennyiben a végleges nemfizetés abból ered, hogy az adóalany nem a megfelelő magatartást tanúsította, például, mint a jelen ügyben is, az említett adóalany adósával szemben indított csődeljárásban a követelést nem jelentette be?

2) Abban az esetben is, ha elfogadható az ilyen eltérés a héaalap csökkentéséhez való jogtól, ugyanúgy fennáll-e az ezen adóalap nemfizetés miatti csökkentéséhez való jog, ha az adóalany bizonyítja, hogy követeléseit akkor sem elégitették volna ki, ha azokat a csődeljárásban bejelentette volna, illetve bizonyítja, hogy észszerű okai voltak annak, hogy követelését nem jelentette be?

3) Abban az esetben is közvetlen hatálya van-e a héairányelv 90. cikke (1) bekezdésének, ha a tagállami jogalkotó túllépte a 90. cikk (2) bekezdésében meghatározott eltérések elfogadható szabályozási kereteit?

23. A Landesverwaltungsgericht Steiermark (Ausztria) által 2018. október 15-én és 2018. november 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-645/18. és C-712/18. sz. ügyek)⁵

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. cikket, valamint a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet és a 96/76/EK irányelv érvényesítéséről szóló, 2014. május 15-i 2014/67/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállalók határokon átnyúló foglalkoztatása körében fennálló formai kötelezettségek megsértése — például a bérelszámolási, valamint a társadalombiztosítási dokumentumok helyszíni megőrzésének elmulasztása, vagy a Zentrale Koordinationsstelle (illegális foglalkoztatást ellenőrző központi iroda, Ausztria) részére történő bejelentés elmulasztása — esetére rendkívül magas összegű bírságokat, különösen pedig magas összegű minimális bírságot ír elő, amely bírságokat érintett munkavállalónként halmozottan szabják ki?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. cikket, valamint a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet és a 96/71/EK irányelv érvényesítéséről szóló, 2014. május 15-i 2014/67/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet, hogy azokkal ellentétes az abszolút felső határok nélküli halmozott bírságok kiszabása a munkavállalók határokon átnyúló foglalkoztatása körében fennálló formai kötelezettségek megsértése esetén?

24. A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. december 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-777/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 56. cikkébe ütköző korlátozást valósít-e meg az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan tagállami szabályozás, amely a határon átnyúló egészségügyi ellátás költségeinek visszatérítése kapcsán kizárja a valamely más tagállamban előzetes engedély nélkül igénybe vett egészségügyi ellátás kapcsán az utólagos engedélyezés lehetőségét még az olyan esetekben is, amikor az előzetes engedély bevárása esetén fennáll annak reális veszélye, hogy a beteg egészségi állapota visszafordíthatatlanul károsodik?

2) Összhangban van-e a határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló, 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében rögzített szükségesség és arányosság elvével, illetve a betegek szabad mozgásának elvével az a tagállami engedélyezési rendszer, amely a határon átnyúló egészségügyi ellátás költségeinek visszatérítése kapcsán kizárja az utólagos engedélyezés lehetőségét még az olyan esetekben is, amikor az előzetes engedély bevárása esetén fennáll annak reális veszélye, hogy a beteg egészségi állapota visszafordíthatatlanul károsodik?

3) Összhangban van-e a határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok

⁵ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

érvényesítéséről szóló, 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének (3) bekezdésében foglalt észszerű, az egészségügyi állapotot, valamint a sürgősséget és egyedi körülményeket figyelembe vevő eljárási határidő követelményével az olyan tagállami szabályozás, amely az engedélyt előterjesztő beteg egészségügyi állapotától függetlenül 31 napos eljárási határidőt ír elő az illetékes hatóságnak, hogy az előzetes engedélyt kiadja, 23 naposat pedig arra, hogy elutasítsa? A hatóság a kérelem kapcsán azt vizsgálhatja, hogy a társadalombiztosításba befogadott-e az ellátás, s ha igen, akkor az orvosilag indokolt időn belül közfinanszírozott egészségügyi szolgáltató el tudja-e látni, s ha nem, akkor pedig a beteg által megjelölt szolgáltatónál vizsgálja az ellátás minőségét, biztonságát és a költséghatékonysági szempontokat?

4) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a határon átnyúló egészségügyi ellátás költségeinek megtérítését kizárólag akkor lehet kezdeményezni, amennyiben a beteg előzetes engedély iránti kérelmet nyújt be az illetékes intézménynél? Vagy a 20. cikk (1) bekezdése nem teszi eleve kizárttá ilyen esetben az utólagos engedély benyújtásának lehetőségét a költségek megtérítése kapcsán?

5) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik az az eset, amikor a beteg úgy utazik el egy másik tagállamba, hogy az orvosi vizsgálatra konkrét időpontot kapott, az esetleges műtét, orvosi beavatkozás kapcsán pedig egy feltételes időpontot kapott a vizsgálatot követő napra, viszont a beteg egészségügyi állapota miatt a műtétre, orvosi beavatkozásra ténylegesen sor került? Ilyen esetben előfordulhat-e a 20. cikk (1) bekezdése kapcsán az utólagos engedély benyújtásának lehetősége a költségek megtérítése vonatkozásában?

6) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikke szerinti tervezett gyógykezelés hatálya alá tartozik az az eset, amikor a beteg úgy utazik el egy másik tagállamba, hogy az orvosi vizsgálatra konkrét időpontot kapott, az esetleges műtét, orvosi beavatkozás kapcsán pedig egy feltételes időpontot kapott a vizsgálatot követő napra, viszont a beteg egészségügyi állapota miatt a műtétre, orvosi beavatkozásra ténylegesen sor került? Ilyen esetben előfordulhat-e a 26. cikk kapcsán az utólagos engedély benyújtásának lehetősége a költségek megtérítése vonatkozásában? A 26. cikk (3) bekezdésében rögzített sürgős, életmentő ellátás esetében is előzetes engedélyt követel meg a szabályozás a 26. cikk (1) bekezdése szerinti esetben?

25. A Tribunal Superior de Justicia de Canarias (Spanyolország) által 2018. december 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-811/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 157. cikket, hogy a díjazás szempontjából hátrányos megkülönböztetést eredményez a munkavállaló anyák és apák között a járulékalapú öregségi, özvegyi vagy tartós rokkantság esetére járó nyugdíjknál fennálló, az alapügyben szereplőhöz hasonló „anyasági nyugdíj-kiegészítés”, amely teljesen és feltétel nélkül kizárja a kedvezményből az olyan nyugdíjas apákat, akik bizonyítani tudják, hogy gondoskodtak a gyermekeik neveléséről?

2) Úgy kell-e értelmezni a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott, nem alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmát, hogy

azzal ellentétes a Real Decreto legislativo 8/2015 de 30 de octubre por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social (a társadalombiztosításról szóló általános törvény egységes szerkezetbe foglalt szövegének jóváhagyásáról szóló, 2015. október 30-i 8/2015. sz. királyi törvényerejű rendelet) 60. cikkéhez hasonló olyan nemzeti szabály, amely a járulékalapú öregségi, özvegyi vagy tartós rokkantság esetére járó nyugdíj kiszámítása során teljesen és feltétel nélkül kizárja az említett kedvezményből azokat a nyugdíjas apákat, akik bizonyítani tudják, hogy gondoskodtak a gyermekeik neveléséről?

3) Úgy kell-e értelmezni a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel és a munkakörülmények terén történő végrehajtásáról szóló, 1976. február 9-i 76/207/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének [(2), (3) és (4) bekezdését] és 5. cikkét, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló azon intézkedés, amely a járulékalapú öregségi, özvegyi vagy tartós rokkantság esetére járó nyugdíj kiszámítása során teljesen és feltétel nélkül kizárja az intézkedés szerinti kedvezményből azokat a nyugdíjas apákat, akik bizonyítani tudják, hogy gondoskodtak a gyermekeik neveléséről?

4) Ellentétes-e az Európai Unió Alapjogi Chartája (2000/C 364/01) 21. cikkének (1) bekezdésében foglalt, hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó kötelezettséggel a felperesnek a spanyol „anyasági nyugdíj-kiegészítésből” eredő kedvezményre való jogosultságából való kizárása?

26. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2018. december 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-815/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, hogy az az olyan munkavállalóra is alkalmazandó, aki a nemzetközi közúti árufuvarozási tevékenység keretében gépjárművezetőként végez munkát, és ennek következtében munkáját egynél több tagállam területén végzi?

2) a) Amennyiben az első kérdésre igenlő válasz adandó: milyen mércét vagy szempontokat kell alkalmazni annak megállapításához, hogy egy, a nemzetközi közúti árufuvarozási tevékenység keretében gépjárművezetőként tevékenykedő munkavállalót a 96/71 irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdése értelmében „egy másik tagállam területére” küldenek ki, és hogy e munkavállaló a 96/71 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének értelmében „munkáját korlátozott ideig egy, a szokásos munkavégzése szerinti tagállamon kívüli tagállam területén végzi”?

b) A 2) a) kérdés megválaszolása szempontjából jelentőséggel bír-e az a körülmény, hogy a vállalkozás, amely a 2) a) kérdésben említett munkavállalót kiküldi, — például vállalkozások csoportján keresztül — kapcsolódik ahhoz a vállalkozáshoz, amelyhez e munkavállalót kiküldik, és ha igen, mennyiben?

c) Amennyiben a 2) a) kérdésben megjelölt munkavállaló munkája részben kabotázst — azaz egy kizárólag a munkavállaló szokásos munkavégzése szerinti tagállamon kívüli tagállam területén nyújtott szállítási szolgáltatást — is magában foglal, úgy e munkavállaló tekintetében minden esetben azt kell-e feltételezni, hogy a munka e részét illetően átmenetileg az utóbbi tagállam területén végez munkát? Amennyiben igen, van-e e tekintetben alsó határérték, például egy havi minimális időtartam formájában, amely alatt a kabotázst végzik?

3) a) Amennyiben az 1) kérdésre igenlő válasz adandó: hogyan értelmezendő a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének és (8) bekezdése első albekezdésének értelmében vett „általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződés” fogalma? Az uniós jog önálló fogalmáról van-e szó, és elegendő-e következőképpen, hogy a 96/71 irányelv 3. cikke (8) bekezdésének első albekezdésében rögzített feltételek ténybeli szempontból teljesülnek, vagy e rendelkezések egyidejűleg azt is megkövetelik, hogy a kollektív szerződést a nemzeti jog szerint is általánosan alkalmazandónak nyilvánítsák?

- b) Amennyiben egy kollektív szerződés nem minősíthető a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének és (8) bekezdése első albekezdésének értelmében vett, általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződésnek, ellentétes-e az EUMSZ 56. cikkel az, ha egy adott tagállamban letelepedett vállalkozást, amely munkavállalót küld ki egy másik tagállam területére, szerződéses úton köteleznek valamely, ez utóbbi tagállamban érvényes kollektív szerződés betartására?

27. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2019. január 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-32/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy azon munkavállalóknak, akik munkájuk befejezésekor elérték a foglalkoztatás helye szerinti tagállam jogszabályaiban az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, korábban legalább a megelőző tizenkét hónapban dolgozniuk kell, és több mint három évig folyamatosan a foglalkoztatás helye szerinti tagállamban kell tartózkodniuk ahhoz, hogy az ötéves tartózkodási idő letelte előtt huzamos tartózkodáshoz való jogot szerezzenek?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Megilleti-e az uniós polgárokról szóló irányelv 17. cikke (1) bekezdése a) pontjának első fordulata szerinti munkavállalókat a huzamos tartózkodáshoz való jog, ha valamely másik tagállamban olyan időpontban kezdenek dolgozni, amelyben előre látható, hogy a jog szerinti öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig csak viszonylag rövid ideig tudnak dolgozni, és alacsony jövedelmük miatt legalábbis munkájuk befejezése után a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére lesznek utalva?

28. Az Obvodní soud pro Prahu 9 (Cseh Köztársaság) által 2019. február 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-107/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikke értelmében vett „munkaidőnek” minősül-e az olyan munkaközi szünet, amelynek során a munkavállalónak riasztás esetén két percen belül munkáltatója rendelkezésére kell állnia?

2) A fenti kérdés értékelését befolyásolja-e az, hogy [a munkaközi szünet] sürgősségi hívás esetén történő ilyen megszakításaira ilyen, riasztás esetén történő megszakítására csak véletlenszerűen és előre nem látható módon kerül sor, vagy adott esetben az, hogy milyen gyakran kerül sor ilyen megszakításra?

3) Az elsőfokú bíróság, amely azt követően jár el, hogy a határozatát magasabb szintű bíróság hatályon kívül helyezte és az ügyet új eljárás lefolytatása céljából visszautalta elé, eltérhet-e a magasabb szintű bíróságnak az elsőfokú bíróság számára kötelező jogi állásfoglalásától, amennyiben ez az állásfoglalás ellentétes az uniós joggal?

28. A Hof van beroep te Antwerpen (Belgium) által 2019. január 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-73/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett polgári vagy kereskedelmi ügynek minősül-e az olyan jogvita, amelynek alapját egy olyan kereset képezi, amelyet a rendezvényekre szóló belépőjegyek viszonteladásáról szóló, 2013. július 30-i törvény 14. cikke és a WER XVII.7. cikke alapján a belga állam indított a fogyasztókkal szemben folytatott jogellenes piaci és/vagy kereskedelmi gyakorlatok megállapítása és abbahagyása iránt, mégpedig olyan társaságokkal szemben, amelyek Hollandiából, weboldalakon keresztül belgiumi rendezvényekre szóló jegyek viszonteladásával főként belga ügyfeleket céloznak meg, és az említett rendelet hatálya alá tartozhat-e ezért az ilyen jogvitában hozott bírósági határozat?

29. A Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia) által 2019. február 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-80/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A 650/2012 rendelet értelmében vett határokon átnyúló vonatkozású öröklésnek minősül-e, és e rendelet hatálya alá tartozik-e a jelenleg tárgyalt ügyben szereplőhöz hasonló helyzet, amelyet az jellemez, hogy egy litván állampolgár, akinek szokásos tartózkodási helye a halála napján esetleg egy másik tagállamban volt, aki azonban soha nem szakította meg kapcsolatait hazájával, és aki a halála előtt egyebek mellett végrendeletet készített Litvániában, és minden vagyonát örökösére, egy litván állampolgárra hagyta, és az öröklés megnyílásának idején megállapítást nyert, hogy a teljes hagyaték kizárólag Litvániában található ingatlanból áll, és az említett másik tagállam állampolgárságával rendelkező túlélő házastárs egyértelműen kijelentette azon szándékát, hogy lemond az elhunyt személy hagyatékával szemben minden követelésről, nem vett részt a Litvániában megindított eljárásban, és hozzájárult a litván bíróságok joghatóságához és a litván jog alkalmazásához?

2. Az olyan litván közjegyző, aki megindít egy hagyatéki ügyet, kiállít egy öröklési bizonyítványt és egyéb olyan jogcselekményeket végez, amelyek szükségesek az örökösök jogérvényesítéséhez, a 650/2012 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében „bíróságnak” tekinthető-e, tekintettel arra, hogy tevékenységeik során a közjegyzők tiszteletben tartják a pártatlanság és önállóság elvét, határozataik önmagukra és az igazságügyi hatóságokra is kötelezőek, és jogcselekményeik bírósági eljárásban megtámadhatók?

3. Amennyiben a második kérdésre igenlő választ kell adni, a litván közjegyzők által kiadott öröklési bizonyítvány a 650/2012 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének g) pontja értelmében vett határozatnak tekintendő-e, és emiatt kiállításukhoz meg kell-e állapítani a joghatóságot?

4. Amennyiben a második kérdésre nemleges választ kell adni, a 650/2012 rendelet 4. és 59. cikkének rendelkezéseit (együtt vagy külön, azonban e cikkekre való korlátozás nélkül) úgy kell-e értelmezni, hogy a litván közjegyzők kiállíthatnak öröklési bizonyítványt a joghatóságra vonatkozó általános szabályok betartása nélkül és az ilyen bizonyítványokat hiteles okiratoknak kell tekinteni, amelyekhez más tagállamokban is jogkövetkezmények fűződnek?

5. Úgy kell-e értelmezni a 650/2012 rendelet 4. cikkét (vagy e rendelet más rendelkezéseit), hogy az elhunyt szokásos tartózkodási helye kizárólag egy tagállamban állapítható meg?

6. A 650/2012 rendelet 4., 5., 7. és 22. cikkének rendelkezéseit (együtt vagy külön, azonban e cikkekre való korlátozás nélkül) úgy kell-e értelmezni és alkalmazni, hogy a jelen ügyben az első kérdésben ismertetett tényekkel összhangban arra a következtetésre kell jutni, hogy az érintett felek

megállapodtak abban, hogy a litvániai bíróságok rendelkeznek joghatósággal, és a litván jog alkalmazandó?

Gazdasági ügyszak

22. Az Amtsgericht Köln (Németország) által 2019. január 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-7/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 261/2004/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében rendkívüli körülménynek minősül-e az üzemeltető légitfuvarozó egyes munkavállalóinak a szakszervezet által bejelentett és a nemzeti jog szerint jogszerű sztrájkja?

23. Az Audiencia Provincial de Zaragoza (Spanyolország) által 2019. január 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-13/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 93/13 irányelv 3. cikkére tekintettel, általános szerződési feltételnek minősülhet-e a küszöbkihátolásnak a megállapodásban kezelt módon történő módosítása, ahogy azt a tényállási előzmények ismertetik?

2) Ugyanilyen körülmények között általános szerződési feltételnek minősülhet-e a bankkal szembeni keresetindításról való lemondás, azaz az ajánlattevő eladó vagy szolgáltató által általános jelleggel megszerkesztett szerződési feltétel, amely semmilyen magyarázatot nem tartalmaz a szerződő fogyasztó számára?

3) Ilyen feltételek mellett, amikor az említett általános szerződési feltételnek kiemelt jelentősége van a fogyasztó számára, teljesülnek tekinthető-e a 93/13 irányelv 3. és 4. cikke által előírt, a világosságra, átláthatóságra, a gazdasági teher tényleges érthetőségére, a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra és az egyedi megtárgyalásra vonatkozó feltételek?

4) A valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapításához szükséges, a szerződéskötést megelőző tájékoztatás követelményének (a [93/13] irányelv 4. és 5. cikke) azonosnak vagy magasabb szintűnek kell-e lennie, ha várhatóan semmis feltétel kiigazításáról történik megállapodás (a kiigazítás konkrét gazdasági hatásai, az erre vonatkozó ítélkezési gyakorlatra való figyelemfelhívás, és ennek konkrét joghatásai, stb.)?

5) A fogyasztó által kézzel írt másolat, amely az esetlegesen semmis szerződési feltétel kiigazítását ismétli meg, elegendő-e a [93/13] irányelv 4. és 5. cikke által előírt szerződéskötést megelőző tájékoztatás és világosság feltételének teljesüléséhez annak érdekében, hogy a várhatóan semmis szerződési kikötés kiigazítható legyen?

6) Azon ténynek, hogy a kiigazításra és a perbeli egyezsége irányuló kezdeményezés a banktól ered, és az okirat bankfiókból való kivetele tilalmának, kivéve, ha a fogyasztó azt aláírta, különös jelentőséggel kell-e bírnia a kiigazító szerződési feltétel esetleges tisztességtelen jellegének megállapítása során (a [93/13] irányelv 4. és 5. cikke)?

7) A tisztességtelen jelleg miatt várhatóan semmis szerződési feltétel kiigazítható-e (azon elv, amely szerint a tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve)?

8) A fogyasztóval szembeni tisztességtelen jelleg miatt várhatóan semmis szerződési feltétel tekintetében [megengedhető-e] a fogyasztó keresetindítási jogról való lemondása (a [93/13] irányelvnek a melléklete 1. pontjának q) alpontjával együttesen értelmezett 3. cikke és az irányelv 6. cikke szerinti azon elv, hogy a tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve)?

9) Igenlő válasz esetén, a szerződéskötést megelőző tájékoztatás követelményének azonos vagy magasabb szintűnek kell-e lennie, mint az eredeti megállapodás időpontjában elvárt követelmény?

10) A szerződéskötést megelőző tájékoztatás követelményének értelmében (a [93/13] irányelv 4. és 5. cikke) a keresetindítási jogról való lemondásra vonatkozó szerződési feltételt vajon lehet-e másodlagos és járulékos okiratként kezelni (a [93/13] irányelv 3., 4. és 5. cikke)?

11) A várhatóan semmis szerződési feltétel kiigazításának érvényessége és a semmisségének, illetve hatálytalanságának megállapítása iránti keresetről való lemondás ellentétes-e az ajánlattevő eladóval vagy szolgáltatóval szembeni visszatartó hatással (a [93/13] irányelv 7. cikke és a [2016. december 21-i ítélet])?

12) A tisztességtelen jelleg miatt várhatóan semmis szerződési feltétel a 93/13 irányelv 3. és 4. cikke alkalmazása alapján kötelezettséget jelenthet-e a feltétellel érintett fogyasztóra nézve azon eljárás révén, amely során a pénzintézet a feltételt tartalmazó szerződés megkötését követően megállapodik az ügyféllel arról, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztó által nyújtott szolgáltatásért cserébe mellőzi a tisztességtelen feltétel alkalmazását? Vagyis, a semmis szerződési feltétel hatályossá válik-e a fogyasztóval kötött azon megállapodással, amely szerint a szerződési feltételt a fogyasztóra nézve kedvezőbb rendelkezéssel helyettesítik? Az ilyen típusú megállapodás ellentétes lehet-e a [93/13] irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével?

13) A tényállási előzményekben leírtak szerint a bank által tanúsított magatartás a 2005. május 11-i 2005/29 irányelv (14) preambulumbekkezdésében, illetve 6. és 7. cikkében foglalt, a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartás és tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalma hatálya alá tartozik-e?

24. A Landgericht Saarbrücken (Németország) által 2019. január 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-66/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját, hogy az „azon időszakra, amelyen belül az elállási jog gyakorolható”, vagy „az elállási jog gyakorlásának egyéb feltételeire” vonatkozó szükséges tájékoztatásnak az elállásra nyitva álló időszak megkezdődésének feltételeire is ki kell terjednie?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Ellentétes-e a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával az olyan értelmezés, amely szerint az elállásra vonatkozó tájékoztatás „világos és egyértelmű”, ha e tájékoztatás az elállásra nyitva álló időszak kezdetét illetően nem sorolja fel teljeskörűen az említett időszak megkezdődéséhez kötelezően közlendő információkat, hanem e tekintetben egy nemzeti jogszabályi rendelkezésre — jelen esetben a Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB) 492. §-a 2014. június 12-ig hatályos változatának (2) bekezdésére — hivatkozik, mely nemzeti jogszabályi rendelkezés további nemzeti rendelkezésekre — jelen esetben az Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (a polgári törvénykönyv bevezető törvénye, a továbbiakban: EGBGB) 247. cikke 2014. június 12-ig hatályos változatának 3–13. §-ára — hivatkozik tovább, és a fogyasztónak ezért több különböző jogszabály számos rendelkezését el kell olvasnia ahhoz, hogy világossá váljon számára, hogy milyen információkat kell kötelezően közölni ahhoz, hogy hitelszerződése esetében megkezdődjön az elállásra nyitva álló időszak?

3) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén (és ha alapvetően nem aggályos a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre való hivatkozás):

Ellentétes-e a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke (2)

bekezdésének p) pontjával az olyan értelmezés, amely szerint az elállásra vonatkozó tájékoztatás „világos és egyértelmű”, ha a valamely nemzeti jogszabályi rendelkezésre — jelen esetben a BGB 492. §-a 2010. július 30-tól 2014. június 12-ig hatályos változatának (2) bekezdésére — való hivatkozás és az e nemzeti jogszabályi rendelkezés általi továbbhivatkozás — jelen esetben az EGBGB 247. cikke 2011. augusztus 4-től 2014. június 12-ig [eredeti 3. o.] hatályos változatának 3–13. §-ára — szükségszerűen azzal jár, hogy a fogyasztónak a rendelkezések pusztá átolvasásán túlmenően jogi minősítést is el kell végeznie — például azt illetően, hogy a jelzáloggal biztosított szerződésekre és az azokkal kapcsolatban nyújtott áthidaló hitelre vonatkozó szokásos feltételek mellett kapta-e a hitelt, vagy kapcsolt szerződésekről van-e szó — ahhoz, hogy világossá váljon számára, hogy milyen információkat kell kötelezően közölni ahhoz, hogy hitelszerződése esetében megkezdődjön az elállásra nyitva álló időszak?

25. A Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa — Juízo Local Cível de Lisboa — Juiz 18 (Portugália) által 2019. január 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-74/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Beletartozik-e a 261/2004/EK rendelet (14) preambulumbekzdésében hivatkozott „rendkívüli körülmények” fogalmába az a körülmény, hogy valamely utas a repülőút során megharapja a többi utastársát és megtámadja a személyzet azon tagjait, akik próbálják őt megnyugtatni, ami a járat parancsnoka szerint indokolttá teszi, hogy a legközelebbi repülőtér felé kitérjenek, a szóban forgó utas kiszállítása és poggyászának kirakása érdekében, ami a légi járat célállomásra való érkezését illetően késést eredményez?

2) Mentesheti-e a légi társaságot az ugyanazon repülőgép visszaútján a felszállást illetően történt késés miatti felelősség alól a visszautat közvetlenül megelőző odaút során felmerült „rendkívüli körülmény”?

3) A 261/2004 rendelet 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazásában a légi társaság (jelenleg alperes) megtett-e minden észszerű intézkedést a késés megakadályozására annak megvizsgálásával és megállapításával, hogy másik repülőgép küldésével sem kerülhetne volna el a már nyilvánvaló késést, valamint az utas (jelenleg felperes) másnapi légi járatra történő átirányításával, tekintettel arra, hogy a társaság az utas végső célállomására naponta egy légi járatot üzemeltet?

26. A Monomeles Protodikeio Serron (Görögország) által 2019. február 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-105/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: görög

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, hogy az olyan közrendi jellegű eljárási szabályt vezet be, amely arra kötelezi a nemzeti bíróságokat, hogy — még abban a szakaszban is, amikor fizetési meghagyás kibocsátására kérik őket — hivatalból vizsgálják egy szolgáltató és egy fogyasztó között létrejött szerződés feltételének tisztességtelen jellegét, a következők figyelembevételével: a görög jogrendben a polgári perrendtartás (kodikas politikis dikomias) 623., 624., 628. és 629. cikke értelmében nem csak ez a kötelezettség nem áll fenn, hanem a fizetési meghagyást egyenesen kontradiktórius eljárás nélkül bocsátják ki, az iratok, köztük a hitelszerződés alakszerű ellenőrzését követően; a fizetési meghagyás kibocsátása a görög állam bíráinak hatáskörébe tartozik; a fizetési meghagyás azonnal végrehajtható okiratnak minősül, amelynek alapján a szolgáltató három (3) nap elteltével végrehajtás iránti eljárást kezdeményezhet, amely nem függeszthető fel?

2) Úgy kell-e értelmezni a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, hogy az olyan közrendi jellegű eljárási szabályt vezet be, amely arra kötelezi a nemzeti bíróságokat, hogy ne bocsássanak ki fizetési

meghagyást, amennyiben a fizetési meghagyást kibocsátó bíróság előtt okirat alapján bizonyítást nyert, hogy a hitel olyan általános szerződési feltételekből (ÁSZF) származik, amelyeket jogerős ítéletekkel tisztességtelenségük okán semmisnek mondtak ki jogsértés megállapítása iránti, fogyasztóvédelmi szervezetek által szolgáltatókkal szemben benyújtott keresetek alapján, és amely feltételeket a Z1-798/25-06-2008 (FEK B 1353/11-07-2008) miniszteri határozat sorol fel, amely a tisztességtelen feltételek nemzeti listáját tartalmazza (a Z1-21/17-01-2011 miniszteri határozat által módosítva és kiegészítve), és a Symvoulío tis Epikrateias (államtanács) azt jogszerűnek nyilvánította 1210/2010. sz. ítéletével, miután egyfelől figyelembe vette az Areios Pagos (semmitőszék) 1219/2001. és 430/2005. sz. ítéletét, az Efeteio Athinon (athéni fellebbviteli bíróság) 523/2003. és 6291/200. sz. ítéletét, a Polymeles Protodikeio Athinon (athéni helyi bíróság) 1119/2002. és 1208/1998. sz. ítéletét is, amely ítéletek már jogerőssé váltak, valamint a Polymeles Protodikeio Athinon 961/2007. sz. ítéletét a jogerőssé vált részében, illetve másfelől azt a tényt, hogy a bíróságok hatáskörében, amelyekkel a bírósági határozatok rendelkeznek, magasabb fokú közérdeket képviselnek a piac megfelelő működése és a fogyasztók védelme tekintetében (a 2251/1994 törvény 10. cikkének (2) bekezdése); az említett miniszteri határozatban kimondásra került, hogy „a hitelintézetek és a fogyasztók közötti szerződésekbe tilos olyan általános szerződéses feltételeket foglalni, amelyeket jogerős bírósági határozatokkal már tisztességtelenségnek minősítettek fogyasztóvédelmi szervezetek által benyújtott keresetek alapján”, és felsorolásra kerülnek a fogyasztóvédelmi szervezetek által bankokkal mint szolgáltatókkal szemben benyújtott csoportos keresetek alapján már semmisnek nyilvánított ÁSZF-ek; figyelembe véve, hogy Görögországban a fizetési meghagyás kibocsátása a bíróságok — pontosabban az Eriniodikeia (békebírók) és a Protodikeia (elsőfokú bíróságok) — hatáskörébe tartozik, és a fizetési meghagyás azonnal végrehajtható okiratnak minősül, amelynek alapján a szolgáltató három (3) nap elteltével végrehajtás iránti eljárást kezdeményezhet, amely nem függeszthető fel?

3) Úgy kell-e értelmezni a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, 7. cikkének (1) bekezdését, illetve 8. cikkét, hogy a jogsértés megállapítása iránti, fogyasztóvédelmi szervezetek által szolgáltatókkal szemben benyújtott kereseteknek helyt adó ítéletek jogereje további feltételként — annak érdekében, hogy a jogerő erga omnes hatályú legyen (a 2251/1994 törvény 10. cikke (2) bekezdésének megfelelően — megköveteli a felek, valamint a jogi tények és a ténybeli körülmények azonosságát — amint azt a nemzeti eljárási jogban a polgári perrendtartás (kodikas politikis dikonomias) 324. cikke előírja —, ami azzal a következménnyel járhat, hogy a jogsértés megállapítása iránti csoportos kereseteknek helyt adó ítéletek jogereje lehet, hogy nem lesz kiterjeszhető és alkalmazható minden olyan tényállásra, amelynek esetében a nemzeti bíróság egy fogyasztó által egy szolgáltatóval szemben benyújtott keresetet bírál el?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

11. A Bíróság (első tanács) 2019. február 12-i ítélete (a Rechtbank Amsterdam [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — A TC ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása (C-492/18. PPU. sz. ügy)⁶

Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározatot úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, mint amelyről az alapügyben szó van, amely általános és feltétlen kötelezettséget ír elő arra vonatkozóan, hogy a valamely európai elfogatóparancs értelmében keresett és elfogott személyt az elfogásától számított 90 napos határidő leteltével szabadon kell bocsátani, akkor, ha fennáll e személy szökésének igen komoly veszélye, amelyet megfelelő intézkedések meghozatalával nem lehet elfogadható szintre csökkenteni.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 6. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely lehetővé teszi, hogy a keresett személyt e 90 napos határidő leteltét

⁶ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Büntető ügyszak 19. sz. alatt.

követően is fogva tartásuk e nemzeti rendelkezés azon értelmezése alapján, miszerint az említett határidő nyugszik, amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy dönt, hogy vagy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszt az Európai Unió Bírósága elé, vagy megvárja a valamely más végrehajtó igazságügyi hatóság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelemre adott választ, vagy pedig elhalasztja az átadásról való határozathozatalt azzal az indokkal, hogy a kibocsátó tagállamban fennállhat az embertelen vagy megalázó fogvatartási körülmények tényleges veszélye, amennyiben ezen ítélkezési gyakorlat nem biztosítja az említett nemzeti rendelkezésnek a 2002/584 kerethatározattal való összhangját, és olyan eltérő értelmezéseket tartalmaz, amelyek különböző fogvatartási időtartamokhoz vezethetnek.

Közigazgatási ügyszak

79. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2019. február 7-i ítélete (az Oberlandesgericht Oldenburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — NK (C-231/18. sz. ügy)⁷

A „helyi piacoknak” a 2014. február 4-i 165/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikke (1) bekezdésének p) pontjában szereplő fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az nem jelölheti sem az élőállat-nagykereskedő és az állattenyésztő között létrejött ügyletet, sem magát az élőállat-nagykereskedőt, ily módon az e rendelkezésben előírt eltérés nem terjeszthető ki az élő állatokat a gazdaságokból közvetlenül a helyi vágóhidákra szállító járművekre.

80. A Bíróság (tizedik tanács) 2019. február 13-i ítélete (a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Human Operator Zrt. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (C-434/17. sz. ügy)⁸

Az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a 2013. július 22-i 2013/43/EU tanácsi irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 193. cikke alóli eltérést engedő intézkedést az azt kérelmező tagállam említett eltérést engedő uniós jogi aktusról történő értesítését megelőzően ír elő, miközben az említett uniós aktus nem rendelkezik a hatálybalépéséről vagy alkalmazásának kezdő időpontjáról, még akkor is, ha a szóban forgó tagállam kifejezte az említett eltérés visszaható hatályú alkalmazására irányuló szándékát.

81. A Bíróság (kilencedik tanács) 2019. február 14-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Vetsch Int. Transporte GmbH (C-531/17. sz. ügy)⁹

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 143. cikkének d) pontját, valamint ezen, a 2009. június 25-i 2009/69/EK tanácsi irányelvvel módosított irányelv 143. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy a hozzáadottértékadó-mentességnek az e rendelkezésekben előírt kedvezményét nem kell megtagadni a 2006/112 irányelv 201. cikke értelmében az ezen adó fizetésére kötelezettnek kijelölt vagy elismert importőrrel szemben az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan helyzetben, amelyben egyrészt az ezen importot követő, Közösségen belüli továbbítás címzettje adócsalást követ el az e továbbítást követő ügylettel

⁷ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak 117. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak 214. sz. alatt.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak 1. sz. alatt.

kapcsolatban, amely adócsalás nem köthető e továbbításhoz, másrészt pedig egyetlen tényező sem enged arra következtetni, hogy az importőr tudta vagy tudnia kellett volna, hogy az importot követő ezen értékesítés a címzettek által elkövetett adócsalás által volt érintett.

82. A Bíróság (kilencedik tanács) 2019. február 14-i ítélete (az Audiencia Nacional [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Nestrade SA kontra Agencia Estatal de la Administración Tributaria (AEAT), Tribunal Económico-Administrativo Central (TEAC) (C-562/17. sz. ügy)¹⁰

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — a hozzáadottérték-adónak az ország területén nem honos adóalanyok részére történő visszatérítésének szabályairól szóló, 1986. november 17-i 86/560/EGK tizenharmadik tanácsi irányelv rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, hogy egy tagállam időben korlátozza a hibás számláknak — például a számlán eredetileg feltüntetett hozzáadottértékadó-azonosítószám (héa-azonosítószám) kijavítása által — a héa visszatérítéséhez való jog gyakorlása érdekében történő helyesbítése lehetőségét, amennyiben tiszteletben tartják az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

83. A Bíróság (kilencedik tanács) 2019. február 14-i ítélete (Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — CCC — Consorzio Cooperative Costruzioni Soc. Cooperativa kontra Comune di Tarvisio (C-710/17. sz. ügy)¹¹

A Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) által a 2017. szeptember 28-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

84. A Bíróság (nagytanács) 2019. február 26-i ítélete (az Østre Landsret, a Vestre Landsret [Dánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) — N Luxemburg 1 (C-115/16. sz. ügy), X Denmark A/S (C-118/16. sz. ügy), C Danmark I (C-119/16. sz. ügy), Z Danmark ApS (C-299/16. sz. ügy) kontra Skatteministeriet¹²

1) A Bíróság a C-115/16., C-118/16., C-119/16. és C-299/16. sz. ügyeket ítélethozatal céljából egyesíti.

2) A különböző tagállambeli társult vállalkozások közötti kamat- és jogdíjfizetések közös adózási rendszeréről szóló, 2003. június 3-i 2003/49/EK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdését az ezen irányelv 1. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az e cikkben a kamatfizetésekkel kapcsolatban előírt, mindennemű adó alóli mentesség kizárólag az ilyen kamatok haszonhúzói számára van fenntartva, mégpedig azon szervezetek számára, amelyek gazdasági értelemben ténylegesen részesülnek e kamatokban, és ezért jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy szabadon döntsenek azok felhasználásáról.

Azt az általános uniós jogi elvet, amely szerint a jogalanyok nem alkalmazhatják visszaélészerűen vagy csalárd módon az uniós jogi normákat, úgy kell értelmezni, hogy visszaélészerű és csalárd magatartás fennállása esetén a 2003/49 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében a kamatfizetésekkel kapcsolatban előírt, mindennemű adó alóli mentesség igénybevételét a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak az adóalannal szemben meg kell tagadniuk még az ilyen megtagadást előíró nemzeti jogi vagy egyezményes rendelkezések hiányában is.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak 5. sz. alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak 66. sz. alatt.

¹² A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak 145, 146, 149. sz. alatt, és Hírlevél VII. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak 193. sz. alatt.

3) A visszaélésszerű magatartás bizonyításához egyrészt objektív körülmények együttese szükséges, amelyből az következik, hogy az uniós szabályozás által előírt feltételek formális tiszteletben tartása ellenére nem valósul meg e szabályozás célja, másrészt pedig egy szubjektív elem szükséges, amely azon szándékban áll, hogy az uniós szabályozáson alapuló előnyt az annak megszerzéséhez szükséges feltételek mesterséges módon való megteremtése útján szerezzék meg. Több valószínűsítő körülmény együttes fennállása joggal való visszaélésre engedhet következtetni, feltéve hogy e valószínűsítő körülmények objektívek és egybehangzók. Ilyen valószínűsítő körülményt képezhet többek között a gazdasági indokot nélkülöző áteresztő társaságok megléte, valamint a társasági csoportszerkezet, a pénzügyi konstrukció és a kölcsönök teljesen formális jellege. Az a körülmény, hogy a kamatok forrása szerinti tagállam egyezményt kötött azzal a harmadik állammal, amelyben székhellyel rendelkezik azon társaság, amely a kamatok hasznhúzója, nem befolyásolja a joggal való visszaélés esetleges megállapítását.

4) Valamely nemzeti hatóságnak, ahhoz hogy megtagadja egy társasággal szemben a kamathasznhúzó minőség elismerését vagy megállapítsa a joggal való visszaélés fennállását, nem kell azon szervezetet vagy szervezeteket azonosítania, amelyeket e kamathasznhúzóknak tekint.

5) A 2003/49 irányelv 3. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy luxemburgi jog szerinti, *société d'investissement en capital à risque* (SICAR) (kockázatitőke-befektető társaság) formában engedélyezett *société en commandite par actions* (SCA) (betéti részvénytársaság) nem minősíthető az említett irányelv értelmében egy tagállam vállalkozásának, amely az ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében előírt adómentességben részesülhet, ha az említett SICAR által kapott kamatok — olyan helyzetben, mint amely az alapügyben szerepel — mentesülnek az *impôt sur le revenu des collectivités* (társasági jövedelemadó) alól Luxemburgban, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

6) Olyan helyzetben, amikor a valamely tagállamban illetőséggel rendelkező társaság által a valamely másik tagállamban illetőséggel rendelkező társaságnak fizetett kamatokra vonatkozó, a 2003/49 irányelvben szereplő forrásadó-mentességi rendszer nem alkalmazandó az ezen irányelv 5. cikkének értelmében vett csalás vagy visszaélés fennállásának megállapítása miatt, nem lehet hivatkozni az EUM-Szerződés által biztosított szabadságok alkalmazására annak érdekében, hogy vitassák az első tagállam e kamatok adóztatására vonatkozó szabályozását.

Ilyen helyzetben kívül az EUMSZ 63. cikket úgy kell értelmezni, hogy:

- azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az a belföldi illetőségű társaság, amely kamatokot fizet egy külföldi illetőségű társaságnak, forrásadót köteles levonni e kamatok után, jóllehet ilyen kötelezettség nem terheli e belföldi illetőségű társaságot, ha a kamatban részesülő társaság szintén belföldi illetőségű társaság, de e cikkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely ilyen forrásadót ír elő a belföldi illetőségű társaság által valamely külföldi illetőségű társaság részére történő kamatfizetés esetén, miközben az a belföldi illetőségű társaság, amely egy másik belföldi illetőségű társaságtól kap kamatokot, nem köteles társaságiadó-előleget fizetni az első két adóévben, és így ezen adót e kamatok vonatkozásában jóval későbbi esedékességgel kell megfizetnie, mint e forrásadó esedékessége;
- azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azon belföldi illetőségű társaságot, amelyre az általa valamely külföldi illetőségű társaság részére fizetett kamatok után forrásadó-levonási kötelezettség hárul, arra kötelezi, hogy e forrásadó késedelmes megfizetése esetén olyan késedelmi kamatot fizessen, amelynek mértéke magasabb, mint az a késedelmiadó-mérték, amely a — többek között a belföldi illetőségű társaság által egy másik belföldi illetőségű társaságtól kapott kamatok terhelő — társasági adó késedelmes megfizetése esetén alkalmazandó;
- azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azt írja elő, hogy amikor egy belföldi illetőségű társaságnak forrásadó-levonási kötelezettsége van azon kamatok vonatkozásában, amelyeket valamely külföldi illetőségű társaságnak fizet, nem számolhatók el az ezen utóbbi társaság által viselt költségek, amelyek a szóban forgó kölcsönnyújtási tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kamatok jogcímen keletkeztek, noha e nemzeti szabályozás szerint az a belföldi illetőségű társaság, amely egy másik belföldi illetőségű társaságtól kap kamatokot, az ilyen költségeket levonhatja az adóköteles jövedelmének megállapítása során.

85. A Bíróság (nagytanács) 2019. február 26-i ítélete (az Østre Landsret [Dánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Skatteministeriet kontra T Danmark (C-116/16. sz. ügy), Y Denmark Aps (C-117/16. sz. ügy)¹³

1) A Bíróság a C-116/16. és C-117/16. sz. ügyeket ítélethozatal céljából egyesíti.

2) Azt az általános uniós jogi elvet, amely szerint a jogalanyok nem alkalmazhatják visszaélészerűen vagy csalárd módon az uniós jogi normákat, úgy kell értelmezni, hogy visszaélészerű és csalárd magatartás fennállása esetén a leányvállalat által az anyavállalata számára juttatott felosztott nyereség utáni forrásadóra vonatkozó, a 2003. december 22-i 2003/123/EK irányelvvel módosított, a különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló, 1990. július 23-i 90/435/EGK tanácsi irányelv 5. cikkében előírt adómentesség igénybevételét a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak az adóalannyal szemben meg kell tagadniuk még az ilyen megtagadást előíró nemzeti jogi vagy egyezményes rendelkezések hiányában is.

3) A visszaélészerű magatartás bizonyításához egyrészt objektív körülmények együttese szükséges, amelyből az következik, hogy az uniós szabályozás által előírt feltételek formális tiszteletben tartása ellenére nem valósul meg e szabályozás célja, másrészt pedig egy szubjektív elem szükséges, amely azon szándékban áll, hogy az uniós szabályozáson alapuló előnyt az annak megszerzéséhez szükséges feltételek mesterséges módon való megteremtése útján szerezzék meg. Több valószínűsítő körülmény együttes fennállása joggal való visszaélésre engedhet következtetni, feltéve hogy e valószínűsítő körülmények objektívek és egybehangzók. Ilyen valószínűsítő körülményt képezhet többek között a gazdasági indokot nélkülöző áteresztő társaságok megléte, valamint a társasági csoportszerkezet, a pénzügyi konstrukció és a kölcsönök teljesen formális jellege.

4) Valamely nemzeti hatóságnak, ahhoz hogy megtagadja egy társasággal szemben az osztalék-haszonhúzó minőség elismerését vagy megállapítsa a joggal való visszaélés fennállását, nem kell azon szervezetet vagy szervezeteket azonosítania, amelyeket ezen osztalék haszonhúzóinak tekint.

5) Olyan helyzetben, amikor a valamely tagállamban illetőséggel rendelkező társaság által a valamely másik tagállamban illetőséggel rendelkező társaságnak fizetett osztalékokra vonatkozó, a 2003/123 irányelvvel módosított 90/435 irányelvben szereplő forrásadó-mentességi rendszer nem alkalmazandó az ezen irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett család vagy visszaélés fennállásának megállapítása miatt, nem lehet hivatkozni az EUM-Szerződés által biztosított szabadságok alkalmazására annak érdekében, hogy vitassák az első tagállam ezen osztalékok adóztatására vonatkozó szabályozását.

86. A Bíróság (Nagytanács) 2019. február 26-i ítélete (a Bundesfinanzhof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — X-GmbH kontra Finanzamt Stuttgart — Körperschaften (C-135/17. sz. ügy)¹⁴

1) Az EUMSZ 64. cikk (1) bekezdésében előírt standstill klauzulát úgy kell értelmezni, hogy az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdése nem érinti a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó közvetlen befektetésekkel összefüggő tőkemozgásokra vonatkozó, lényegét tekintve valamely tagállami szabályozás alapján 1993. december 31-én hatályban lévő korlátozás alkalmazását, jóllehet e korlátozás hatálya ezen időpontot követően kiterjesztésre került a közvetlen befektetésekkel össze nem függő részesedésekre.

2) Az EUMSZ 64. cikk (1) bekezdésében előírt standstill klauzulát úgy kell értelmezni, hogy az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdésében szereplő tilalmat alkalmazni kell a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó közvetlen befektetésekkel összefüggő tőkemozgásokra vonatkozó korlátozásra, amennyiben az e korlátozás alapjául szolgáló nemzeti adójogi szabályozást 1993. december 31-ét követően olyan törvény módosította lényegesen, amely ugyan hatályba lépett, de mielőtt a

¹³ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási újszak 147. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási újszak 136. sz. alatt.

gyakorlatban alkalmazásra került volna, egy 1993. december 31-i hatállyal alkalmazandó, lényegét tekintve azonos tartalmú szabályozás váltotta fel azt, hacsak a nemzeti jogszabályok e törvény alkalmazhatóságát nem halasztották későbbre, ily módon annak hatálybalépése ellenére az nem volt alkalmazható az EUMSZ 64. cikk (1) bekezdése szerinti határokon átnyúló tőkemozgásokra, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

3) Az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes valamely olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a valamely harmadik országban letelepedett társaság által megszerzett, nem e társaság saját tevékenységéből származó, e szabályozás értelmében vett „tőkebefektetés jellegű közvetett jövedelmeknek” minősülőhöz hasonló jövedelem a birtokolt részesedés arányában beszámításra kerül az e tagállamban illetőséggel rendelkező adóalany adóalapjába, amennyiben ezen adóalany legalább 1 %-os részesedéssel rendelkezik az említett társaságban, és amennyiben ezen jövedelmet ezen harmadik országban az érintett tagállamban fennállónál alacsonyabb adómérték terheli, kivéve ha létezik olyan jogi keret, amely különösen olyan egyezményen alapuló kötelezettségeket állapít meg, amelyek feljogosítják az említett tagállam adóhatóságát arra, hogy adott esetben ellenőrizze az ugyanezen társaságra vonatkozóan annak bizonyítása érdekében szolgáltatott információk hitelességét, hogy az említett adóalany az ez utóbbi társaságban való részesedése nem mesterséges struktúrából ered.

87. A Bíróság (nagytanács) 2019. február 26-i ítélete (a Cour administrative d'appel de Versailles [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Oeuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs (OABA) kontra Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation, Bionoor, Ecocert France, Institut national de l'origine et de la qualité (INAO) (C-497/17. sz. ügy)¹⁵

Az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendeletet, és különösen annak 3. cikkét, valamint az EUMSZ 13. cikkel együttesen értelmezett 14. cikke (1) bekezdése b) pontjának viii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy nem engedélyezi a 271/2010/EU rendelettel módosított, a 834/2007 rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló, 2008. szeptember 5-i 889/2008/EK bizottsági rendelet 57. cikkének első bekezdésében említett, az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának olyan állatokból származó termékeken való elhelyezését, amelyek előzetes kábítás nélkül olyan vallási célú vágás tárgyát képezték, amelyet az állatok leölésük során való védelméről szóló, 2009. szeptember 24-i 1099/2009/EK tanácsi rendeletben, és különösen a 4. cikkének (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelően végeztek el.

88. A Bíróság (nagytanács) 2019. február 26-i ítélete (a Finanzgericht Baden-Württemberg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Martin Wächter kontra Finanzamt Konstanz (C-581/17. sz. ügy)¹⁶

Az egyrészről az Európai Közösség és tagállamai, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló, 1999. június 21-én Luxembourgban aláírt megállapodás rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes valamely olyan tagállami adójogi szabályozás, amely olyan helyzetben, amikor valamely tagállam természetes személy állampolgára, aki gazdasági tevékenységet végez a Svájci Államszövetség területén, abból a tagállamból, amelynek adójogi szabályozása a jogvita tárgyát képezi, a Svájci Államszövetségbe helyezi át lakóhelyét, e lakóhely-áthelyezés időpontjában az ezen állampolgár által birtokolt társasági részesedésekhez kapcsolódó, nem realizált tőkejövedelem megadóztatását írja elő, miközben a lakóhely ugyanezen tagállamban való fenntartása esetén az adó kivetésére csak a tőkejövedelem keletkezésekor, azaz az érintett társasági részesedések átruházásakor kerül sor.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak 239. sz. alatt.

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak 16. sz. alatt.

89. A Bíróság (kilencedik tanács) 2019. február 28-i ítélete (a Högsta förvaltningsdomstolen [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Konkurrensverket kontra SJ AB (C-388/17. sz. ügy)¹⁷

1) A vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy fennáll az e rendelkezés értelmében vett vasúti személyszállítási szolgáltatás hálózata, ha a szállítási szolgáltatásokat az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló, 2012. november 21-i 2012/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet átültető nemzeti szabályozás alkalmazásával az ezen infrastruktúra kapacitását kiosztó nemzeti hatóság az igazgatása alatt álló vasúti infrastruktúrán bocsátja rendelkezésre, még akkor is, ha a vasúti társaságok igényeit addig kell kielégítenie, míg el nem érik e kapacitás határait.

2) A 2004/17 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy vasúti társaság által folytatott olyan tevékenység, amelynek lényege közlekedési szolgáltatások nyújtása a lakosság számára a vasúti hálózat használatához való jog gyakorlásával, az ezen irányelv értelmében vett „pályahálózat-üzemeltetésnek” minősül.

90. A Bíróság (harmadik tanács) 2019. február 28-i ítélete (a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatali kérelme) — „Bene Factum” UAB kontra Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (C-567/17. sz. ügy)¹⁸

1) Az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/83/EGK tanácsi irányelv 27. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azt alkalmazni kell a valamely tagállam előírásainak megfelelően denaturált olyan etil-alkoholra is, amely olyan kozmetikai vagy szájápolási termékekben található, amelyeket ugyan — mint ilyeneket — nem emberi fogyasztásra szánnak, de amelyeket egyesek mégis alkoholos italként fogyasztanak.

2) A 92/83 irányelv 27. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azt alkalmazni kell a valamely tagállam előírásainak megfelelően denaturált olyan etil-alkoholra is, amely olyan kozmetikai vagy szájápolási termékekben található, amelyeket ugyan — mint ilyeneket — nem emberi fogyasztásra szánnak, de amelyeket egyesek mégis alkoholos italként fogyasztanak, ha az e termékeket valamely tagállamból azzal a céllal importáló személy, hogy azokat a cél-tagállamban más személyek majd a végső fogyasztók körében forgalmazzák, tud róla, hogy azokat mint alkoholos italokat is fogyasztani fogják, és azokat e körülmény figyelembevételével gyártatja le és címkézteti, annak érdekében, hogy azokból minél többet tudjon eladni.

91. A Bíróság (hetedik tanács) 2019. február 28-i ítélete (az Oberlandesgericht Karlsruhe [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Detlef Meyn elleni büntetőeljárás (C-9/18. sz. ügy)¹⁹

A vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseit akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, hogy egy tagállam megtagadja egy olyan vezetői engedély elismerését, amely jogosultjának szokásos tartózkodási helye e tagállam területén van, és amelyet egy másik tagállam, alkalmassági vizsga nélkül, egy további

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak 203. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak 257. sz. alatt.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak 77. sz. alatt.

tagállam által kiállított vezetői engedély alapján állított ki, amely pedig egy harmadik állam által kiállított vezetői engedély lecserélésének eredménye.

92. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2019. február 28-i ítélete (a Supremo Tribunal Administrativo [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Manuel Jorge Sequeira Mesquita kontra Fazenda Pública (C-278/18. sz. ügy)²⁰

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 13. cikke B. részének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben az ingatlanok haszonbérlete és bérlete tekintetében előírt hozzáadottértékadó-mentesség alkalmazandó egy szőlőültetvények alkotta mezőgazdasági területek művelését valamely, a szőlészeti és borászati ágazatban tevékenységet folytató társaságra átruházó olyan szerződésre, amelyet automatikusan megújuló, egyéves időszakra kötnek az éves időszakok végén fizetendő bérleti díj ellenében.

93. A Bíróság (nagytanács) 2019. március 5-i ítélete (a Tallinna Ringkonnakohus [Észtország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Eesti Pagar AS kontra Ettevõtluise Arendamise Sihtasutus, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (C-349/17. sz. ügy)²¹

1) A[z EUMSZ 107.] és [EUMSZ 108. cikk] alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet (általános csoportmentességi rendelet) 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett, „a projekttel kapcsolatos munkálatok vagy tevékenységek” végrehajtása megkezdődött, ha a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőzően az e projekthez vagy e tevékenységhez szükséges eszközök első megrendelése érdekében feltétel nélküli és jogilag kötelező kötelezettségvállalást tettek, az e kötelezettségvállalástól való elállás esetleges költségeitől függetlenül.

2) Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés megköveteli, hogy a nemzeti hatóság saját kezdeményezésére térítse vissza a 800/2008 rendelet alapján általa nyújtott támogatást akkor, ha utóbb megállapítja, hogy az e rendeletben előírt feltételek nem teljesültek.

3) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti hatóság, amennyiben a 800/2008 rendeletet tévesen alkalmazva nyújt támogatást, e támogatás szabályszerűségét illetően nem kelt jogos bizalmat a támogatás kedvezményezettjében.

4) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a nemzeti hatóság a 800/2008 rendeletet tévesen alkalmazva nyújtott támogatást valamely strukturális alapból, a jogellenes támogatás visszatérítésére alkalmazandó elévülési idő — amennyiben az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet alkalmazási feltételei teljesülnek — az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében megállapított négy év, illetve ennek hiányában az alkalmazandó nemzeti jogban előírt határidő.

5) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti hatóság, amikor a 800/2008 rendelet alapján általa tévesen nyújtott támogatást saját kezdeményezésére visszatéríteti, az alkalmazandó nemzeti jogi szabályoknak megfelelően köteles e támogatás kedvezményezettjétől kamatokat követelni. E tekintetben az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése megköveteli, hogy e szabályok lehetővé tegyék a jogellenes támogatás teljes visszatérítésének biztosítását, és hogy ennélfogva a támogatás kedvezményezettjét kötelezzék különösen arra, hogy azon időszak egészére vonatkozóan fizessen kamatot, amelynek során e támogatásban részesült, és pedig olyan kamatlábat figyelembe véve, amely megfelel annak a kamatlábnak, amelyet akkor alkalmaztak volna, ha a kedvezményezettnek a szóban forgó támogatás összegét a piacon kölcsön formájában kellett volna felvennie az említett időszakban.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak 146. sz. alatt.

²¹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak 181. sz. alatt.

95. A Bíróság (hatodik tanács) 2019. március 7-i ítélete (a Supremo Tribunal Administrativo [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Suez II Water Technologies & Solutions Portugália, Unipessoal Lda, korábban GE Power Controls Portugália Unipessoal, Lda kontra Fazenda Pública (C-643/17. sz. ügy)²²

Az 1998. január 12-i 75/98/EK bizottsági rendelettel módosított, a Közösségi Vámcodek létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet 313. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan árukat, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyeket harmadik országokban letelepedett társaságok szállítottak és számláztak ki az Európai Unió vámterületén letelepedett valamely társaság részére abból a célból, hogy azokat ott használják, úgy kell tekinteni, mint amelyeket az 1996. december 19-i 82/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámcodek létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 37. cikke értelmében e területre beléptettek, és amelyek ezért a 75/98 rendelettel módosított 2454/93 rendelet 313. cikke (2) bekezdésének a) pontjában szereplő kivétel hatálya alá tartoznak, és ezért csak azon áruk közösségi jellegét kell elismerni, amelyek tekintetében bizonyították, hogy azokat az Unió vámterületén szabad forgalomba bocsátási eljárás alá vonták.

Munkaügyi ügyszak

22. A Bíróság (harmadik tanács) 2019. február 7-i ítélete (a High Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Eugen Bogatu kontra Minister for Social Protection (C-322/17. sz. ügy)²³

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet, és különösen a 11. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 67. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló helyzetben az illetékes tagállamban az adott személy családi ellátásokra való jogosultságának nem feltétele, hogy az érintett személy e tagállamban munkavállalói tevékenységet folytasson, illetve ilyen tevékenység miatt vagy következtében pénzbeli ellátásban részesüljön.

23. A Bíróság (második tanács) 2019. február 7-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Catalunya [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Carlos Escribano Vindel kontra Ministerio de Justicia (C-49/18. sz. ügy)²⁴

1) Az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkét, valamint a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy — azoktól a vizsgálatoktól függően, amelyeknek lefolytatása a kérdést előterjesztő bíróság feladata — azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely a túlzott költségvetési hiány megszüntetésének kötelezettségeivel kapcsolatos illetménycsökkentésre vonatkozó általános intézkedések keretében a bírói kar tagjai számára az alapilletmény és a kiegészítő illetmény tekintetében különböző százalékos mértékű illetménycsökkentést határozott meg, ami — a kérdést előterjesztő bíróság szerint — jelentősebb illetménycsökkentést eredményezett e bírói kar alacsonyabb szintű kategóriáinak két fizetési osztályába tartozó tagjai esetén, mint az említett bírói kar egy magasabb szintű kategóriájának egyik fizetési osztályába tartozó tagjai számára, noha az előbbieket alacsonyabb összegű illetményben részesítik, általában fiatalabbak és általánosságban kevesebb szolgálati idővel rendelkeznek, mint az utóbbiak.

²² A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak 36. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak 38. sz. alatt.

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 5. szám, Munkaügyi ügyszak 17. sz. alatt.

2) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a bírói függetlenség elvével nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozásnak az alapeljárás felperesére történő alkalmazása, mint amilyen szabályozás az alapügyben szerepel, amely a túlzott költségvetési hiány megszüntetésének kötelezettségeivel kapcsolatos illetménycsökkentésre vonatkozó általános intézkedések keretében a bírák által végzett feladatok jellegének, szolgálati idejüknek, feladataik jelentőségének figyelembevételét mellőzve, a bírói kar tagjai számára az alapilletmény és a kiegészítő illetmény tekintetében különböző százalékos mértékű illetménycsökkentést határozott meg, ami — a kérdést előterjesztő bíróság szerint — jelentősebb illetménycsökkentést eredményezett e bírói kar alacsonyabb szintű kategóriáinak két fizetési osztályába tartozó tagjai esetén, mint az említett bírói kar egy magasabb szintű kategóriájának egyik fizetési osztályába tartozó tagjai számára, noha az előbbiek alacsonyabb összegű illetményben részesülnek, mint az utóbbiak, amennyiben azon illetmény szintje, amelyben az alapeljárás felperese az alapügyben szereplő illetménycsökkentés folytán részesül, összhangban van az általa ellátott feladatok jelentőségével és következésképpen biztosítja határozathozatalának függetlenségét, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie.

24. A Bíróság (tizedik tanács) 2019. február 13-i ítélete (az Arbeidsrechtbank Gent [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Ronny Rohart kontra Federale Pensioendienst (C-179/18. sz. ügy)²⁵

Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését az Európai Unió tisztviselőinek a 2004. március 22-i 723/2004/EK, Euratom tanácsi rendelettel módosított, az Európai Közösségek tisztviselői személyzeti szabályzatának, valamint az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeiről és a Bizottság tisztviselőire vonatkozó egyedi átmeneti intézkedések bevezetéséről szóló, 1968. február 29-i 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendelettel létrehozott személyzeti szabályzatával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapügyben szóban forgó, amelynek értelmében azon munkavállaló öregségi nyugdíjának kiszámítása során, aki mielőtt uniós tisztviselő lett, e tagállamban munkavállalóként tevékenykedett, és ez utóbbi tagállamban azután teljesítette kötelező sorkatonai szolgálatát, miután már uniós tisztviselő lett, megtagadják a sorkatonai szolgálat időtartamának munkavállalóként tényleges munkavégzéssel töltött időszakként történő elismerését, amely elismerésre jogosult lenne, ha a sorkatonai szolgálatra behívásának időpontjában, vagy e szolgálat teljesítését követő három évben legalább egy éven keresztül a nemzeti nyugdíjrendszer hatálya alá tartozó tevékenységet folytatott volna.

25. A Bíróság (második tanács) 2019. február 14-i ítélete (a Labour Court, Ireland [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Tomás Horgan, Claire Keegan kontra Minister for Education & Skills, Minister for Finance, The Minister for Public Expenditure & Reform, Ireland, Attorney General (C-154/18. sz. ügy)

A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy egy olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely egy meghatározott időponttól az új tanárok felvételekor kevésbé kedvező bértábla és fizetési fokozatba való besorolás alkalmazását írja elő, mint amelyeket az ezen intézkedést megelőző szabályok értelmében az ezen időpontot megelőzően felvett tanárok tekintetében alkalmaztak, nem valósít meg az e rendelkezés értelmében vett, életkoron alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetést.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Munkaügyi ügyszak 25. sz. alatt.

26. A Bíróság (második tanács) 2019. február 28-i ítélete (az Arbeits- und Sozialgericht Wien [Ausztria] előzetes döntéshozatali kérelme) — BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse kontra Gradbeništvo Korana d.o.o. (C-579/17. sz. ügy)²⁶

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkét úgy kell értelmezni, hogy e rendelet hatálya alá tartozik a szabadság idejére járó munkabért fedező járulékok alkotta, valamely köztisztületet megillető tartozás megfizetése iránti olyan kereset, amelyet valamely munkáltatóval szemben munkavállalóknak a szokásos munkavégzési helyüktől eltérő tagállamba való kiküldése vagy e tagállamban munkavállalók rendelkezésre bocsátása alapján, vagy e tagállamon kívüli székhellyel rendelkező munkáltatóval szemben az említett tagállamban szokásos munkavégzési hellyel rendelkező munkavállalók foglalkoztatása alapján indítanak, amennyiben az ilyen kereset megindításának feltételei nem térnek el az általános jogi szabályoktól, és különösen nem zárják ki az eljáró bíróság számára az említett tartozás meghatározásának alapjául szolgáló adatok megalapozottsága ellenőrzésének lehetőségét, amit a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni.

Polgári ügyszak

24. A Bíróság (második tanács) 2019. február 14-i ítélete (az Augstākā tiesa [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Procédure engagée par Sergejs Buivids (C-345/17. sz. ügy)²⁷

1) A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkét akként kell értelmezni, hogy ezen irányelv hatálya alá tartozik a rendőrkapitányságon videófelvételnek egy vallomástétel során a rendőrtisztekről való elkészítése, valamint az ekként felvett videó közzététele olyan internetes videómegosztó oldalon, amely videók küldését, megtekintését és megosztását teszi lehetővé a felhasználók számára.

2) A 95/46 irányelv 9. cikkét akként kell értelmezni, hogy akkor minősülhetnek az e rendelkezés értelmében vett, személyes adatok kizárólag újságírás céljából történő kezelésének az alapügybeli körülmények, azaz a rendőrkapitányságon videófelvételnek egy vallomástétel során a rendőrtisztekről való elkészítése, valamint az ekként felvett videó közzététele olyan internetes videómegosztó oldalon, amely videók küldését, megtekintését és megosztását teszi lehetővé a felhasználók számára, ha az említett videóból kitűnik, hogy a videófelvétel elkészítésének és közzétételének célját kizárólag információk, vélemények vagy eszmék nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele képezte, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

25. A Bíróság (hatodik tanács) 2019. február 14-i ítélete (a Gerechtshof Den Haag [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Staat der Nederlanden kontra Warner-Lambert Company LLC (C-423/17. sz. ügy)²⁸

A 2012. október 25-i 2012/26/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló, 2001. november 6-i 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 11. cikkének második bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, forgalombahozatali engedély megadása iránti eljárásban a generikus gyógyszerre vonatkozó forgalombahozatali engedély hatályának korlátozására irányuló kérelemnek minősül az, hogy a szóban forgó generikus gyógyszer forgalombahozatali engedélyének kérelmezője vagy jogosultja az illetékes nemzeti hatósággal úgy közli e gyógyszer betegtájékoztatóját vagy alkalmazási előírását, hogy az nem tartalmaz az említett gyógyszer forgalomba hozatalának

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 1. szám, Munkaügyi ügyszak 1. sz. alatt.

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak 49. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak 212. sz. alatt.

időpontjában még szabadalmi oltalom alatt álló javallatokra vagy adagolási formákra vonatkozó hivatkozást.

26. A Bíróság (harmadik tanács) 2019. február 14-i ítélete (a Svea hovrätt [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Rebecka Jonsson kontra Société du Journal L'Est Républicain (C-554/17. sz. ügy)²⁹

A kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló, 2007. július 11-i 861/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében valamelyik fél csupán részleges pernyertességének esetén a nemzeti bíróság elrendelheti, hogy az eljárás mindegyik fele maga viseli a saját eljárási költségeit, vagy megoszthatja e költségeket a felek között. Ilyen esetben a nemzeti bíróság főszabály szerint továbbra is szabadon határozhat az említett költségek megosztásáról, feltéve, hogy a határokon átnyúló, kis értékű követelésekhez kapcsolódó eljárási költségek megosztására vonatkozó nemzeti eljárási szabályok nem kedvezőtlenebbek, mint a belső jog hatálya alá tartozó hasonló helyzetekre irányadó eljárási szabályok, és az ezen eljárási költségek megosztásához kapcsolódó eljárási követelmények, azzal, hogy a felperes számára, amennyiben nagyrészt pernyertes lett, mindazonáltal kötelezővé teszik eljárási költségeinek vagy legalábbis azok egy lényeges részének a viselését, nem tántorítják el az érintett személyeket attól, hogy a kis értékű követelések ezen európai eljárásához folyamodjanak.

Gazdasági ügyszak

17. A Bíróság (első tanács) 2019. február 6-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — NK, a PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV és PI felszámolója kontra BNP Paribas Fortis NV (C-535/17. sz. ügy)³⁰

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikke (1) bekezdését és (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan kereset, amelynek tárgya a jogellenes károkozásért vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményért való felelősség miatti kártérítési kérelem, azt fizetési képtelenségi eljárás keretében a felszámoló indította, és eredményessége esetén az abból származó bevétel a hitelezők vagyont gyarapítja, az e rendelkezés (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába, következőképpen pedig az említett rendelet tárgyi hatálya alá tartozik.

18. A Bíróság (második tanács) 2019. február 14-i ítélete (az Općinski Sud u Rijeci [Horvátország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Anica Milivojević kontra Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen (C-630/17. sz. ügy)³¹

1) Az EUMSZ 56. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló tagállami szabályozás, amely előírja többek között az adós és egy másik tagállamban székhellyel rendelkező, az első tagállam illetékes hatóságai által tevékenysége gyakorlása céljából kibocsátott engedély nélküli hitelező között az első tagállamban létrejött hitelszerződés vagy az azon alapuló egyéb jogi aktusok semmisségét akkor is, ha azokat az említett szabályozás hatálybalépését megelőzően kötötték.

2) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével és 25. cikkével ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló tagállami

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 12. szám, Polgári ügyszak 70. sz. alatt.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak 1. sz. alatt.

³¹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 2. szám, Gazdasági ügyszak 9. sz. alatt.

szabályozás, amely az e rendelet hatálya alá tartozó, nemzetközi jellemzőkkel rendelkező hitelszerződésekkel kapcsolatos jogvitákban lehetővé teszi az adós számára, hogy az e tagállam illetékes hatóságai által e tevékenységnek a tagállam területén való gyakorlása céljából kibocsátott engedély nélküli hitelező ellen akár azon állam bíróságai előtt indítson keresetet, ahol a hitelező székhelye található, akár az adós saját lakóhelye, illetve székhelye szerinti bíróságok előtt, míg az említett hitelező által az adós ellen indított kereset elbírálására vonatkozó joghatóságot fenntartja azon állam bíróságainak, amelynek területén az adós lakóhellyel vagy székhellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy ez utóbbi fogyasztó vagy eladó/szolgáltató.

3) Az 1215/2012 rendelet 17. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy nem minősülhet e rendelkezés értelmében „fogyasztónak” az az adós, aki a lakóhelyeül szolgáló ingatlanán főként turisztaszállítás-adói szolgáltatás nyújtása céljából végzendő felújítási munkák céljából kötött hitelszerződést, kivéve ha azon művelet körülményeinek összessége fényében, amely céljából a szerződés létrejött, e szerződésnek e szakmai tevékenységgel való kapcsolata olyan csekély, hogy nyilvánvalóan kitűnik, hogy az említett szerződés alapvetően magáncélokra irányul, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

4) Az 1215/2012 rendelet 24. cikke 1. pontjának első bekezdését akként kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében „ingatlanon fennálló dologi joggal” kapcsolatos keresetnek minősül egy ingatlant terhelő jelzálogjognak az ingatlan-nyilvántartásból való törlése iránti kereset, de nem tartozik e fogalom alá egy hitelszerződés és az e szerződésből eredő követelés biztosítékaul szolgáló jelzálogjog alapítására vonatkozó közjegyzői okirat semmisségének megállapítása iránti kereset.

19. A Bíróság (második tanács) 2019. február 27-i ítélete (a Supremo Tribunal Administrativo [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Associação Peço a Palavra és társai kontra Conselho de Ministros (C-563/17. sz. ügy)³²

1) A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy annak nincs relevanciája a valamely légitársasági társaság által folytatott tevékenységekre vonatkozó azon egyes követelmények uniós joggal való összeegyeztethetőségének vizsgálata során, amelyek az említett társaság tőkéjében befolyásoló részesedést szerző felet terhelik, és különösen azon követelmény tekintetében, amely szerint az utóbbi fél közszolgáltatási kötelezettségeket teljesítésére, valamint arra köteles, hogy e társaság nemzeti műveleti központját (hub) fenntartsa és fejlessze.

2) Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha a valamely légitársasági társaság reprivatizációjára vonatkozó feltételeket szabályozó, ajánlattételhez szükséges dokumentációban szerepel:

— az említett reprivatizációs eljárás tárgyát képező részesedés megszerzőjét terhelő azon követelmény, hogy rendelkezzen az ezen légitársaságot terhelő közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének biztosítására való képességgel, és

— az említett vevő részére azt előíró követelmény, hogy az említett légitársasági társaság székhelyét és tényleges üzletvezetését az érintett tagállamban tartsa fenn, amennyiben e társaság központi ügyvezetése helyének e tagállamon kívülre történő áthelyezése e társaság tekintetében az említett tagállam és az azzal különös történelmi, kulturális és társadalmi kapcsolatban álló harmadik országok közötti kétoldalú szerződések alapján számára biztosított forgalmi jogok elvesztését eredményezi, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az ajánlattételhez szükséges dokumentációban szerepel a részesedést megszerző félre vonatkozó azon követelmény, hogy biztosítsa a meglévő nemzeti műveleti központ (hub) fenntartását és fejlesztését.

³² A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak 4. sz. alatt.

XII. A T-709/17. sz., M-Sansz Kereskedelmi, Termelő és Szolgáltató Kft. (M-Sansz Kft.) kontra Európai Bizottság ügyben 2018. szeptember 28-án a Törvényszék (hetedik tanács) által hozott végzés ellen az M-Sansz Kereskedelmi, Termelő és Szolgáltató Kft. (M-Sansz Kft.) által 2018. december 3-án benyújtott fellebbezés (C-757/18 P. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kereseti kérelmek

Fellebbezésében az M-Sansz Kft. azt kéri, hogy a Bíróság

- helyezze hatályon kívül a T/709/17 számú, 2018. szeptember 28-án kelt Törvényszéki végzést (hetedik tanács); s ítéletével az alperesi elfogadhatatlansági kifogást utasítsa el és adjon helyt a felperesi keresetnek akként, hogy az SA.29432 [(CP 290/2009) SA.45498 [(FC/2016) bizottsági határozatokról elsődlegesen állapítsa meg, hogy a fenti határozatok nem az állami támogatás EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerint összeegyeztethetőségét állapítják meg, másodlagosan állapítsa meg, hogy a megtámadott határozatok a Fővárosi Törvényszék előtt 23.P.25.843/2016 sz. per vonatkozásában felperesre nézve nem számítanak joghatás kiváltására irányuló jogi aktusnak, ezért a felperes nem közvetlenül és személyében érintett fél, mivel a kártérítési igényét a felperes az állami támogatás EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés megsértése miatt indította, nem pedig az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés megsértése miatt. Továbbá amennyiben pedig a megtámadott határozatok a felperesre az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésre alapított perrel kapcsolatosan jogi aktusnak minősülnek, akkor akként adjon helyt a keresetnek, hogy állapítsa meg, hogy a megtámadott határozatok érvénytelenek, mert a magyar hatóságok által nyújtott támogatás sérti az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését (megsemmisítés);
- továbbá kéri, hogy amennyiben érdemi ítélet hozatalára nem lát lehetőséget, a Bíróság helyezze hatályon kívül a Törvényszék fenti végzését, s határozatával utalja vissza az elsőfokú Törvényszék elé az ügyet;
- valamint kéri, hogy az I. szerinti döntés esetén kötelezze a Bíróság az alperest saját első- és másodfokú költségei viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek:

Az EUMSZ 263. cikkének és a vastagítva kiemelt előírások, esetjog megsértése az alábbiak szerint:

A felperesi magyar cég az SA.29432 és az SA.45498 kapcsolatos eljárásokat panasszal indította meg. A panaszok jogellenes állami támogatást állítottak a felperesi céget is magában foglaló körben diszkriminatív elbánással: azonos magyarországi tevékenységi kör, azonos magyarországi megyei telephely, megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása a kedvezményezett és a hátrányos megkülönböztetéssel sújtott cégeknél is, a jogellenes állami támogatás kirívóan és szabálytalanul magas összege. Ezen eljárásokban a felperes szerint a Bizottság nem hozott határozatokat, olyanokat biztosan nem, melyek vele szemben joghatást váltanak ki. A keresetben említett magyarországi perben (Fővárosi Törvényszék előtt 23.P.25.843/2016 sz. per) a jogellenes állami támogatással okozott kára megtérítését kérte a felperes, így az abban meghozandó döntésre egyértelműen kihatással van jelen eljárás eredménye. Fontos, hogy jogi értelemben bizottsági határozatnak nem minősülő aktusok ne döntsék el a hazai pert. E határozatok nem az állami támogatás EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerint összeegyeztethetőségét állapítják meg, a felperesre nézve nem számítanak joghatás kiváltására irányuló jogi aktusnak, ezért a felperes nem közvetlenül és személyében érintett fél, mivel a kártérítési igényét a felperes az állami támogatás EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés megsértése miatt indította, nem pedig az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés megsértése miatt.

A Plaumann-tesztnek a felperes jelen ügyben megfelelt (C 25/62). A felperes bizonyította, hogy „ő az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében, az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése és a 2015/1589 rendelet (1) 1. cikkének h) pontja értelmében vett "érdekelt fél", a C-83/09 P. számú

ügyben a Bíróságnak még azonos tevékenységi kör sem kellett a versenytársi minősítéshez.

Eljárásjogi sérelmek (a vastagított rendelkezések sérelme) a következők alapján:

Továbbá ha az érdekeltség bizonyítására csatolt táblázat vagy más magyarázatok sem elégítették ki az elsőfokú Törvényszéket, akkor alkalmaznia kellett volna a Törvényszék Eljárási Szabályzata 83. §-ának (1)–(3) bekezdése, 88. cikkének (1) bekezdése és a 89. §-ának (1) bekezdését, a (2) bekezdése a-c.) pontjait, a (3) bekezdés a.) és d.) pontjait, a (4) bekezdést, a 92. §-ának (1) bekezdését és tájékoztatással, felhívással kellett volna élnie a felperes felé e körben. Sérelmes ezért, hogy a Törvényszék nem járt el hivatalból, pedig a vonatkozó időszakot is vizsgáló Sargentini-jelentés elmarasztalta Magyarországot a jogállamiság — ideértve a gazdasági jogállamiság — értékei érvényesülését illetően (12), (13), (22), (23) cikkek).

XIII. 2018. december 7-én benyújtott kereset — Európai Bizottság kontra Magyarország (C-771/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kereseti kérelmek:

A Bizottság kéri a Bíróságot, hogy állapítsa meg, hogy Magyarország

— mivel figyelmen kívül hagyta a rendszerüzemeltetőknél ténylegesen felmerült költségeket, nem teljesítette a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikk (1) bekezdéséből és a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit; továbbá

— mivel elmulasztotta létrehozni a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 37. cikk (17) bekezdése és a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (4) 41. cikk (17) bekezdése értelmében a nemzeti szabályozó hatóság határozataival szembeni jogorvoslati jog biztosítását szolgáló megfelelő mechanizmust, nem teljesítette a 2009/72/EK irányelv és a 2009/73/EK irányelv említett rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit;

— kötelezze Magyarországot a költségek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek:

A 714/2009/EK rendelet 14. cikk (1) bekezdése és a 715/2009/EK rendelet 13. cikk (1) bekezdése kimondja a rendszerhasználati díjak költségalapúságának elvét.

A Magyarországon hatályos villamosenergia-törvény és földgáztörvény azonban nem teszi lehetővé a nemzeti szabályozó hatóság számára, hogy a rendszerhasználati díjak megállapításakor figyelembe vegye a rendszerüzemeltetők összes ténylegesen felmerülő költségét, így az energiahálózatokra kivetett különadót és a banki tranzakciós díjakhoz kapcsolódó költségeket.

A Bizottság megítélése szerint semmilyen objektív ok nem magyarázza a nemzeti szabályozó hatóság meggátolását abban, hogy a fenti költségeket figyelembe vegye a rendszerhasználati díjak megállapítása során.

Továbbá, a 2009/72/EK irányelv 37. cikkének (17) bekezdése és a 2009/73/EK irányelv 41. cikkének (17) bekezdése szerint a tagállamoknak gondoskodniuk kell olyan nemzeti szintű megfelelő mechanizmusok létrehozásáról, amelyek alapján a szabályozó hatóság határozata által érintett fél a felektől és valamennyi kormánytól független testülethez fordulhat jogorvoslatért.

A Bizottság megítélése szerint Magyarország elmulasztotta létrehozni a nemzeti szabályozó hatóság határozataival szembeni jogorvoslati jog biztosítását szolgáló megfelelő mechanizmust.

XIV. A Bíróság (első tanács) 2019. március 7-i ítélete –Izsák Balázs-Árpád, Dabis Attila kontra Európai Bizottság, Magyarország, Görög Köztársaság, Románia, Szlovák Köztársaság (C-420/16. P. sz. ügy)³³

1) A Bíróság az Európai Unió Törvényszékének 2016. május 10-i Izsák és Dabis kontra Bizottság ítéletét (T-529/13, EU:T:2016:282) hatályon kívül helyezi.

2) A Bíróság a „Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért” című európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vétele iránti kérelemről hozott, 2013. július 25-i C(2013) 4975 final bizottsági határozatot megsemmisíti.

3) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi mind az elsőfokú eljárásban, mind pedig a fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.

4) Magyarország, Románia és a Szlovák Köztársaság maga viseli saját költségeit.

XV. A Törvényszék 2019. március 7-i ítélete — Hautala és társai kontra EFSA (T-329/17. sz. ügy)³⁴

1) A Törvényszék megsemmisíti az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) 2017. március 14-i határozatát, amennyiben az EFSA megtagadta a glifozát hatóanyagra vonatkozó rákkeltő hatással kapcsolatos tizenkét vizsgálat „Berendezések, vizsgálati körülmények és módszerek” és „Eredmények és elemzések” részeihez történő hozzáférést.

2) A Törvényszék az EFSA-t kötelezi a saját, továbbá a Heidi Hautala, Michèle Rivasi, Jávor Benedek és Bart Staes részéről felmerült költségek viselésére.

3) A Cheminova A/S, a Monsanto Europe és a Monsanto Company maguk viselik saját költségeiket.

XVI. A Törvényszék 2019. március 12-i ítélete — Olaszország kontra Bizottság (T-135/15. sz. ügy)

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) Az Olasz Köztársaság maga viseli saját költségeit és az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

3) A Francia Köztársaság és Magyarország maga viseli saját költségeit.

XVII. A Törvényszék 2019. március 12-i ítélete — Magyarország kontra Bizottság (T-139/15. sz. ügy)³⁵

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) Magyarország maga viseli saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségek felét.

3) Az Európai Bizottság maga viseli a saját költségeinek a felét.

4) A Francia Köztársaság és az Olasz Köztársaság maga viseli saját költségeit.

³³ A fellebbezést l.: Hírlevél VII. évfolyam 7. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XV. sz. alatt.

³⁴ A keresetet l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XV. sz. alatt.

³⁵ A keresetet l.: Hírlevél VI. évfolyam 7. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, IX. sz. alatt.

XVIII. A Törvényszék 2019. március 12-i ítélete — Franciaország kontra Bizottság (T-156/15. sz. ügy)

1) A Törvényszék az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) terhére a tagállamok által kifizetett egyes kiadásoknak az európai uniós finanszírozásból való kizárásáról szóló, 2015. január 16-i (EU) 2015/103 bizottsági végrehajtási határozatot megsemmisíti annyiban, amennyiben az az első pillérbe tartozó területalapú közvetlen támogatások címén Felső-Korzikán a Francia Köztársaság által kifizetett összes kiadást kizárja az európai uniós finanszírozásból a 2010-es és 2012-es igénylési évek tekintetében.

2) A Törvényszék a keresetet az ezt meghaladó részében elutasítja.

3) Az Európai Bizottság és a Francia Köztársaság maga viseli saját költségeit.

4) Az Olasz Köztársaság és Magyarország maga viseli saját költségeit.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.V.35.257/2018/6.

Szolgáltatásnyújtás adómentességének vizsgálata.

A peres felek között nem volt vitatott, az elsőfokú bíróság helytállóan határozta meg, hogy döntenie abban a jogkérdésben kellett, felperesnek az összejtbanki, és az ügyfél részére saját felhasználás céljából nyújtott spermabanki tevékenysége a 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 85.§ (1) bekezdés d) pontja alapján áfa mentes-e. A Kúria tény- és jogazonos ügyben e jogkérdésben már döntött.

A Kúria Kfv.V.35.599/2016/9. számú ítélete szerint: „Kfv.I.35.616/2014/8. számú ügy felperese sosem végzett egészségügyi tevékenységet, köldökzsinórvér eredetű összejtek fagyasztása és fagyasztva tárolása szövetbanki tevékenységre nem volt engedélye, nem egészségügyi szolgáltatást, hanem üzletkötői, illetve közvetítői tevékenységet végzett. Az általa kötött szerződések tartalma sem azonos a jelen ügy felperese által becsatolt megállapodásokkal. Eltérő tényállású ügyek esetén pedig nem kerülhet sor azonos ténybeli és jogkövetkeztetések levonására.” A Kúria ezen megállapítások alapján a perben a Kfv.I.35.616/2014/8. számú ügyre való alperesi hivatkozást alaposnak nem értékelhette.

A Kfv.V.35.599/2016/9. számú ítéletében a Kúria a továbbiakban kifejtette: „Az Irányelv 132. cikk d) pontja – közhasznúsága miatt – az emberi szerv, vér és anyatej értékesítését tekinti adómentesnek. Az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés d) pontja szerint – a tevékenység közérdekű jellegére tekintettel – mentes az adó alól: az emberi szövet, vér (ideértve a külön jogszabályban meghatározott labilis vérkészítményeket is), anyatej értékesítése, valamint az előzőekben felsoroltakkal és az emberi szerv adományozásával kapcsolatos szolgáltatásnyújtás. Az elsőfokú bíróság tehát azt helytállóan állapította meg, hogy nem egyezik az Áfa tv. és az Irányelv szabályozása.

A 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) rendelkezéseinek nemzeti jogba történő átültetése a jogalkotó feladata és kockázata. Az irányelvi rendelkezés önmagában nem róhat kötelezettséget a magánfélre (C-14/86., C-80/86., C-387/02., C-321/05.). A jogbiztonság elvét sértené az, ha a nemzeti jog szerint eljáró adóalanyokkal szemben a nemzeti adóhatóság a nem, vagy esetlegesen nem megfelelően átültetett irányelvi rendelkezésekre alapítaná döntését.

Rámutatott a Kúria arra, hogy az Áfa tv. 85. § (1) bekezdés d) pontja – vesszőt és a valamint szót használva – egyértelműen megkülönbözteti az emberi szövet, vér (ideértve a külön jogszabályban

meghatározott labilis vérkészítményeket) és anyatej értékesítését, az előzőekben felsoroltakkal kapcsolatos szolgáltatásnyújtástól, de mindkettőt adómentesnek tekinti. Pontosán és félreérthetetlenül rögzíti azt is, hogy az adómentesség szempontjából mi lehet a termékértékesítés, illetve a szolgáltatásnyújtás tárgya. Termékértékesítés esetén az emberi szövet, vér (ideértve a külön jogszabályban meghatározott labilis vérkészítményeket) és anyatej, szolgáltatásnyújtás esetén pedig az előzőekben felsoroltakkal, tehát az emberi szövettel, vérrel (ideértve a külön jogszabályban meghatározott labilis vérkészítményeket) és anyatejjel és az emberi szerv adományozásával kapcsolatos szolgáltatás.

Az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés d) pontját az előzőekben részletezettek miatt nem lehet úgy értelmezni, hogy a termékértékesítésnek és a szolgáltatásnyújtásnak egységet kell alkotnia, és ugyanúgy kéne figyelembe venni, mint azokat a törvényhelyeket, amelyekben a jellemző tevékenység a szolgáltatásnyújtás, és ahhoz csak járulékos, de szoros kapcsolatba tartozik a termékértékesítés. Hangsúlyozza a Kúria, hogy az Áfa tv.-nek a szintén áfa mentes tevékenységet felsoroló 86.§-ában több példa is van az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés d) pontjához hasonló szabályozásra (pl.: 86.§ (1) bekezdés f) pontja). Utal egyebekben arra, hogy az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdésének szabályozási technikája a kapcsolódó termékértékesítés esetén az, hogy meghatározza a szolgáltatásnyújtást „és az ahhoz szorosan kapcsolódó” termékértékesítést. A határozatokban kifejtett jogi álláspont elfogadása azt jelentené, hogy az Áfa tv. 85. § (1) bekezdés d) pontjának úgy kellene szólnia, hogy meghatározza a termékértékesítést „és az ahhoz szorosan kapcsolódó” szolgáltatásnyújtást, de e törvényhely nem ezt tartalmazza. Az Áfa tv. az adómentesség 85.§ (1) bekezdés a)-p) pontjaiban történő szabályozása kapcsán valamennyi kapcsolódó termékértékesítés esetén (összesen nyolc esetben) az „és/valamint az ahhoz szorosan kapcsolódó termékértékesítés” kitéltet alkalmazza. Tehát, ha a jogalkotó a termékértékesítéshez kapcsolódó szolgáltatásnyújtásként kívánta volna szabályozni az emberi szövettel, vérrel, anyatejjel kapcsolatos szolgáltatásnyújtást, akkor ugyanolyan szabályozási módszert alkalmazott volna, mint a többi esetben, de nem ezt tette, így ez által is megerősítette azt a komplex, rendszertani és nem csak nyelvtani értelmezést, mely szerint az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés d) pontja szerinti esetben a szolgáltatásnyújtás nem a termékértékesítéshez, hanem a termékértékesítés tárgyaihoz kapcsolódik.

A Kúria jogi álláspontja szerint tehát a felperes által folytatott összejtbanki, illetve saját felhasználás céljából nyújtott spermabanki tevékenység, amely egyértelműen emberi szövettel kapcsolatos szolgáltatásnyújtás, megfelel az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés d) pontja szerinti törvényi feltételnek, ezért mentes az adó alól.”

A legfelsőbb bírói fórumnak a tény-és jogazonos ügyben kifejtett azon álláspontjával, amely alapján az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés d) pontja szerinti esetben a szolgáltatásnyújtás nem a termékértékesítéshez, hanem a termékértékesítés tárgyaihoz kapcsolódik, továbbá, hogy a felperes által folytatott összejtbanki, illetve saját felhasználás céljából nyújtott spermabanki tevékenység, amely egyértelműen emberi szövettel kapcsolatos szolgáltatásnyújtás, megfelel az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés d) pontja szerinti törvényi feltételnek, ezért mentes az adó alól, a Kúria teljes körűen egyet ért. Megállapította továbbá, hogy az alkalmazott jogszabályban, az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés d) pontján olyan változást, amely indokolná és megalapozná a kúriai döntéstől való eltérést, a jogalkotó nem eszközölt, ilyenre a felek sem hivatkoztak.

Kfv.IV.35.289/2018/9.

Túllépi a jogértelmezés határát a jogalkalmazó, ha a támogatás iránti kérelem benyújtása idején hatályos, a tételes jogi norma egyértelműen megfogalmazott szövegtől elszakadva, feltételezett jogalkotói célra hivatkozva új normatartalmat állapít meg.

A felülvizsgálati kérelmek alapján az ügyben eldöntendő jogkérdésként merült fel, hogy a 2015. május 19-én hatályos 9/2015. (III. 13.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrrendelet) 13. § (3) bekezdésének szövegezése alapján megállapítható-e a támogatási kérelemben feltüntetett állatlétszám vonatkozásában az a kettős támogathatósági feltétel, mely szerint a támogatásra jogosult egyedeknek nemcsak a tárgyév 31-én, hanem a kérelem benyújtásakor is a kérelmező tenyészetében fellelhetőnek

kell lennie; e jogszabályhely 2016. április 12-én bekövetkezett módosítása érdemben érintette-e a korábbi szabályozást, (I.); a hatósági és bírósági jogértelmezés a norma tartalmát helytállóan állapította-e meg (II.).

(I.) A Jogcímrendelet 13. §-ának az ügy elbírálása szempontjából releváns rendelkezései a 2015. május 19-i időállapot szerint a következők:

(1) "Tejhasznú tehéntartás támogatásra az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely

a) nőivarú, legalább egyszer ellett szarvasmarhát tart tejtermelés céljából, amelynek kora a támogatási kérelem benyújtásakor legalább huszonnégy hónap,

(3) Támogatás azon (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelő tejhasznú tehenek után igényelhető, amelyek a tárgyév március 31-én a mezőgazdasági termelő tenyésztésében találhatóak, de nem tárgyév március 31-én kerültek a mezőgazdasági termelő tenyésztésébe, és

a) hivatalos tejtermelés-ellenőrzés alatt állnak, vagy

b) az ENAR-nyilvántartásban bejelentett tejhasznú fajtakódon szereplő tejhasznú tehenek, vagy

c) amelyek tartója megfelel a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak.

(6) A tejhasznú tehéntartás támogatására jogosult állategyedek létszámát a mezőgazdasági termelő tenyésztésében tárgyév március 31-én megtalálható, tejhasznú tehéntartás támogatására jogosult állatok létszáma alapján kell meghatározni."

Az alperesi jogelőd a szóban forgó támogatás iránti kérelmet 2016. június 20-án bírálta el. Ezt megelőzően az egyes agrártámogatásokat szabályozó miniszteri rendeletek módosításáról szóló 25/2016. (IV. 11.) FM rendelet (a továbbiakban: FM rendelet) 50. § (2) bekezdése a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdését az alábbiak szerint módosította.

13. § (3) Támogatás azon (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelő tejhasznú tehenek után igényelhető, amelyek a tárgyév március 31-én és a kérelem benyújtásának időpontjában a mezőgazdasági termelő tenyésztésében találhatóak, de nem a tárgyév március 31-én kerültek a mezőgazdasági termelő tenyésztésébe, és

a) hivatalos tejtermelés-ellenőrzés alatt állnak,

b) az ENAR-nyilvántartásban tejhasznú fajtakódon nyilvántartott tejhasznú tehenek, vagy

c) amelyek tartója megfelel a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak.

Az FM rendelet 53. § b) pontja értelmében: a Jogcímrendelet 13. § (6) bekezdésében a „március 31-én” szövegrész helyébe a „március 31-én és a kérelem benyújtásának időpontjában” szöveg lép. Az FM rendelet 79. §-a alapján a módosító rendelet "a kihirdetését követő napon lép hatályba."

A Kúria előjáróban hangsúlyozta, hogy minden jogértelmezés az értelmezendő jogi norma jelentésének pontos feltárására irányul, mivel a jogalkotó szándéka és a normaszövege között komoly eltérés is lehet. Az objektív jogalkotói akarat megismeréséhez különböző értelmezési módszerek alkalmazása vezethet. A nyelvtani értelmezés a jogszabályok tartalmának a magyar nyelv szabályai szerinti feltárása, mely nem minden esetben áll összhangban azzal a célkitűzéssel, melynek elérése érdekében az adott jogi normát megalkották. A teleologikus értelmezési módszer segít annak megállapításában, hogy a jogalkotó hogyan szándékozott érteni az általa használt szavakat, azokat milyen szövegkörnyezetbe beágyazva választotta meg.

A Kúria a fenti módszerek alkalmazásával vizsgálta a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdése valós értelmét, szem előtt tartva az Alaptörvény 28. cikkét.

A Kúria annyiban osztja az alperes és elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a támogatásra jogosító egyedek számának megállapításához a Jogcímrendelet 13. § (1), (3) és (6) bekezdésének együttesen értelmezése szükséges. A jogszabály megszüvegezése, írott tartalma alapján az állapítható meg, hogy a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdése szerint olyan – a 13. § (1) bekezdése a) pontjában foglaltaknak

megfelelő tejtermelés céljából tartott nőivarú, legalább egyszer ellett és a támogatási kérelem benyújtásakor legalább 24 hónapos – egyedek után jár támogatás, mely tárgyév (jelen esetben 2015.) március 31-én a mezőgazdasági termelő tenyészetében találhatóak, de nem tárgyév március 31-én kerültek a mezőgazdasági termelő tenyészetébe. A jogalkotó azon többletfeltételt, hogy a támogatható egyedeknek nem csak tárgyév március 31-én, hanem a kérelem benyújtásának időpontjában is a tenyészetben kell lenniük a 2016. április 12-dikétől hatályba lépő Jogcímrendelet 13. §-a (3) és (6) bekezdését érintő módosítással iktatta be a normaszövegbe.

A Jogcímrendelet a II. fejezetében szabályozza az állattenyésztési ágazatban alkalmazandó termeléshez kötött közvetlen támogatásokat, melynek 6. alcíme rögzíti azokat a közös szabályokat, melyek valamennyi a 6. § (1) bekezdésben felsorolt jogcímeiken igényelhető termeléshez kötött közvetlen támogatásra irányadónak kell tekinteni. A Jogcímrendelet értelmező rendelkezések 1. § 16. pontja alapján termeléshez kötött közvetlen támogatás: az 1307/2013/EU rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) 52. cikke szerinti támogatás. Az EU rendelet 52. cikke (5) és (6) bekezdése alapján termeléstől függő támogatás csak az érintett ágazatokban vagy régiókban meglévő termelési szint fenntartásának ösztönzéséhez szükséges mértékben nyújtható. A termeléstől függő támogatás nyújtása éves támogatás formájában, meghatározott mennyiségi korlátok betartása mellett vagy rögzített állatlétszám alapján történik.

Az uniós szabályozással összhangban rendelkezik a Jogcímrendelet 8. § (1) bekezdése, mely alapján a támogatás állat egyedenként, naptári évenként és mezőgazdasági termelőnként egy alkalommal kerül megállapításra azzal, hogy az állategyed után az állategyed élete során egy típusú termeléshez kötött közvetlen támogatás vehető igénybe. A támogatási összeg kifizetéséről az MVH ugyanezen § (4) bekezdésében írtak szerint a tárgyévet követő év június 30-áig intézkedik.

A fenti rendelkezések alapján megállapítható, hogy a Jogcímrendelet a 6. § (1) bekezdése d) pontja szerinti tejhasznú tehéntartás támogatása olyan utófinanszírozott támogatási forma, mely nem a támogatási kérelem előterjesztésekor a tenyészetben megtalálható állat egyedek jövőbeli tartását célozza, hanem a tejhasznú tehéntartás, mint mezőgazdasági termelő tevékenység fenntartását és ösztönzését. Ebből az következik, hogy a Jogcímrendelet támogatásra jogosító állatok számának megállapítására vonatkozó előírásait is e célkitűzés figyelembevételével kell értelmezni, mert az az értelmezés felel meg mind a jogalkotói szándéknak, mind a közjónak és gazdaságos célnak.

A Kúria álláspontja szerint a teleologikus jogszabály-értelmezés alapján sem tulajdonítható a vitatott rendelkezéseknek a jogerős ítélet szerinti tartalom, mely szerint a kérelem benyújtásakor hatályos normaszöveg alapján is csak úgy értelmezhető a Jogcímrendelet 13. § (3) és (6) bekezdése, hogy a támogatható állat egyedeknek a kérelem benyújtásának időpontjában is termelő birtokában kell lenniük, mivel a jogalkotó céljával ellentétes lenne olyan egyedek után járó támogatás fizetése, melyekkel a termelő nem rendelkezik. Az alperesi jogelőd és az elsőfokú bíróság ezen álláspontja téves, mely a 13. § (1) bekezdésére hivatkozással – a támogatásra jogosult egyedek életkorára vonatkozó előírás teljesülésével összefüggésben – sem fogadható el a norma valós tartalmának. A támogatható állatlétszám megállapításánál a tárgyév március 31-éig bejelentett egyedek száma a meghatározó, attól függetlenül, hogy milyen életkorúak voltak a nyilvántartásba vétel időpontjában. A nyilvántartott egyedek közül támogatás már csak olyan egyedek után igényelhető jogszerűen, melyek a kérelem benyújtásáig betöltötték a jogszabály által előírt 24 hónapos kort. Mindez nem jelenti azt, hogy a kérelem benyújtásáig bármely okból bekövetkezett, de megfelelő módon igazolt állományváltozás kizárná a támogatás jogszerű igénybevételét, ha a termelő a kérelem benyújtásakor támogatott mezőgazdasági tevékenységet folytat.

A felperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontja szerint az alperesi jogelőd jogszabálysértően nem a kérelem benyújtásának idején, hanem az elbíráláskor hatályos jogszabályi rendelkezések alkalmazásával bírálta kérelmét, megsértve ezáltal a 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (2) bekezdését és az 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 5. § f) pontját.

A termelőkre nézve szigorúbb szabályozást eredményező további feltételt, a március 31-én nyilvántartott állatlétszám birtokban tartását a kérelem benyújtása időpontjáig a jogalkotó csak 2016. április 12-től írta elő, mely módosult rendelkezés alkalmazásáról a hatálybalépést megelőző

időpontban benyújtott kérelmekre a módosító FM rendelet nem rendelkezett, mert az az érintettek hátrányosabb jogkövetkezéssel járó visszaható hatályú jogalkotás tilalmát előíró Jat. 2. § (2) bekezdésébe, valamint a kérelmezési feltételek ügyfél hátrányára történő utólagos módosítását tiltó Eljárási tv. 5. § f) pontjába ütközött volna. Az alperes által hivatkozott jogszabály szövegének pontosítására irányuló jogalkotó szándékot a későbbi jogszabály-módosítás {13/2017 (III.17.) FM rendelet 20. § (2) bekezdés} is kizárja, mivel 2017. március 18-tól a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdése már nem tartalmazza "és a kérelem benyújtása időpontjában" kitételt.

Mindezek együttesen alátámasztották a felperesi beavatkozó azon érvelését, hogy az alperesi jogelőd határozata meghozatala során jogszabálysértően járt el, amikor kérelmét valójában az eljárás folyamán módosult és az elbírálás időpontjáig hatályba lépett jogszabály tartalmával egyezően bírálta el. Ezt a jogsértő eljárást a keresetet elutasító jogerős ítélet sem küszöbölte ki.

II. A Kúria az előzőekben kifejtett jogértelmezésre figyelemmel megalapozottnak találta a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmének azon érveit, mely szerint a hatóság és a bíróság túllépte a jogértelmezés határát, amikor a kérelem benyújtása idején hatályos normaszövegtől elszakadva, a feltételezett jogalkotói célra hivatkozással, olyan új normatartalmat állapított meg, melyet a Jogcímrendelet 13. § (3) és (6) bekezdése nem tartalmazott.

Az elsőfokú bíróság a jogértelmezés során a Jogcímrendelet 13. § (1) bekezdése tartalmát helyesen rögzítette ítéletében akként, mint amely rendelkezés a jogosult személyét határozza meg, ellenben tévedett, amikor a termelő által folytatott termelőtevékenységre, mint törvényi követelményre utaló "szarvasmarhát tart" szövegrész jelen idejű megfogalmazását a támogatható állatok létszáma meghatározásának időpontjára vonatkozó előírásként is figyelembe vette. Hiszen támogatásra jogosító tevékenység, maga a tartás, ezért nyilvánvaló, hogy a jogszabály szövegében a tevékenység végzése más idejében nem is jelenhetne meg, ami önmagában a támogatás egyéb feltételeit szabályozó rendelkezéseket nem érinti, különösen nem a 13. § (6) bekezdését, mely egzakt módon megjelöli azt az időpontot, melyet irányadónak kell tekinteni a támogatható egyedek létszámának megállapításakor. A vitatott normaszövegnek más értelmet az annak alapján kiadott – a felperesi beavatkozó kérelme benyújtásakor még hatályban lévő – 45/2015. (IV.8.) MVH közlemény 13. mellékletének 6. pontja sem tulajdonított, mely arról adott tájékoztatást, hogy támogatás arra az állatra nyújtható be, amely a tárgyév március 31-én a termelő tenyészetében van.

A támogatásra jogosító feltételek csak 2016. április 12-től bővültek, amikor a jogalkotó módosította a Jogcímrendelet 13. § (3) és (6) bekezdését. Ezen időpontig hatályban volt jogszabály tételes rendelkezéseiből nem vezethető le az a normatartalom, amit az alperes által hivatkozott 70/2015 (V.20.) Közlemény 13. mellékletének 6. pontja és a jogerős ítélet megállapított, azaz hogy a mezőgazdasági termelő tenyészetében kell lennie annak a szarvasmarhának, amely a kérelem benyújtásakor legalább 24 hónapos, másként a termelő nem tud eleget tenni a jogcímen 13. § (1) bekezdésében foglalt azon feltételnek, hogy a termelő az állatot tejtermelést céljára tartja.

A Kúria jelen ügy kapcsán is hangsúlyozta, hogy a MVH közlemények jogalkalmazás segítő szerepe csak a jogszabályi keretek között érvényesülhet, jogszabályban szereplő előírást nem tartalmazhatnak (Kfv. 35.292/2013/3.) A felperes azért helytállóan hivatkozott arra, hogy az MVH 70/2015 (V.20.) Közlemény további jogosultsági feltételek megfogalmazó előírása sérti az Alaptörvény B. cikkének (1) bekezdésében deklarált jogállamiság fogalmi elemét képező jogbiztonságot.

Összefoglalva az eddigieket a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság jogértelmezése a Jogcímrendelet 13. § (3) és (6) bekezdésébe ütközik, ezért a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 274. §-a (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes keresetének helyt adva az alperes jogszabálysértő határozatát a régi Pp. 339. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával hatályon kívül helyezte és az alperest kötelezte új eljárásra azzal az iránymutatással, hogy felperesi beavatkozó támogatás iránti jogosultságát a tárgyév március 31-én nyilvántartott állatlétszám figyelembe vételével állapítsa meg.

Kfv. IV. 35.292/2018/10.

Az Európai Unió pénzügyi eszközeinek felhasználása körében a vétkességen alapuló szabálytalanság jogkövetkezményeit az uniós és a nemzeti jog együttes értelmezésével és alkalmazásával kell meghatározni.

A Kúriának a felülvizsgálati eljárásban abban a kérelemmel érintett tárgyban kellett állást foglalnia, hogy jogszerű-e (I), ezen belül a „ne bis idem” elvével összeegyeztethető-e (II.), illetve ezen túl kötelező-e (III.) a büntetőbírói ítélet mellett a támogatás egészére szólóan jogosulatlanság megállapítása.

I. A jogszerűséget illetően a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: MVH eljárási törvény) 69. § (1) bekezdése és az 2988/95/EK Euratom rendelet (a továbbiakban: Euratom rendelet) 5. cikk (1) c.) pontja lehetővé teszi a részleges jogosulatlanság és a részleges megvonás alkalmazását. Az MVH eljárási törvény 69. § (1) bekezdése kimondja, hogy „[a]z intézkedésben való részvétellel összefüggésben megállapított jogosultság vagy az igénybe vett támogatás egésze vagy egy része jogosulatlannak minősül, amennyiben az ügyfél: a) valótlan tényt közöl...”. A 69. § (2) bek. szerint az intézkedésben való részvételt jogosulatlannak kell tekinteni, ha az ügyfél valamely tényről, körülményről írásban olyan valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, amely a jogosultság megállapítását érdemben érinti.

Az Euratom rendelet 4. cikk szerint főszabályként minden szabálytalanság a jogtalanul megszerzett előny elvonását vonja maga után: a tartozás tárgyát képező vagy jogtalanul kapott összegek utáni fizetési vagy visszafizetési kötelezettség formájában, illetve az előny iránti kérelemhez vagy előleg fizetésekor nyújtott biztosíték teljes vagy részleges elvesztésével. Az említett intézkedések alkalmazása a megszerzett előny, valamint – megfelelő rendelkezés esetében – az átalány alapján meghatározható kamat elvonására korlátozódik. Azok a cselekmények, amelyekről megállapítható, hogy céljuk az adott ügyben alkalmazandó közösségi jog célkitűzéseivel ellentétes előnyszerzés azáltal, hogy mesterséges módon teremtik meg az előny megszerzéséhez szükséges feltételeket, az előny megszerzésének megghiúsulását vagy annak elvonását eredményezik. A cikk (4) bekezdése szerint az abban előírt intézkedések nem minősülnek szankciónak.

Összességében tehát a szankcióalkalmazással összefüggésben a jogtalan előny elvonása előírt jogkövetkezmény, de az elvonás a megszerzett előny tekintetében – a jogtalansághoz igazodóan – lehet részleges.

II. A továbbiakban a Kúria az ítélt dolog kérdését vizsgálta. Az Euratom rendelet 6. cikk szerint

„(1) A jelen rendelet hatálybalépésekor érvényben lévő ágazati szabályok alapján elfogadott közösségi közigazgatási intézkedések és szankciók sérelme nélkül a pénzbeli szankciók, mint például közigazgatási bírságok kiszabása a hatáskörrel rendelkező hatóság határozatával felfüggeszthetők, amennyiben büntetőeljárást indítottak az érintett személlyel szemben ugyanazon tények vonatkozásában. A közigazgatási eljárás felfüggesztése megszakítja a 3. cikkben meghatározott elévülési időt.

(2) Ha a büntetőeljárás nem folytatódik, a felfüggesztett közigazgatási eljárás folytatódik.

(3) Amikor a büntetőeljárás lezárul, a felfüggesztett közigazgatási eljárás folytatódik, hacsak ezt általános jogelvek ki nem zárják.

(4) Ahol a közigazgatási eljárás folytatódik, a hatóság biztosítja, hogy olyan – legalább a közösségi szabályozásban előírttal egyenértékű – szankciót szabjanak ki, amely figyelembe veheti az igazságszolgáltatási hatóság által kiszabott bármely büntetést ugyanazon személlyel szemben és ugyanazon tényállás vonatkozásában.

(5) Az (1)-(4) bekezdések nem vonatkoznak azokra a pénzbeli szankciókra, amelyek szerves részét képezik pénzügyi támogatási rendszereknek, és minden büntetőjogi szankciótól függetlenül alkalmazhatók, ha és amennyiben nem egyenértékűek az ilyen büntetésekkel.”

Összegezve, a „ne bis idem” elv nem zárja ki jelen esetben pénzügyi szankció alkalmazását a megállapított büntetőjogi szankciótól függetlenül is.

III. A Kúria a továbbiakban azt vizsgálta, hogy jogszerűtlenség megállapítása nyomán kötelező-e a támogatás egészére szólóan jogosulatlanság megállapítása.

Az Euratom rendelet 5. cikke szerint „[a] szándékosan elkövetett vagy gondatlanságból okozott szabálytalanságok a következő közigazgatási szankciók kiszabását vonhatják maguk után:

- a) közigazgatási bírság fizetése;
- b) olyan összeg megfizetése, amely a jogtalanul szerzett vagy kicsalt összeget – adott esetben kamataival együtt – meghaladja; ez a többletösszeg az egyedi szabályokban megállapított százaléértéknek megfelelően kerül meghatározásra, és ez nem haladhatja meg a visszatartó hatáshoz feltétlenül szükséges szintet;
- c) a közösségi szabályok által nyújtott előny teljes vagy részleges megvonása, még akkor is, ha a gazdasági szereplő a szóban forgó előnynek csupán egy részében részesült jogosulatlanul;
- d) az előnyből való kizárás vagy annak megvonása a szabálytalanságot követő időszak vonatkozásában;
- e) a közösségi támogatási rendszerben való részvételhez szükséges jóváhagyás vagy elismerés ideiglenes megvonása;
- f) a szabályokban rögzített feltételek teljesülését célzó biztosíték vagy letét elvesztése, vagy a jogtalanul elengedett biztosíték összegének visszafizetése;
- g) egyéb, tisztán gazdasági jellegű szankciók, amelyek természetüket és alkalmazási körüket tekintve egyenértékűek az érintett ágazatok konkrét követelményeinek fényében a Tanács által a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörökkel összhangban a Tanács által elfogadott ágazati szabályokban előírtakkal”.

Az alperes a fenti jogszerű lehetőségen túl teljes kifizetési tilalomként hivatkozott továbbá a 65/2011/EU rendelet 4. cikknek 8. pontjára, miszerint „[a] különös rendelkezések sérelme nélkül, nem folyósítható kifizetés annak a kedvezményezettnek, akiről bebizonyosodott, hogy a kifizetéshez szükséges feltételek mesterséges megteremtése révén a támogatási rendszer céljaival ellentétes előnyhöz kívánt jutni”.

Eszerint szándékos szabálytalanság esetén nincs lehetőség mérlegelésre a jogosulatlanság mértékét illetően.

Kfv. IV. 35.312/2018/8.

A 2988/95. rendelet 3. cikke szerint az elévülési idő főszabály szerint a szabálytalanság elkövetésétől számított 4 év azzal, hogy a többéves programok esetén bármely esetben tart addig, amíg a program véglegesen le nem zárult. E határidő azonban nem rövidíti le az elévülési időt, különösen akkor, ha a szabálytalanságot a felperes az ötéves működtetési időszak negyedik, illetve ötödik évében követte el.

I. Jelen ügyben a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a 67/2007. (VII. 26.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) alapján indult eljárásban alkalmazott szankcionálás kapcsán – az elévülési idő, illetve a jogvesztő határidő számítása szempontjából – miként értelmezhető az 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: MVH Eljárási tv.) 64. § (1) bekezdése és a 69. § (8) bekezdése. Ezzel összefüggően további értelmezési kérdést vet fel, hogy a vitatott alperesi határozat jogszerűségének megítélése érdekében az MVH Eljárási tv. rendelkezéseit vagy a közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma rendelkezéseit szükséges-e figyelembe venni.

Az MVH Eljárási tv. releváns rendelkezései a következők. A 64. § (1) bekezdése szerint “[k]özvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus eltérő rendelkezése hiányában az intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapításához való jog annak a naptári évnek az utolsó napjától számított öt év elteltével évül el, amelyben az intézkedésben jogosulatlanul részt vettek.”

A 69. § (1) bekezdése alapján „Az intézkedésben való részvétellel összefüggésben megállapított jogosultság vagy az igénybe vett támogatás egésze vagy egy része jogosulatlannak minősül,

amennyiben az ügyfél:

e) a jogszabályban vagy a pályázati felhívásban meghatározott intézkedésben való részvételre vonatkozó feltételeket – ideértve a támogatás kifizetését megelőző vagy azt követő időszakra vállalt kötelezettségeket is – megszegi,

f) olyan intézkedésben vesz részt, amelynek alkalmazását az Európai Közösség nem engedélyezte vagy nem vette tudomásul [az a)-f) pontokban foglaltak a továbbiakban együtt: intézkedésben való jogosulatlan részvétel].”

A 69. § (8) bekezdése értelmében “[a]z intézkedésben való jogosulatlan részvételt megállapító határozat jogerőre emelkedésével – amennyiben a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv csak a támogatás egy része tekintetében állapítja meg a jogosulatlan részvételt, úgy az érintett rész vonatkozásában – az ügyfél intézkedésben való részvételhez fűződő jogosultsága megszűnik. Intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapítására a jogosultságot megállapító határozat közlésétől számított öt éven belül van lehetőség.”

A Kúria annyiban osztja az elsőfokú bíróság jogértelmezését, hogy intézkedésben való jogosulatlan részvételt állapított meg az alperes, ezért helytállóan hívta fel határozatában az MVH Eljárási tv. 69. § (1) bekezdés e) pontját. Ebből következően az Eljárási tv. jogkövetkezményekhez kapcsolódó fent idézett rendelkezései sem hagyhatók figyelmen kívül az eljárásban.

Az alperesi felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú ítélet jogszabálysértő, mert az elévülés vonatkozásában a bíróságnak – az MVH Eljárási tv. 69. § (8) bekezdése helyett – e törvény 64. § (1) bekezdése alapján a közvetlenül alkalmazandó uniós normát, azaz az 2988/95/EK, Euratom rendelet (a továbbiakban: Euratom rendelet) 3. cikk (1) bekezdését kellett volna alkalmaznia.

Az Euratom rendelet a 3. cikk (1) bekezdésében az uniós joggal kapcsolatos szabálytalanságok két típusáról rendelkezik: az itt felvázolt rendszerben – az elévülési idő számítása szempontjából – az általános értelemben vett szabálytalanságtól megkülönböztetendő a „többéves programokkal” összefüggő szabálytalanságok köre a következők szerint:

A) A 3. cikk (1) bekezdésének első és második albekezdése akként rendelkezik, hogy az eljárások elévülési ideje a szabálytalanság elkövetésétől, illetve folyamatos vagy ismételt szabálytalanság esetén a szabálytalanság megszűnésének napjától számított négy év.

B) A többéves programokat illetően az említett 3. cikk (1) bekezdése második albekezdésének második mondata kifejti, hogy „az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult”.

A Kúriának tehát mindezek alapján először azt a kérdést kell megvizsgálnia az alkalmazandó jog meghatározása körében, hogy a jelen ügyben vitatott alperesi határozat „többéves program” keretében nyújtott támogatásra vonatkozik-e. A Kúria a kérdést illetően a lényegében azonos Kfv.IV.35.662/2017/7. (továbbá Kfv.IV.35.681/2017/7., Kfv.IV.35.254/2018/6.) számú ítéletének indoklásában foglaltakat követte.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) már több döntésében értelmezte az Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdése szerinti „többéves program” kifejezés jelentését, megállapítva, hogy e fogalom hatályát mind az egyes alkotóelemeinek jelentésére, mind az alkalmazásának összefüggéseire, mind az arra hivatkozó rendelet céljaira tekintettel kell meghatározni (C–436/15 sz. UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centra ügyben hozott ítélet 45. pont). Az EU Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a „többéves program” átfogó fogalomnak minősül, mely az uniós politikák által érintett valamennyi területen megjelenhet, amennyiben uniós költségvetési források kerülnek felhasználásra. Maga a „program” kifejezés tág jelentéssel bír, és a „program” és „projekt” kifejezések felcserélhetően használhatóak e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében (UAB Alytaus regiono ítélet 51. pont; C–491/16. sz. Maxiflor ügyben hozott végzés 35. pont; C–243/17. sz. da Silva Rodrigues ügyben hozott végzés 37. pont). E meghatározás alapján az EU Bíróság „többéves programként” definiálta például azt az uniós forrásból finanszírozott projektet, amely egy meghatározott régió hulladékgazdálkodási rendszerének létrehozásában állt, és amelynek a végrehajtását több évre tervezték (UAB Alytaus regiono ítélet 51. pont).

A jelen ügyben vitatott támogatás megítélésének jogalapjaként szolgáló Jogcímrendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (a továbbiakban: EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 22. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg (Jogcímrendelet, 11. §). E 22. cikk a fiatal mezőgazdasági termelők elindítására vonatkozó támogatásokról rendelkezik. A Jogcímrendelet 2. § 7. pontja értelmében működtetési időszak: a rendelet szerinti támogatási kérelmet jóváhagyó határozat kézhezvételétől számított ötéves időtartam. Ezen ötéves időszak megfelel az 1698/2005/EK rendelet e) pontja szerinti „művelet” fogalmának: „az érintett [EMVA prioritással bíró céljainak elérése érdekében indított] vidékfejlesztési program számára meghatározott szempontok szerint kiválasztott és egy vagy több kedvezményezett által végrehajtott projekt, szerződés, megállapodás vagy egyéb cselekvés”, amely lehetővé teszi az 1698/2005/EK tanácsi rendelet célkitűzéseinek elérését (így többek között a mezőgazdaság versenyképességének javítását).

A Kúria már több ügyben rámutatott arra, hogy „az (MVH) Eljárási tv. 64. § (1) bekezdésében írt öt éves elévülési időtartam az esetben irányadó, amennyiben közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus nem rendelkezik eltérően.” (Kfv. IV. 35.548/2013/5., Kfv. IV. 35.279/2017/4.) Megállapítható tehát, hogy a jelen esetben vitatott alperesi határozat olyan, uniós költségvetési forrásból finanszírozott támogatási időszakra vonatkozik, amely megfelel az Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdése szerinti és az EU Bíróság ítélkezési gyakorlata által pontosított „többéves program” fogalomnak, ezért a felperes ügyében a rendelet, mint közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus szabályai érvényesülnek.

II. Az 1290/2005/EK tanácsi rendelet 28. cikke rendelkezik a program lezárásáról. Az (1) bekezdés alapján a vidékfejlesztési program végrehajtására vonatkozó utolsó éves végrehajtási beszámoló átvételét követően teljesíti a Bizottság az egyenlegfizetést a rendelkezésére álló pénzeszközök szerint, a prioritások társfinanszírozási arányai, az adott vidékfejlesztési program megvalósításának utolsó költségvetési évére vonatkozó számlák és a kapcsolódó számlarevízióról hozott határozat alapján. A számláknak az akkreditált kifizető ügynökség 2015. december 31-ig felmerült kiadásaira kell vonatkozni. Ezeket a számlákat a Bizottságnak legkésőbb 2016. június 30-ig be kell mutatni. A (2) bekezdés szerint az egyenleg alapján történő kifizetésre az (1) bekezdésben említett információk és dokumentumok átvételét követő 6 hónapon belül – azaz 2016. december 31-ig – kerül sor. Az egyenleg kifizetését követően még fennálló kötelezettségvállalásokat a Bizottság vonja vissza hat hónapon belül, a 29. cikk (6) bekezdésének rendelkezéseinek sérelme nélkül.

A Kúria értelmezése (Kfv. IV. 35.637/2017.) szerint a 2015. december 31-ét megelőző jogalapon az igényérvényesítésnek (számlabenyújtásnak, határozatnak stb.) 2016. június 30-ig kell legkésőbb megtörténnie a program kapcsán. Ezt követően csak e már megkezdett igényérvényesítésnek megfelelő cselekmények teljesíthetők kikényszeríthetően, szabály szerint 2016. december 31-ig.

A Kúria ennek alapján nem ért egyet az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal, mert a program pénzügyi zárásaként legkorábban 2016. június 30., nem pedig december 31. van meghatározva azzal, hogy a 29. cikk (6) bekezdése szerinti utalásnak megfelelően a szabálytalan kifizetések tekintetében a tagállami kötelezettségek még ezen a határidőn túl is fennállnak. Jelen esetben azonban az igényérvényesítés kezdete az arra nyitva álló határidőn túli, mivel az alperes elsőfokú határozata 2016. december 2. napján kelt.

III. Az Euratom rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerint többéves programok esetén az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. Az EU Bíróság értelmezésében azonban az Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésében írt, „a program véglegesen le [nem] zárult” kifejezés nem jelenti szükségszerűen az elévülés bekövetkeztét az említett program végrehajtása során elkövetett valamennyi esetleges szabálytalanság tekintetében. Ez csak azon szabálytalanságok esetében van így, amelyeket több mint négy évvel – azaz a 3. cikk (1) bekezdésében általánosan megállapított elévülési időtartammal – „a program végleges [lezárulását]” megelőzően követtek el, melyek – az elévülési időnek az Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott okok valamelyike miatti megszakadása hiányában – a lezárulást követően azonnal elévülnek.

A „többéves programokra” tehát az Euratom rendelet 3. cikk (1) bekezdés második albekezdésének

második mondata értelmében alkalmazandó elévülési idő kizárólag az elévülési idő kiterjesztését teszi lehetővé, annak lerövidítését nem (UAB Alytaus regiono ítélet 68–69. pontok).

Jelen esetben ezt az értelmezést kevésbé a hivatkozott rendelkezés magyar nyelvű változata („Többéves programok esetében az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.”), mint angol nyelvű változatának szöveghű fordítása („Többéves programok esetében az elévülési idő bármely esetben tart addig, amíg a program véglegesen le nem zárult.”) fejezi ki.

Megállapítható ezért, hogy jelen ügyben a szabálytalanság elkövetése időpontjaként az ötéves támogatási időszak (2009. január 1. – 2013. december 31.) negyedik éve (2012) már figyelembe vehető, amikor is a felperes nem érte el a jóváhagyott támogatási kérelemben a 4. évre vállalt EUME értéket és így nem felelt meg a Jogcímrendelet rendelkezéseinek. A szabálytalanság ugyanakkor folyamatosnak tekinthető, mert az 5. évben sem teljesült a 4. évre vállalt üzemméret. Tehát a 2013. év utolsó napján, azaz 2013. december 31-én fejeződött be a szabálytalanság. Ennek időpontja és a program lezárása (2016. december 31.) közötti időszak így kevesebb, mint az Euratom rendelet 3. cikk (1) bekezdés első és második albekezdései szerinti általános elévülési idő, azaz 4 év. Az EU Bíróság fenti értelmezése alapján tehát jelen esetben az elévülési időt az Euratom rendelet általános elévülési szabályai szerint kell számolni, azaz oly módon, hogy az elévülési időszak 2013. december 31-ét követően kezdődik és onnantól 4 évig tart.

A Kúria tehát az elsőfokú bíróság megállapításával az elévülésnek az adott esetben való kiterjeszhetősége, továbbá kezdő időpontjának a fentiekkel ellentétes meghatározása miatt nem értett egyet, az idézett – közvetlenül alkalmazandó – uniós rendelkezésbe ütközés okán.

Az elsőfokú hatóság 2016. december 2-án, az alperes 2017. augusztus 1-jén, azaz az uniós rendelkezések szerinti 4 éves elévülési időn belül hozott határozatot a felperessel szemben, ezért a jogerős ítélet tévesen állapította meg, hogy az intézkedésben való jogosulatlan részvétel miatti szankció alkalmazására – figyelemmel az elévülés nyugvására is – 2013. november 5-ig volt jogszerű lehetőség az Eljárási tv. 68. § (9) bekezdése szerinti jogvesztő határidőben.

A Kúria azzal egyetértett, hogy az intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapítására az MVH Eljárási tv. 69. § (8) bekezdése szerinti ötéves határidőn túl nincs jogszerű lehetőség. Jelen ügyben felperes a több éves programban nem úgy vett részt, hogy annak jogszabályi feltételei már a kérelem benyújtásakor sem álltak fenn, hanem jogosultságát azáltal veszítette el, hogy a támogatási kérelemben vállalt üzemméretet a 4. évben nem teljesítette. E jogsértés Jogcímrendelet szerinti szankciója az uniós rendelkezés szerinti eltérő elévülési határidőben a már kifizetett támogatási összeg visszafizetése.

Az Euratom rendelet 3. cikke szerint az elévülési idő főszabály szerint a szabálytalanság elkövetésétől számított 4 év azzal, hogy a többéves programok esetén bármely esetben legalább addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. A szabálytalanságot a felperes az ötéves működtetési időszak negyedik évében követte el, melytől számítva az alperes visszakövetelési igénye az ügyben nem évült el.

A fentieket összegezve, a felülvizsgálati kérelemben helytállóan hivatkozott az alperes az Euratom rendelet, mint közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma szerinti elévülési szabályokra, ezért a Kúria az elsőfokú bíróság keresetnek helyt adó ítéletét a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét teljesen elutasította.

Kfv.V.35.373/2018/6.

Az adólevonási jog anyagi jogi feltétele a gazdasági esemény megtörténte.

A felperes felülvizsgálati kérelmében azt sérelmezte, hogy az adólevonási jogát az adóhatóság, majd az elsőfokú bíróság annak ellenére vitatta el, hogy az ügyletek lebonyolítását számlákkal tanúsította, a beszerzett eszközöket az ellenőrzésnek bemutatta.

A perben nem volt vitás, hogy a felperes rendelkezik alakilag kifogástalan számlákkal, valamint az azokon szereplő eszközökkel. A jogerős ítélet azt állapította meg, hogy a felperes évekként a számlákon

szereplő teljesítési időpont előtt már tulajdonosa volt az eszközöknek, javította is azokat.

Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A bizonyítékok hiányos, kirívóan okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelése jogszabálysértést valósít meg, ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat hiánytalanul, egymással való összefüggéseiben és ellentmondások nélküli logikai rendben értékelte-e.

A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság részletesen megjelölte azokat a bizonyítékokat, amelyek objektíve kizárják a számla szerinti időpontra nézve a számlakibocsátó teljesítését. A felperesi ügyvezető nyilatkozatainak változását a feltárt tényekkel összevetette, ítéleti indokolása logikus, ellentmondásoktól mentes, zárt rendszert alkot. Az általa megállapított tényállás – a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben – a beszerzett bizonyítékokkal összhangban áll. Ezért helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványokat arra hivatkozással, hogy a tényállás további tisztázásra nem szorult.

Az alakilag kifogástalan számlák léte és az eszközök birtoklásának ténye nincs hatással az adóhatósági és bírósági döntés jogszerűségére, mert nem az eszközök beszerzése, hanem ennek számlák szerinti időpontban való megtörténte volt a vitás. A felperes által felajánlott bizonyítékok nem voltak alkalmasak az adóhatósági megállapítás megdöntésére, mert egyrészt a számlakibocsátó ügyvezetőjének nyilatkozatai rendelkezésre álltak, de azok valóságtartalma megdőlt, másrészt a felperes ügyvezetőjének férje ügyletekben való közreműködéséről csak az elsőfokú bíróság által értékelt, már az adóhatósági megállapításokra tett, a korábbiaktól eltérő tartalmú nyilatkozatában hivatkozott, ami miatt a tanúvallomás bizonyító ereje eleve kétségesnek mutatkozott. A felperes által megjelölt tanúk vallomása tehát az egyéb bizonyítékok alapján megállapított tényállást nem befolyásolhatta volna.

A Kúria megállapítása szerint az elsőfokú bíróság ítélete megfelelt az 5/2016. (IX.26.) KMK véleményben foglaltaknak is, mert az 1. pontjában rögzíti, hogy ha a számlában szereplő gazdasági esemény nem történt meg, akkor nem kell vizsgálni, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókijátszásról, adócsalásról.

Az EU Bíróság C-446/15 számú végzésében (Signum Alfa Sped-ügy) rögzítette, hogy „[33] A levonáshoz való jog keletkezéséhez megkövetelt anyagi jogi feltételeket illetően a 2006/112 irányelv 168. cikke a) pontjának megfogalmazásából az következik, hogy a levonási joghoz az szükséges, hogy egyrészt az érdekelt az ezen irányelv értelmében vett adóalany legyen, másrészt pedig az e jog keletkezését megalapozó termékeket és szolgáltatásokat az adóalanynak utóbb adóköteles tevékenységéhez kell felhasználnia, és e termékeket és szolgáltatásokat előbb más adóalanynak kellett értékesítenie, illetve nyújtania. Ha e feltételek teljesülnek, főszabály szerint nem utasítható el a levonáshoz való jog (2014. február 13-i Maks Pen ítélet, C-18/13, EU:C:2014:69, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).”

A felperes nem rendelkezett az adólevonási jog anyagi jogi feltételével, mert az ügyletek nem valósultak meg a számla szerinti időpontban, ezáltal nincs olyan termék, amelyet adóköteles tevékenysége keretében az adott ügylet által szerzett be. Ennek megfelelően a jogerős ítélet nem sérti a 2006/112. EK irányelvet, és az annak értelmezésére kialakult EU Bíróság ítélkezési gyakorlatban kialakított elveket.

Kfv.V.35.383/2018/7.

Az adócsalás elleni küzdelem az EU Bíróság számtalan eseti döntése által elismert és támogatott.

Az elsőfokú bíróság – az alperessel egyezően – azt állapította meg, hogy a brikett présgépet a felperes nem a számlakibocsátótól szerezte be, ugyanakkor a közigazgatási döntést megváltoztatta, mert megállapítása szerint a felperes az ügyletkötés során a tőle elvárható gondossággal járt el. Utóbbi megállapításának törvényessége képezte a felülvizsgálati eljárás tárgyát.

A jogerős ítélet értelmében nem vitás, hogy a felperes rendelkezik alakilag kifogástalan számlákkal, az ellenértéket a számlakibocsátó bankszámlájára való átutalással megfizette, a beszerzett gép a birtokában van, a részére történő fuvarozás megfelelően dokumentált.

Az alperes az adólevonási jogot a felperes adókiadását megvalósító ügylethez fűződő tudattartalmának értékelése alapján tagadta meg, az elsőfokú bíróság e körben találta jogszabálysértőnek a közigazgatási határozatot, mert a rendelkezésre álló bizonyítékokat az alperestől eltérően értékelte.

Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A bizonyítékok hiányos, kirívóan okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelése jogszabálysértést valósít meg, ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelem alapján azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság azokat hiánytalanul, egymással való összefüggéseiben és ellentmondások nélküli logikai rendben értékelte-e.

A Kúria a felperesi ügyvezető nyilatkozata alapján megállapította, hogy a felperes a számlakibocsátó cégadatait, a nevében eljáró személy képviseleti jogosultságát nem ellenőrizte. A számlakibocsátó törvényes képviselője az ellenőrzés és a bírósági eljárás során tett vallomásaiban egyaránt tagadta a felperessel való gazdasági kapcsolatot, kijelentette, hogy a társaság nevében történő eljárásra meghatalmazást sem adott. A közvetítő személlyel való korábbi – egyébként a felperes által nem igazolt - gazdasági kapcsolat nem helyettesíti a jogosultság ellenőrzését, az az elvárható gondosság alapján az még a folyamatos ügyletkötések esetén sem mellőzhető.

A Kúria megítélése szerint az elsőfokú bíróság okszerűtlenül értékelte ezeket a nyilatkozatokat, amelyek egyértelműen bizonyítják, hogy a felperes nem a számlakibocsátóval szerződött. Ha a nyilvános cégadatokat ellenőrzi, tudhatta volna, hogy a számlakibocsátó nevében a képviselőre nem jogosult személy jár el, és nem attól a társaságtól fogad be számlát, amely vonatkozásában az alperes utóbb adókiadását tárt fel. Azáltal, hogy a felperes elmulasztotta a tőle indokoltan elvárható és teljesíthető intézkedéseket, maga is a család magatartásra irányuló ügylet passzív részesévé vált.

Az adócsalás elleni küzdelem az Európai Unió Bírósága (EU Bíróság) számtalan eseti döntése (pl. C-446/15 Signum Alfa Sped; C-18/13 Marks Pen EOOD; C-277/14 Ppuh Stechemp) által elismert és támogatott cél. A felperes a tőle ésszerűen elvárható intézkedést nem tette meg az ügyletkötés során, ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértő döntéssel változtatta meg az alperes határozatát.

Kfv.IV.35.480/2018/4.

A területalapú támogatásra való jogosultság szempontjából az ügyfelet a kérelmében megjelölt mezőgazdasági területekre, az igénylési és az elbírálásra nyitva álló határidőt is figyelembe véve, mindaddig jogszerű földhasználónak kell tekinteni, amíg ennek ellenkezője nem igazolható

Jelen ügyben a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának a területalapú támogatásra való jogosultság kapcsán a földhasználati jog figyelembe vehetőségéről kellett döntenie egyrészt a jogalap (I.), másrészt joghátrány alkalmazhatósága (II.) összefüggésében.

I. A 8/2015. (III.13.) FM rendelet 1. §-a szerint jogszerű földhasználó a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: támogatási törvény) 44. § (4)-(7) bekezdése alapján jogszerű földhasználónak minősülő mezőgazdasági termelő.

A támogatási törvény 44. § (4) bekezdése alapján „(a)z ügyfelet a kérelmében megjelölt – a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkének e) pontja szerinti – mezőgazdasági területekre nézve jogszerű földhasználónak kell tekinteni, amíg annak vonatkozásában kétség nem merül fel”.

A támogatási törvény 89. §-a értelmében, valamint a támogatási törvény módosításáról szóló 2015. évi XCIX. törvénnyel megállapított 44. § (4) és (7) bekezdést a 2015. évben beadott egységes kérelmekre

induló eljárásokban is alkalmazni kell.

A peranyag alapján megállapítható, hogy a felperes a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználó volt a vitatott területeket illetően az igénylés szempontjából releváns 2015. június 16-ai állapotra vonatkozóan, majd azt követően 2016. májusig, a Kúria korábbi ítéletéig.

A felperesnek a földhivatal által nyilvántartásba vett haszonbérleti joga volt. A korábbi peres eljárás a haszonbérbeadó Nemzeti Földalap és egy másik jogosult, tehát nem a felperes között folyt. A felperes jogosultsága véglegesen csak a kúriai ítélettel dőlt meg, addig – különösen a 2015. év vonatkozásában – földhasználói mivolta iránt anyagi jogerő mellett kétség nem merült fel, figyelemmel egyedüli bejegyzésére is. Ő maga okkal bízhatott annak jogalapjában, figyelemmel az NFA-val való szerződésére. Ezért a kúriai döntésig őt jogszerű földhasználónak kellett tekinteni a támogatási törvény fentebb idézett 44. § (4) bekezdése alapján.

A Kúria ezzel kapcsolatban a felperes jóhiszeműségét nem látja megkérdőjelezhetőnek. Egyrészt ugyanis a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett jogában okkal bízhatott. Másrészt a változást 2016. június 6-án bejelentette, egyúttal igénylését a vitatott földterületek tekintetében már nem tartotta fenn.

A 12/2015. (III.30.) FM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a szerint

1. adatváltozás: az egységes kérelem módosítása, pontosítása, visszavonása, a vis maior tényének bejelentése, a hasznosító személyében bekövetkező változás bejelentése, valamint egyazon területen több növénykultúra egymás utáni termesztésének bejelentése;

16. módosítás: a támogatási igény növelésére irányuló adatváltozás bejelentése;

18. pontosítás: az egységes kérelemben megadott adatokra vonatkozó olyan helyesbítés bejelentése, amely az egységes kérelemben megadott adatok valóságnak megfelelő kiigazítására, vagy hátrányos jogkövetkezmény mellőzésére vagy csökkentésére irányul, és ami nem minősül az egységes kérelem módosításának, visszavonásának, vis maior tény bejelentésének, valamint a hasznosító személyében bekövetkező változás bejelentésének.

A R. 9. § (2) bekezdése szerint az egységes kérelemben módosításnak nem minősülő változtatások 2015. május 15-éig a 15. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó jogkövetkezmény nélkül tehetők. Változtatás benyújtása esetén az egységes kérelem benyújtási dátumának az utolsó változtatás benyújtásának napja minősül. (3) Az elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítással történő benyújtási kötelezettség az (1) bekezdésben foglaltakon kívül kiterjed az adatváltozás bejelentésére is a módosítás, a pontosítás, a visszavonás, adategyeztetés és – az ügyfél elhalálzására irányuló vis maior bejelentés kivételével – a vis maior kérelem vonatkozásában.

A Kúria szerint a felperes nem hibáztatható a kérelem utólag bizonyossá vált hibája tekintetében. A támogatási törvény 44. § (7) bekezdése szerint a (4) bekezdés alkalmazásában jogszerű földhasználónak minősül a következő sorrend szerint az az ügyfél, aki vagy amely – amennyiben az egyes támogatási jogcímekre vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek e dátumról – a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjára vonatkozóan, az általa igényelt terület vonatkozásában [a] a földhasználati nyilvántartásba földhasználóként bejegyzett. Az utólagos bejelentés e jogosultság elvesztése alapján a Kúria szerint a jóhiszeműség megnyilvánulása és nem tekinthető a kérelem változtatásának, vagyis rá az azzal kapcsolatos eljárási szabályok – így a határidőt, illetve az elektronikus benyújtás kizárólagosságát illetően – jogvesztéssel fenyegetően nem vonatkozhatnak.

A Kúria az elsőfokú bírósággal egyetért, hogy még ha folyamatban is volt a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló peres eljárás, annak kimenetele és a jogerős befejezés időpontja – figyelemmel a jogvita konkrét tárgyára is – előre nem látható információ volt a felperes számára, ezért nem róható fel, hogy a felperes a kérelem benyújtásakor közhiteles nyilvántartásba érvényesen bejegyzett tények alapulvételével kezdeményezte a támogatási eljárást.

II. A felperes a 2015. évre, tekintettel a földhasználati nyilvántartásba bejegyzésére és ebben való jóhiszemű bizalmára, nem került vele szemben hátrányos jogkövetkezmény alkalmazására okot adó helyzetbe – a következők miatt.

A Kúria szerint e jogi helyzetre ugyanis alkalmazandó az 1306/2013/EU rendelet (a továbbiakban: EU r.) 77. cikke, mely (1) bekezdése szerint a 63. cikk (2) bekezdésében említett igazgatási szankciókat illetően ezt a cikket kell alkalmazni a jogosultsági feltételeknek, a kötelezettségvállalásoknak vagy a 67. cikk (2) bekezdésében említett támogatási szabályok alkalmazásából eredő egyéb kötelezettségeknek való meg nem felelés esetén. A (2) bekezdés szerint nem szabható ki igazgatási szankció, amennyiben: a) a meg nem felelés oka vis maior; b) a meg nem felelés oka az 59. cikk (6) bekezdésében említettek szerinti nyilvánvaló hiba; c) a meg nem felelés oka az illetékes hatóság vagy más hatóság hibája, amelyet az igazgatási szankció által érintett személy ésszerűen nem vehetett észre; d) az érintett személy igazolni tudja az illetékes hatóság számára, hogy nem hibáztatható az (1) bekezdésben említett kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt, illetve ha az illetékes hatóság más módon meggyőződött arról, hogy az érintett személy nem hibáztatható.

A Kúria nem ért egyet a felperes fenti a) pontra mutató hivatkozásával, viszont megalapozottnak tartja esetében a d) pont felhívását. Vitatja ugyanakkor az elsőfokú bíróság azon érvelését is, hogy a fenti cikkekre hivatkozás téves lenne, az alábbiak alapján.

Az ügyben fölmerült, hogy jelen esetben a közigazgatási határozatok nyomán nem szankcióalkalmazásról van szó. A Kúria szerint azonban támogatáscsökkentésről van szó, mégpedig a Bizottság által az 640/2014/EU rendelet (a továbbiakban EU r. 2.) 19. cikkében meghatározottak alapján, mely szerint a túlzott mértékű bejelentések esetén alkalmazandó közigazgatási szankciók a következők:

„(1) Ha egy adott, a 17. cikk (1) bekezdésében foglalt terménycsoport tekintetében valamely területalapú támogatási rendszer vagy támogatási intézkedés keretében bejelentett terület meghaladja a 18. cikknek megfelelően meghatározott területet, a meghatározott terület alapján kiszámított támogatást a megállapított különbség kétszeresével kell csökkenteni, ha ez a különbség 3%-nál, vagy 2 hektárnál nagyobb, de legfeljebb a meghatározott terület 20%-a. Amennyiben a különbség meghaladja a meghatározott terület 20%-át, az érintett terménycsoportra területalapú támogatás nem nyújtható.

(2) Amennyiben a különbség meghaladja az 50%-ot, az érintett terménycsoportra területalapú támogatás nem nyújtható. Ezenkívül a kedvezményezettet további szankcióval kell sújtani, melynek összege megegyezik a bejelentett terület és a 18. cikkel összhangban meghatározott terület közötti különbségnek megfelelő támogatás összegével.

(3) Ha az (1) és (2) bekezdések szerint kiszámított teljes összeg a Bizottság által az 1306/2013/EU rendelet 57. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott szabályoknak megfelelően nem szedhető be a meg nem felelés megállapításának naptári évét követő három naptári év folyamán, a fennmaradó egyenleget törölni kell.”

A támadott közigazgatási határozatok szerint a felperes elveszti a nem vitatott területekre is a támogatás iránti jogosultságát, ami tehát nem egyszerűen azt jelenti, hogy nem kap támogatást, hanem támogatáscsökkentésként értelmezendő, vagyis a fentiek szerinti igazgatási szankcióként.

Ha viszont az EU r. 77. cikk (2) bekezdés idézett d) pontja szerint az érintett személy igazolni tudja az illetékes hatóság számára, hogy nem hibáztatható az említett kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt, akkor vele szemben nem szabható ki igazgatási szankció.

A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy az alperes eljárása mind az adott támogatási évre a jogosultság el nem ismerése, mind szankcióalkalmazás tekintetében sértette a támogatási törvény 44. § (4) bekezdését. Az elsőfokú bíróság emiatt helyesen alkalmazta a régi Pp. 339. §-át a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóságnak a támogatás megállapítására irányulóan új eljárásra kötelezését illetően.

Kfv.IV.35.506/2018/5.

A területalapú támogatásra való jogosultság szempontjából a bizonyítási kötelezettség az ügyfelet terheli. A közigazgatási hatóság tényállás tisztázási kötelezettsége a mezőgazdasági támogatási eljárásokról szóló különös szabályozás keretei között áll fenn. Az igénylésből továbbá nem

válogathatók ki a támogatásra érdemes területek, tekintet nélkül az egyéb bejelentett alaptalan igényekre, ilyen elvárást az ügyfél alappal nem támaszthat az elbírálás során.

A 35/2014. (IV. 4.) VM rendelet (a továbbiakban: VM rendelet) 2. § (4) bekezdésében foglaltak szerint a támogatható területre az egységes területalapú támogatás igénylése alapjául szolgáló területeket tartalmazó egységes területalapú támogatási kérelem alapján – az (5)-(6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak akkor fizethető támogatás, ha az egységes területalapú támogatási kérelem vonatkozásában a támogatható terület eléri vagy meghaladja az 1 hektárt. Ha a támogatható terület több mezőgazdasági parcellából áll, az egyes mezőgazdasági parcellák támogatható területének el kell érnie a 0,25 hektárt. Ez utóbbiból következik, hogy a kérelmet egységesnek kell tekinteni, tehát nem lehet eltekinteni egyes elemektől az egész számításakor, miként azt a felperes felülvizsgálati kérelmében fölveti.

Ezt az értelmezést támasztja alá a VM rendelet 1. § 14. pontjában a támogatható terület meghatározása, amely a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló a Tanács 73/2009/EK rendelet (a továbbiakban: 73/2009/EK tanácsi rendelet) 124. cikk (1)-(5) bekezdésében meghatározott, a támogatás szempontjából valamennyi feltételnek megfelelő terület. A 73/2009/EK tanácsi rendelet (1) bekezdése szerint egy új tagállam esetében egységes területalapú támogatásban azon mezőgazdasági területek részesülhetnek, amelyek jó mezőgazdasági állapotban tartott hasznosított mezőgazdasági területnek minősülnek. E megfogalmazásban „hasznosított mezőgazdasági terület”: a szántóterületek, az állandó gyepterületek, az állandó kultúrák és a konyhakertek összterülete a Bizottság által statisztikai célokra megállapítottak szerint. Eszerint az igénylésből nem válogathatók ki a támogatásra érdemes területek, tekintet nélkül az egyéb bejelentett alaptalan igényekre.

Kfv.IV.35.565/2018/4.

Csak súlyos, az ügy érdemére kiható jogszabálysértés alapozhatja meg a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését. A Ket. 32. § (1) bekezdésében szabályozott eljárás felfüggesztése kizárólag törvényben meghatározott esetekben lehetséges. A Támogatási törvény eljárás felfüggesztésére vonatkozó 40/A. §-a a 2018. január 1. napját követően indult ügyekben alkalmazható.

A Kúria a fenti adategyeztetésre felszólító és egyidejűleg a meg nem felelés tényéről értesítő végzés, valamint a felperes 2016. december 1. napján kelt nyilatkozata alapján megállapította, hogy a meg nem felelésről történt értesítést követően tett felperesi módosításokat a hatóság a döntése meghozatalakor nem vehette figyelembe, ezt a felperes is tudomásul vette a perbeli területek felülvizsgálatának eredményét rögzítő nyilatkozatában.

Mindezek alapján alaptalanul hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy az eljárás szabályszerűsége a felülvizsgálni kért határozatból ne lenne megállapítható. A felperes az idézett nyilatkozatával maga ismerte el a túligénylés tényét, és azt, hogy a nyilatkozatával visszavont területek tekintetében a 640/2014/EU delegált rendelet 19. cikke szerinti csökkentés alkalmazásának lehetősége áll fenn. Ekként az értesítés részletes körülményeire vonatkozó határozati ismertetés hiánya az ügy érdemére, azaz a túligénylés tényére és arra, hogy a felperesnek a szankciómentes módosításra csak 2016. június 27. napjáig volt lehetősége, semmilyen módon nem hatott ki, az a felperes jogorvoslati jogának csorbulásához nem vezetett.

Az indokolás esetleges hiányosságát és ezzel összefüggésben a jogorvoslati jog ügy érdemére is kiható sérelmét mindig az ügy egyedi körülményei, többek között a jogvitának az érdekelt számára fennálló fontossága (a jogvita tétje), az ügy összetettsége, a felperes és a hatáskörrel rendelkező hatóság viselkedése alapján kell értékelni. A konkrét ügyben a felperes jogorvoslati jogának (védekezéshez való jogának) sérelmét a jogerős határozat alperes által is elismert indokolásbeli hiányossága nem eredményezte, figyelemmel arra, hogy a felperes a hatósági megállapítások alapjául szolgáló tényeket a fent megjelölt nyilatkozatában maga is elismerte, a túligénylésről a 1811858385 számú végzésből

tudomással bírt.

Kfv.IV.35.618/2018/7.

Az adott támogatási jogcím tekintetében igényelt állatokra vonatkozó adminisztratív ellenőrzés során kizárólag azon adatok tekinthetők a támogatás szempontjából elfogadhatónak, és a támogatás csak azon adatok figyelembevételével állapítható meg, amelyeket az ENAR nyilvántartásba a támogatási kérelem benyújtási időszak végéig bejelentettek és amelyek az ENAR nyilvántartásban szerepelnek. - A felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli jogorvoslat során a felek részéről felvetett új közösségi jogi szempontok értékelésére a felülvizsgálati bíróság nem köteles. A felülvizsgálati bíróság autonóm döntése, hogy ilyen esetben vizsgálja-e a közösségi jogba ütközést.

A Kúria megállapította, hogy a felperes sem a keresetében, sem az elsőfokú bírósági eljárás során előterjesztett nyilatkozataiban nem hivatkozott a felülvizsgálati kérelemben megjelölt 640/2014/EU delegált rendelet 15. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére. Úgyszintén nem jelent meg az elsőfokú bírósági eljárás során a jogerős határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására szolgáló jogi indokként, ekként ítéleti megállapításként a 640/2014/EU delegált rendelet 30. cikk (4) bekezdésének c) pontjára hivatkozás.

A Kúria több döntésében, így például a Kfv.IV.35.402/2012/4. számú ítéletében is foglalkozott a közösségi jogba ütközés hivatalból történő vizsgálatának szempontjaival. E döntés az Európai Bíróság gyakorlata [C-430/93. és C-431/93. számú van Schindler és van Veen egyesített ügyekben hozott; 33/76. számú, Rewe-Zentralfinanz és Rewe-Zentral ügyben hozott; C-312/93. számú Peterbroeck-ügyben hozott ítéletek elemzése] alapján megállapította, hogy a bírósági eljárás egészét figyelembe véve lehet állást foglalni arról, hogy a felülvizsgálati bíróság előtt felhozhatók-e a közösségi jog alkalmazásával, vagy értelmezésével kapcsolatos olyan kérdések, amelyek az alapeljárásban nem merültek fel. A hazai eljárásjogban szem előtt kell tartani, hogy felülvizsgálati eljárásra a már jogerős döntéssel szemben van lehetőség, ebben a kontextusban merül fel az alapeljárásban nem alkalmazott és értelmezett új közösségi jogi rendelkezések figyelembevétele. A 1952. évi III. törvényen (a továbbiakban: régi Pp.) alapuló magyar eljárásjogi rendben a közösségi jog érvényesülését korlátozó, kizáró szabályok nincsenek, nem beszélhetünk arról, hogy a gyakorlat lehetetlenné teszi, vagy elnehezíti az uniós jogon alapuló igények érvényesítését. Ilyen jogszabályi környezetben a felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli jogorvoslat során a felek részéről felvetett új közösségi jogi szempontok értékelésére a felülvizsgálati bíróság nem köteles. A felülvizsgálati bíróság autonóm döntése, hogy ilyen esetben vizsgálja-e a közösségi jogba ütközést.

A fentiek figyelembevételével a Kúria a jelen ügyben úgy ítélte meg, hogy a felperes az elsőfokú bírósági eljárásban a közösségi jogi rendelkezések felhívásában akadályozva nem volt, a közösségi jog pedig nem írja elő a nemzeti bíróságok számára a közösségi rendelkezések megsértésének hivatalból történő észlelését, amennyiben ennek vizsgálatával a nemzeti bíróság kilépne a jogvita felek által meghatározott kereteiből.

A közösségi jog hivatalból történő alkalmazása a megállapított tényállásra vonatkozóan áll(hat) fenn. A perbeli esetben a tényállás az igényelt támogatás szempontjából figyelembe vehető, az ENAR nyilvántartásba bejelentett adatok értékelésére vonatkozik, az a felperes által a felülvizsgálati kérelemben megjelölt közösségi szabályokhoz nem kapcsolható. A 640/2014/EU delegált rendelet 15. cikk (1) és (2) bekezdésében rögzített szabályozás ugyanis a szankció alkalmazása alóli kivételt arra az esetre teremt meg, ha a támogatást (kifizetést) kérő – még a helyszíni ellenőrzés szándékáról és a meg nem felelésről történő értesítést megelőzően – írásban értesíti az illetékes hatóságot a kérelem nem helytálló voltáról. A jelen ügyben a nem helytálló kérelemről hatósági értesítés nem történt, ilyen, a tényállás részét képező értesítésre a felperes maga sem hivatkozott. A 640/2014/EU delegált rendelet 30. cikk (4) bekezdésének c) pontja pedig az érintett állat „meg nem határozottként” történő figyelembevételét szabályozza, azaz a megállapított tényálláshoz semmilyen módon nem köthető.

A 9/2015. (III. 13.) FM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 13. § (1) bekezdése alapján a perbeli támogatás alapja az, hogy a támogatást igénylő legalább egyszer ellett szarvasmarhát tartson tejtermelés céljából. E feltétel fennállását a hatóság adminisztratív ellenőrzés során, az ENAR

nyilvántartás adatainak lekérdezésével vizsgálja. A Jogcímrendelet mérlegelést nem tűró 9. § (6) bekezdése alapján, kizárólag azon adatok tekinthetők a támogatás szempontjából elfogadhatónak, és támogatás csak azon adatok figyelembe vételével állapítható meg, amelyek az ENAR nyilvántartásba a támogatási kérelem benyújtási időszak végéig bejelentésre kerültek és az ENAR nyilvántartásban szerepelnek. A perben a felek között nem volt vitatott, hogy a ... fűlszámú egyed ellésének bejelentése az előző szabályozásban szereplő időszak végéig nem történt meg, ezért – figyelemmel arra is, hogy a Jogcímrendelet 4. § (6) bekezdése a hiánypótlást az adott támogatásra való jogosultság megállapításához szükséges feltételek körében kizárja – az ellés tényének utólagos bejelentését a kérelem elbírálása során figyelembe venni nem lehetett. Hangsúlyozta a Kúria, hogy az alkalmazandó jogszabályhely a hatóságnak sem mérlegelési lehetőséget, sem méltányosság gyakorlását nem biztosítja, ezért az állatorvos mulasztására vonatkozó felperesi hivatkozás a döntés jogszerűségének megítélése tekintetében jelentőséggel nem bír.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra is, hogy a felperes által megjelölt egyedi döntések más jogszabályi környezetben, eltérő tényállású ügyekben születtek. A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.K.27.119/2014/12. számú ítélete azon alapul, hogy az adott ügyben megtett utólagos bejegyzés nem az intézkedésben való részvétel feltételeinek teljesítését szolgálta, hiszen a vizsgált esetben mind az eredetileg, mind a később bejegyzett egyed megfelelt a támogatás feltételeinek. Ugyanezen bíróság 17.K.27.370/2016/9. számú ítélete a támogatási jogosultság változására vonatkozó átvezetési kérelem és a támogatásra való jogosultságot megállapító hatósági határozat egymáshoz való viszonyát taglalja egy eltérő jogszabályi környezetben [a 82/2005. (IX. 15.) FVM rendelet alapján], ekként a felperes jelen eljárásban érintett kérelmének elbírálásával egyezőséget nem mutat.

A felperes által hivatkozott kúriai döntések – tényállás azonosság hiányában – szintén nem tartalmaznak olyan iránymutatást, amelynek figyelembevétele a felperes kérelmének kedvezőbb elbírálásához vezethetett volna. A 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet rendelkezéseinek értelmezésén alapuló Kfv.IV.35.568/2012/5. számú ítélet szerint az ENAR nyilvántartásba történő átvezetés hiánya – de utólagos teljesítése – az érintett támogatásból való kizáráshoz nem vezethet akkor, amikor a hatóságnak egyébként hivatalos tudomása van a szükséges feltételek meglétéről, és az ENAR nyilvántartásban történő rögzítés elmaradása nem az ügyfél mulasztásból ered. A szóban forgó egyedi döntés egyrészt a támogatás feltételeként azt is megköveteli, hogy az ENAR nyilvántartásban nem szereplő adatról a hatóság hivatalos tudomással bírjon. Márpedig a perbeli esetben a hatóság az ellés tényét éppen az ENAR nyilvántartás adatai alapján tudja ellenőrizni (hivatalos tudomása e nyilvántartásból származik), a bejegyzett adatokat pedig – a lekérdezés időpontjától függetlenül – csak a támogatási kérelem benyújtási időszak végéig veheti figyelembe. Másrészt a felperesnek, mint támogatást kérőnek nem csak jogosultsága, de egyben kötelezettsége is az, hogy a kérelmének előterjesztésekor ellenőrizze az annak alapjául szolgáló adatok bejegyzését, azaz a támogatási kérelmét a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási törvény) 43/A. §-ának és a Jogcímrendelet 9. § (6) bekezdésének megfelelően terjessze elő. A Kfv.IV.35.724/2012/7. számú ítélet szintén eltérő jogszabályi környezetben és eltérő tényállású ügyben született, az egyedi döntés az elsőfokú közigazgatási határozat kézbesítése előtt a támogatást kérő által postára adott ENAR bejelentő és módosító lapok értékelését írta elő a hatóság számára az 1122/2009/EK bizottsági rendelet 73. cikke alapján.

Kfv.V.35.701/2018/6.

A termelő vis maior bejelentése hiányos tartalmú szakhatósági állásfoglalás alapján nem utasítható el. A szakhatósági állásfoglalás az érdemi döntés elleni jogorvoslat keretében támadható, ezért a fellebbezési eljárásban a másodfokú szakhatóság megkeresése nem mellőzhető. Az egységes támogatási kérelem lényeges sajátossága, hogy ne csak a különböző jogcímen igényelhető támogatások egységes benyújtását tegye lehetővé, hanem azok egységes elbírálását is. Ha bizonyított, hogy a számlán szereplő időpontban az ott feltüntetett beszerzés nem történhetett meg, a számla tartalmilag hiteltelen, arra adólevonási jog nem alapítható.

A Kúria megállapítása szerint bizonyítottá vált a közigazgatási eljárásban, hogy a számlán szereplő

időpontban az ott feltüntetett gépek beszerzése nem történhetett meg, így a számla tartalma egyik elemét illetően sem valós adatokat tartalmaz.

Az EU Bíróság C-446/15 számú végzésében (Signum Alfa Sped-ügy) rögzítette, hogy „[33] A levonáshoz való jog keletkezéséhez megkövetelt anyagi jogi feltételeket illetően a 2006/112 irányelv 168. cikke a) pontjának megfogalmazásából az következik, hogy a levonási joghoz az szükséges, hogy egyrészt az érdekelt az ezen irányelv értelmében vett adóalany legyen, másrészt pedig az e jog keletkezését megalapozó termékeket és szolgáltatásokat az adóalanynak utóbb adóköteles tevékenységéhez kell felhasználnia, és e termékeket és szolgáltatásokat előbb más adóalanynak kellett értékesítenie, illetve nyújtania. Ha e feltételek teljesülnek, főszabály szerint nem utasítható el a levonáshoz való jog (2014. február 13-i Maks Pen ítélet, C-18/13, EU:C:2014:69, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).”

Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az ügylet a számla szerinti időpontban biztosan nem valósult meg, ezért nincs olyan termék, amelyet a felperes - az adott ügylet által - adóköteles tevékenysége keretében szerzett be, tehát nem rendelkezik az adólevonás anyagi jogi feltételével.

A Kúria szerint a HÉA-irányelv az ügy eldöntéséhez további értelmezésre nem szorul, ezért a felperes előzetes döntéshozatal iránti kérelmét elutasította.

Kfv.IV.37.153/2018/7.

A földgázellátást nyújtó egyetemes szolgáltatói engedélyes jogát a vonatkozó uniós irányelv átültetését megvalósító ágazati szabályozás jogszerűen korlátozza.

A Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes hitelezői jogát milyen korlátok közé szorítja az ágazati szabályozás, és ezeket a korlátokat helyesen értelmezték-e az eljáró bíróságok, illetve az alperes, az európai uniós jog, valamint a magyar polgári joghoz való viszonyukban. A másodfokú bíróság ítéletében foglaltak felülvizsgálatára formáljogi (I.) és szabályozási-dogmatikai (II.) megközelítéssel került sor.

I. A) A 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) 38. § (3) bekezdése szerint az egyetemes szolgáltatási szerződés létrejöttének és megszűnésének módját, a szerződésszegés és a szerződés nélküli vételezés eseteit és jogkövetkezményeit a Kormány rendeletben, és – ezzel összhangban – az egyetemes szolgáltatói engedélyes az üzletszabályzatában határozza meg. Ezzel összhangban a Get. 113. § (1) bekezdése szintén arról rendelkezik, hogy az engedélyes köteles üzletszabályzatot készíteni, amely tartalmazza (többek között) az általa nyújtott szolgáltatás elszámolási és fizetési előírásait.

A Get. 3. § 66. pontja alapján üzletszabályzat: az engedélyes általános szerződési feltételeit, valamint a 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) meghatározott elemeket tartalmazó, a MEKH által jóváhagyott szabályzat.

A Vhr. 119. §-a alapján az engedélyes üzletszabályzatának kötelező tartalmi elemeit a Vhr. 4. számú melléklete tartalmazza.

E 4. számú melléklet üzletszabályzatok kötelező tartalmi követelményeit tartalmazó fejezetének 1.4. „Az egyetemes szolgáltató üzletszabályzatának tartalmi elemei” alfejezete 6. pontjában az engedélyes által nyújtott szolgáltatás részletes bemutatása körében, ehhez kapcsolódóan tartalmazza a következőket:

„e) szerződő felek jogai és kötelezettségei, [...]

i) a szerződésszegés kezelése [...]

ic) az azonnali felmondást nem eredményező szerződésszegések következményei [...]

m) vitarendezés, értesítések

ma) irányadó jogszabályok megjelölése”.

Megállapítható tehát, hogy a felperes tevékenységi körében jogszabály az üzletszabályzat kötelező

részévé teszi a szerződésszegés következményeinek feltüntetését, a vonatkozó jogszabály megjelölését nem mellőzhető módon ugyancsak előírva.

B) A következő jogalkalmazási kérdés az, hogy a költségátalányról szóló szabályozás ennek ellentmond-e.

A 2011/7/EU parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Költségátalány irányelv) 3. cikke a vállalkozások közötti ügyletekről szólván (1) bekezdésében rögzíti, miszerint a tagállamok biztosítják, hogy a vállalkozások között lebonyolított ügyletekben a hitelező külön fizetési felszólítás nélkül legyen jogosult késedelmi kamatra, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek: (a) a hitelező teljesítette szerződéses és jogszabályi kötelezettségeit; és (b) a hitelező nem kapta kézhez időben az esedékes összeget, kivéve, ha az adós nem felel a késedelemért.

A 6. cikk szerint a behajtási költségek megtérítése körében a tagállamok egyrészt biztosítják, hogy amennyiben kereskedelmi ügyletekben a 3. vagy a 4. cikkel összhangban késedelmi kamat válik esedékessé, a hitelező jogosult az adóstól legalább 40 EUR összegű átalány megfizetését követelni. Másrészt a tagállamok biztosítják, hogy az említett átalányösszeg külön fizetési felszólítás nélkül, a hitelező számára felmerült behajtási költségekért kártérítésként váljon esedékessé.

A tisztességtelen szerződéses feltételekről és gyakorlatokról szóló 7. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok rendelkeznek arról, hogy a szerződéses vagy a gyakorlatban alkalmazott, a fizetési határnapra vagy határidőre, a késedelmi kamatlábra vagy a behajtási költségek megtérítésére vonatkozó feltétel ne legyen végrehajtható, vagy arra hivatkozással kártérítési igényt lehessen támasztani, amennyiben ez a hitelező számára súlyosan hátrányos. Annak megállapításakor, hogy valamely szerződéses feltétel vagy gyakorlat az első albekezdés értelmében súlyosan hátrányos-e a hitelező számára, minden körülményt figyelembe kell venni, ideértve (a) a helyes kereskedelmi gyakorlattól való nagymértékű eltérést, amely ellentétes a jóhiszeműség és a tisztességes kereskedés elvével; (b) a termék vagy a szolgáltatás jellegét.

A 2016. évi IX. törvény (a továbbiakban: Költségátalány tv.), mint azt 6. §-a kimondja, ezen fenti Költségátalány irányelv 6. cikkének való megfelelést szolgálja.

A Költségátalány irányelv alapján ilyenként megalkotott Költségátalány tv. 3. § (1) bekezdése szerint vállalkozások közötti szerződés esetén a kötelezettet, szerződő hatóságnak vállalkozással kötött szerződése esetén pedig a szerződő hatóságot (együtt: kötelezett) terhelő, kereskedelmi ügyletből eredő fizetési kötelezettség teljesítésének késedelme esetén a jogosult a követelése behajtásával kapcsolatos költségei fedezetéül 40 eurónak megfelelő, a Magyar Nemzeti Bank – késedelem kezdőnapján érvényes – hivatalos deviza-középfolyama alapján meghatározott forintösszegre (behajtási költségátalány) tarthat igényt. A (2) bekezdés szerint a behajtási költségátalányt az arra jogosult a késedelem bekövetkezésétől számított egy éves jogvesztő határidőn belül követelheti. A követelés esedékességének időpontja önkéntes teljesítés esetén ennek időpontja, önkéntes teljesítés hiányában a teljesítésre való első felszólítás időpontja. Az (5) bekezdés szerint a behajtási költségátalányt kizáró vagy azt 40 eurónál alacsonyabb összegben meghatározó szerződési kikötés semmis.

A Költségátalány irányelv fentebb idézett 7. cikk b) pontja szerint a behajtási költségátalány alkalmazása szempontjából figyelemmel kell lenni a szolgáltatás jellegére, aminek a Költségátalány tv. vonatkozásában is relevánsnak kell lennie.

C) A szóban forgó szolgáltatás, aminek jellegére figyelemmel kell lenni a vezetékes gázellátás, aminek szabályozási sajátosságait a Get. tartalmazza, melynek egyik, 1. § g) pontjában foglalt célja a vezetékes gázellátásra vonatkozóan éppenséggel ugyancsak az európai közösségi jog átültetése és végrehajtása. A 159. § sorolja fel tételesen, hogy a Get. mely ágazati uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja. Jelen ügy szempontjából elsősorban a 159. § (1) bekezdésének a) pontjában említett, a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009/73/EK parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2009/73/EK irányelv) bír relevanciával, amelynek szabályozási logikája is azt támasztja alá, hogy tisztán polgárjogi viszonyok keretében nem értelmezhető szerződéses viszony jön létre a földgázellátás mint közszolgáltatás sajátos jellegéből eredően. Ezen irányelv 41. cikke rendelkezik a szabályozó hatóság

feladatairól és kontrolljogosítványairól, illetve ehhez kapcsolódóan a tagállamok szabályozási, ellenőrzési és átláthatóságot biztosító mechanizmusok megteremtésére vonatkozó kötelezettségeiről. Többek között e rendelkezés (7) bekezdése tartalmazza, hogy a szerződési feltételeket nyilvánosságra kell hozni; e kötelezettségnek való megfelelést szolgálja a fentiek szerint különösen Get. 3. § 66. pontja, 38. § (3) bekezdése, 113. § (1) bekezdése, illetve a Vhr. 119. §-a.

A Get. 3. § 8. pontja szerint a jogosult felhasználók földgázellátására vonatkozó jogszabályban meghatározott szolgáltatások értékesítése egyetemes szolgáltatásnak minősül.

A Get. 32. § (1) bekezdése szerint az egyetemes szolgáltató olyan földgázkereskedő, amely az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználókat – igényük esetén – egyetemes szolgáltatással látja el. Egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó a lakossági fogyasztó és a 20 m³/óra kapacitást meg nem haladó vásárolt kapacitással rendelkező egyéb felhasználó, valamint az önkormányzati bérletben élők felhasználási helyei ellátása biztosításának mértékéig a helyi önkormányzat. A (2) bekezdés szerint, ha a Get. ettől eltérően nem rendelkezik, az egyetemes szolgáltatót a Get.-ben meghatározott jogok illetik és kötelezettségek terhelik.

Esetünkben ebből az következik, hogy a Költségátalány tv. az egyetemes szolgáltatásnak minősülő vezetékes gázellátás szolgáltatásra a Get. figyelembe vétele mellett alkalmazandó. E megállapítás egyidejűleg két dolgot is jelent.

Egyrészt az együttes figyelembe vétel konform az uniós joggal, hiszen a Get. a vezetékes gázellátásra vonatkozó európai uniós jog átültetését és végrehajtását célozza, míg a Költségátalány tv. is az uniós jogforrás Költségátalány irányelv átültetésének eredménye.

Másrészt a hazai jog szempontjából is egyértelmű, hogy a Get. hatálya alatt a Költségátalány tv. a Get.-ben meghatározottakkal együtt alkalmazandó. A kölcsönös figyelembe vétel azt jelenti, hogy a Get. a Költségátalány tv.-hez képest további kötelezettségeket állapít meg.

D) A Költségátalány irányelv fentebb idézett 7. cikk b) pontja szerint költségátalány-szabályozás az általános, az adott szolgáltatás – jelen esetben egyetemes szolgáltatási sajátosságára tekintettel a földgázellátás – a különös szint. A különös szabály alkalmazása megelőzi az általánost, ami jelen tárgyra közvetve az irányelven, közvetlenül a Get. 32. § (2) bekezdésén alapul.

A felperes érvelésében szereplő 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:155. § (Fizetési késedelem vállalkozások közötti szerződésben) és 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 2016. március 23-ig hatályban volt 53/B. § (Behajtási költségátalány megfizetése) alkalmazása tekintetében ugyancsak az általános szabályalkalmazást kell alapul venni, amit megelőznek a különösnek tekinthető Get.-rendeletek, mégpedig e viszonyt illetően a Ptk. 6:63. § (4) bekezdés alapján, miszerint nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésben, amelyet jogszabály rendez.

Jelen esetben a Get. üzletszabályzatra vonatkozó szakaszai ezért a szolgáltató és a fogyasztó közötti viszonyra irányadóak. Ha annak tartalma történetesen, hogy mit kell szerepeltetni a szabályzatban, akkor ekként az – ellentmondás nélkül – megelőzi, ezzel határok közé szorítja a Ptk. általánosan megengedő („nem kell szerepeltetni”) rendelkezését.

A Kúria e fenti formáljogi levezetés alapján megállapítja, hogy a felülvizsgálati kérelemben felhozott kérdések jogi megnyilvánulási formájukon keresztül való értelmezése mentén nem ellentmondás, hogy a felperes hitelezői jogát a Get. korlátok közé szorítja. Az ennek alapjául szolgáló ágazati szabályozás pedig sem az uniós, sem a hazai jog összefüggésében nem tekinthető azokkal ellentétesnek, különös tekintettel arra, hogy a felperes – mint szolgáltató – konkrét szerződési képességét, azt a helyzetét, hogy egyáltalán földgáz szolgáltatására szerződést köthessen, éppen ezek az ágazati közigazgatási jogi szabályok, valamint az azokon alapuló (alperesi) hatósági engedélyek (közigazgatási cselekmények) teremtik meg. A felperes – mint szolgáltató – jogi helyzete eleve e korlátokkal együtt értelmezhető.

II. A továbbiakban a Kúria a felperes szabályozási és jogdogmatikai érvelésének értékelésére tér ki.

Az ágazati jognak a polgári jogi igényhez való viszonya a következő. A Get. a szolgáltatói követelés tartalmát és érvényesítését korlátok közé szorítja. Teszi ezt azért, mert a vezetékesgáz-szolgáltatás közgazdaságilag ún. természetes monopólium, az uniós jog szerint „általános gazdasági érdekű szolgáltatás”, a versenyjog szerint szabályozott ágazat, a hazai szakirodalomban is elterjedt

gyűjtőfogalom szerint (gazdasági) közszolgáltatás. A polgári jogi igény korlátainak az az alapja, hogy a szerződő felek közötti helyzeti egyenlőtlenséget kell csökkenteni. A kiegyensúlyozatlanság eredete egyfelől a hálózatos monopólium, másfelől az egyéni fogyasztó választási szabadságának és érdekérvényesítésének korlátozott volta. A szabályozott szerződési viszonyban ezért az igény maga és az érvényesítés módja is további feltételekhez lehet kötve ahhoz képest, mint amilyenek a szabad forgalomban szokásosak. Az egész szabályozás logikája ez, erre épül az egyetemes szolgáltatói kötelezettségek sora, a szabályozó szerv jogosítványai, és így tovább. A szerződéses viszonyokban itt tehát nincs mindig elkülönülten megragadható, „tisztán polgári jogi” igény, jogszerűen csak szabályozott igény van. Különösen akkor, ha olyan feltételről van szó, mint a behajtási költségátalány esetében, amelyik adott fél érdekeit hivatott biztosítani. A szabályozott feltételrendszerből eredő többletgaranciák (szolgáltatáshoz hozzáférés, fogyasztóvédelem stb.) fenntartása ilyenkor különösen is indokolt. Mindazonáltal jelen perben maga a díjmaradás iránti követelés jogossága nem vitatott, az érvényesítés feltételei azonban az említett okok miatt jobban behatároltak, mint az a polgári jogban egyébként általában szokásos.

Az üzletszabályzat jogi természete ebből következik. A rá vonatkozó előírások a külső kontroll eszközei azon keresztül, hogy tartalmát és változtatásait jóvá kell hagyatni a hatósággal. E kötelezettségnek való alávetés hiányában különböző joghátrányokkal számolhat az engedélyes. A Kúria nem tartja szerencsésnek erre a viszonyra a konstitutív–deklaratív fogalompár használatát. Egy követelés jogossága megállhat az üzletszabályzat szabályozási körén kívül is, de az előírt szabályozás elmaradás attól még (súlyos) szankciókhoz vezethet. Tehát még csak nem is egyszerűen az érvényesítés nehézsége az egyetlen következmény, amivel számolni kell.

A behajtási költségátalány alkalmazására nézve, ellentétben a felperes érvelésével, az ágazati szabályozás korlátozó, és ez a jelen indokolás I/C) részében foglaltak szerint a Get. 32. § (2) bekezdéséből állapítható meg.

Nem e tagállam részéről való rendelkezés korlátozza továbbá a behajtási költségátalány alkalmazását, hanem maga a Költségátalány irányelv teszi ezt 7. cikkében a jelen indokolás I/B) részében foglaltak szerint azáltal, hogy figyelembe venni rendeli egyebek között a szolgáltatás jellegét. A földgázellátási szolgáltatás sajátosságait egyébként ugyancsak uniós irányelvek rendelik érvényre juttatni a tagállami szabályozással való átültetés (jelen esetben a Get.) útján.

A Kúriában nem merült fel kétely e szabályok értelmezésének egyértelműsége tekintetében, ezért előzetes döntéshozatali eljárásnak az Európai Unió Bírósága előtt való kezdeményezését a maga részéről nem látta indokoltnak. Az EU Bíróság 283/81. számú, a felperes által is hivatkozott CILFIT ítélete szerint, ha uniós jogi kérdés merül fel olyan nemzeti bíróság előtt, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság az EUMSZ 267. cikkének (3) bekezdése értelmében akkor nem köteles előzetes döntést kérni, ha a felmerült kérdés nem releváns, vagy a szóban forgó uniós jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes alkalmazása olyannyira nyilvánvaló, hogy az minden ésszerű kétséget kizár. A ún. CILFIT feltételeket – azaz a vitatott uniós jogi rendelkezések különböző nyelvi változatait, valamint az uniós jog terminológiai sajátosságait, illetve céljait és rendszerét – mérlegelve a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy jelen ügyben a Költségátalány irányelv, illetve a 2009/73/EK irányelv releváns rendelkezései megfelelő értelmezése és alkalmazása (illetőleg az átültető tagállami jog alkalmazása) a fent kifejtettek alapján egyértelmű.

A Kúria megjegyezte továbbá, hogy az első és másodfokú bíróság – mivel ezek nem tartoznak az EUMSZ 267. cikkének (3) bekezdése értelmében a végső fokon eljáró bírói fórumok körébe – nem kötelesek a CILFIT feltételek mérlegelésére, mivel az EUMSZ 267. cikkének (2) bekezdése értelmében az alsóbb fokú bíróságok számára nem köteleesség, hanem csak lehetőség az előzetes döntés kérése, ennek szükségességének eldöntése teljes mértékben az eljáró bíróság autonóm jogköre.

Kfv.II.37.219/2018/4.

Megtéveszti a hatóságot az a külföldi járművezetői tanfolyamra jelentkező személy, aki a jelentkezési lapon úgy nyilatkozik, hogy a járművezetésre jogosító okmányát visszavonták, holott a német bíróság a járművezetői engedélyét 9 hónapra bevonta.

A Kúria azt állapította meg, hogy a felperes német járművezetői engedélye bevonásra és nem visszavonásra került, mert a felperes a vezetői engedélyét a bevonás időtartamának leteltét követően külön feltétel nélkül visszakaphatta, míg visszavonás esetén a vezetői engedély véglegesen elvételre kerül, annak külön feltétel nélküli visszaadására nem kerülhet sor. A felperes ezzel szemben a jelentkezési lapon – a hatóságot megtévesztve – a vezetői engedélye visszavonásáról nyilatkozott, csak a hatóság felhívására közölte a járművezetői engedélye „visszavonásának” tényleges körülményeit csatolva a német bíróság döntésének kivonatát. A felperes felhívásra tett nyilatkozata alapján a tényállás tisztázott volt, nem volt szükség további bizonyításra, a felperes által hiányolt német társhatóság megkeresésére sem, ezért tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy a bizonyítás a 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 336/A. § (2) bekezdése alapján az alperest terhelte volna. További bizonyításra a perben sem volt szükség, ezért az elsőfokú bíróság nem sértette meg az eljárása során sem a Pp. 3. § (3) bekezdését, sem a Pp. 206. § (1) bekezdését a további bizonyítási indítvány elutasítása és a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése során.

A Kúria mindezek alapján azt állapította meg, hogy az 2006/126/EK irányelv 7. cikk (5) bekezdés a) pontjára tekintettel nem volt jogsértő a 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet 15. § (6) bekezdése alapján a vizsga érvénytelenítése, azt ezt kifogásoló keresetet az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el.

Kfv.III.37.223/2018/9.

A gondnokok más kontinensre történő költözése alapvetően indokoltá teszi a gondnokváltás szükségességének vizsgálatát, a gondnokrendelés körében a tényállás teljes körű tisztázása és körültekintő mérlegelési tevékenység szükséges a gyámhatóság részéről.

Nem merült fel adat a per során az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésének sérelmére sem. Ezt a felperesek megjelölték ugyan, de semmilyen megokolással nem látták el, hogy a törvény előtti egyenlőség miként sérült volna. Úgyszintén a Ptk. 1:4. §-ának megsértése sem volt megállapítható – megjegyzi a Kúria, hogy ennek alkalmazására a per során nem is került sor, annak a perbeli jogviszonytól alapvető eltérése okán – az erre való hivatkozás is a felperesek részéről megalapozatlan volt. A fentiekből következően az Európai Unió Alapjogi Chartájának 41. és 47. cikkében foglaltak megsértése sem volt megállapítható. Utal ennek kapcsán a Kúria arra, hogy a felülvizsgálati eljárás – mint rendkívüli jogorvoslati eljárás – a peres eljáráson túli jogorvoslati lehetőség, az arról történő tájékoztatás nem kötelező eleme a jogerős ítélet rendelkező részének, a jogorvoslati záradékban erre kitérni nem kell. Nem sértett tehát jogszabályt a bíróság akkor, amikor a jogerős ítéletben a felülvizsgálati kérelem benyújtásának lehetőségét nem tüntette fel.

Kfv.II.37.374/2018/3.

A magyarországi vezetői engedély megszerzésének feltételei közé tartozik az egészségi alkalmasság igazolása.

Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy a felperes a Jelentkezési lapon nem a valós tényeknek megfelelően nyilatkozott. A felperes tévedett akkor, amikor jelentős különbségként értékelte a Jelentkezési lap 6. pontjára adott válasza tekintetében, hogy mivel saját maga adta le vezetői engedélyét, ezért azt sem bíróság, sem hatóság nem vonta vissza. Ezzel szemben a tény az, hogy a felperest a Buszgeldstelle Viechtach, mint hatóság a vezetéstől eltiltotta, majd a felperes önként leadta jogosítványát. A Kúria álláspontja – miként erre az elsőfokú bíróság helyesen rámutatott –, hogy tényleges valótlan adatközlés mellett valós tényközlésnek nem minősíthető, ha a felperes egy másik ügyben, arról, hogy kötelezték-e új vizsgára, vagy az egészségügyi alkalmasság igazolására (8. kérdés), akkor valós nyilatkozatot tett. A két nyilatkozat semmiképpen sem csereszabatos. Tévedett a

felperes akkor is, amikor azt állította, hogy a jelentkezési lap 2. kérdésére adott válasszal sem tévesztette meg a hatóságot, mert a járművezetéstől eltiltás időtartama évekkal ezelőtt letelt.

A 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 16. § (1) bekezdése kimondja, hogy a közlekedési igazgatási hatóság nem adhat közlekedésre jogosító okmányt annak, aki járművezetésre közlekedésbiztonsági szempontból alkalmatlan. A (3) bekezdés c) pontja szerint amennyiben a bíróság, rendőrség a vezetésre jogosító okmány visszaadását, vagy a vezetési jogosultság gyakorlását egészségi alkalmasság igazolásához kötötte, a közlekedésbiztonsági alkalmatlanság mindaddig fennáll, amíg a járművezető ezen kötelezettségének eleget nem tett. A felperes a Jelentkezési lap 8. kérdésére, hogy kötelezték-e új vizsgára, vagy az egészségügyi alkalmasság igazolására nemmel válaszolt, miközben egyértelmű, hogy a vezetéstől eltiltották (ezzel vezetői engedélyét lényegében visszavonták), újbóli kiadását orvosi-pszichológiai vizsgálatról tették függővé. A Kúria egyetért az alperessel abban, hogy a jelentkezési lap 8. kérdésre adott válaszával a hamis adatközlést megvalósította. Az 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 10. § (1) bekezdés b) pontja azt is kimondja, hogy elméleti vizsgára csak az bocsátható, aki megfelel a külön jogszabályokban meghatározott egészségügyi és pályaalkalmassági, valamint – írásbeli nyilatkozata alapján – a külön jogszabályban meghatározott közlekedésbiztonsági feltételeknek.

A felperes tévedett abban a vonatkozásban is, hogy az egészségügyi igazolásra kötelezés (8. kérdés) vonatkozásában azért adott nemleges választ, mert a kötelezés csak Németországra vonatkozott. A Kúria – korábbi ítéleteivel egyezően – rámutat arra, hogy amennyiben Németországban nem szerezhethet a feltételek teljesítésének hiányában ismételt vezetői engedélyt, úgy más tagállamban sem teheti ezt, figyelemmel a vezetői engedély érvényességi területére. Hangsúlyozni kell, hogy a vezetői engedély nem csak jogot biztosít a járművezetésre, hanem egyúttal más, a forgalomban való résztvevő személyek számára is biztosítékot jelent, amelynek a hatóságok szereznek érvényt. Az EK Irányelv 7. cikk (1) bekezdés a) pontja kimondja, hogy vezetői engedély kizárólag azon kérelmezőknek állítható ki, akik jártassági és magatartási, valamint elméleti vizsgát tettek, továbbá megfeleltek az egészségügyi követelményeknek. Az egészségügyi követelményeknek való megfelelés a kérelmező és a közlekedésben résztvevők biztonsága érdekében megkerülhetetlen. Amennyiben pedig a kérelmező nem első járművezetői engedélye megszerzésére készül, úgy e vonatkozásban felderített „előélete” fokozottan figyelembe veendő. A felperestől a német hatóságok valamilyen okból megkívták a sikeres orvosi-pszichológia vizsgálati eredményt, amelyet nem tudott benyújtani. Az EK Irányelv a tagállamokra és azok hatóságaira is kötelező. A magyar közlekedési hatóság sem adhat ki olyan személynek vezetői engedélyt, aki bármely egészségügyi okból nem alkalmas a járművezetésre, mivel ezzel a közlekedés más résztvevőinek biztonsága kerülne veszélybe.

A felperes hivatkozott az EU Bíróság C-419/10. számú ügyben keletkezett ítéletre, amelynek azonban jelen tényállás mellett relevanciája nincs. Az EU Bíróság döntése ugyanis olyan érvénytelen, nem létező jogosítvány helyett engedi más tagállamban új jogosítvány kérelmezését/kiadását, amely kérelmező esetében lejárt a tilalmi időszak, mint korábbi akadályt képező feltétel. A felperes esetében azonban nem ilyen új jogosítvány kiadásáról volt szó, és esetében nem is annullálódott az akadályt képező feltétel, tekintve, hogy a kérelem benyújtásának időpontjáig sikeres orvos-pszichológia vizsgálati eredményt nem produkált.

Kfv.V.35.023/2019/4.

Egy tagállamban letelepedett adóalany más tagállami állandó telephelyét az az utóbbi tagállamban igénybe vett szolgáltatás alapozhatja meg, amely fogadására - legközvetlenebb módon - ebben a tagállamban végzett gazdasági tevékenysége keretében alkalmas.

A Kúria előrebocsátja, hogy az adóalanyok abban az uniós országban vonhatják le a megvásárolt termékekre vagy az igénybe vett szolgáltatásokra kifizetett hea (áfa) összegét, ahol ezen ügyletekre sor kerül.

A 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: hea-irányelv) (17) preambulumban bekezdése kimondja, hogy „Az adóköteles tevékenység helyének meghatározása – különösen az összeszerelésre szánt termékek értékesítése és a szolgáltatásnyújtás tekintetében – hatáskör-összeütközéshez vezethet a tagállamok

között. Jóllehet a szolgáltatás teljesítési helyének elvben azt a helyet kell tekinteni, ahol a szolgáltatást nyújtó gazdasági tevékenységének székhelye van, a szolgáltatás teljesítési helyének – különösen egyes adóalanyok közötti olyan szolgáltatások esetében, amelyek költségeit belefoglalták a termékek árába – azon személy tagállamát kell tekinteni, aki a szolgáltatás megrendelője.”

A 282/2011/EU Végrehajtási rendelete (a továbbiakban: Végrehajtási rendelet) (12) preambulumban bekezdése szerint „(...) szolgáltatásnyújtásnak kell tekinteni azt az ügyletet, amely kizárólag abból áll, hogy az igénybevevő által rendelkezésre bocsátott gépalkatrészeket összeszerelik (...)”

A számlakibocsátó1. által teljesített bér munka ennek megfelelően szolgáltatásnyújtás, azt a felperes nevében és javára végzi, így a héa-irányelv szempontjából közvetítőnek minősül.

A héa-irányelv 44. cikke a közvetítő által nyújtott szolgáltatások tekintetében rögzíti, hogy „A más nevében és javára eljáró közvetítő által nyújtott szolgáltatás teljesítési helye, az 50. és az 54. cikkben, valamint az 56. cikk (1) bekezdésében meghatározott eltérésekkel az a hely, ahol az elsődleges ügyletet ezen irányelvvel összhangban teljesítik.

Amennyiben azonban a közvetítői szolgáltatás megrendelőjét a héa szempontjából másik tagállamban tartják nyilván, mint amelynek területén az elsődleges ügyletet teljesítik, a közvetítő által nyújtott szolgáltatás teljesítési helyét azon tagállam területén teljesítettnek kell tekinteni, amely a szolgáltatás megrendelőjének azt a HÉA-azonosító számot adta ki, amely alapján a szolgáltatást részére nyújtották.”

Az EU Bíróság C-605/12 számú eseti döntésnek ugyan eltérő a tényállása - mert az a leányvállalat által az adóalanyok nyújtott szolgáltatások utáni adókötelezettségről szól -, de a döntés elvi tartalmát a Kúria a jelen ügy elbírálásánál is irányadónak tekintette. A C-190/95, C-260/95 és C-168/84 számú döntésekben foglalt - az Európai Tanács által továbbra is elismert - jogértelmezés a Végrehajtási rendeletben szabályozást nyert.

Az EU Bíróság C-605/12 számú ügy tényállása szerint a Lengyelországban letelepedett leányvállalat az általa nyújtott szolgáltatásokról számlát állított ki a ciprusi anyavállalata részére. A lengyel adóhatóság azt állapította meg, hogy a leányvállalat letelepedettsége okán Lengyelországban köteles héa-fizetésre. Az EU Bíróság döntésében a letelepedés (állandó telephely) megvalósulásának feltételeit elemezte.

Az EU Bíróság ítélete 39. pontjában emlékeztetett arra, hogy a teljesítés helye a közvetítői szolgáltatásoknál nem az azt nyújtó, hanem az azt igénybe vevő adóalanyhoz kötendő. Rámutatott, hogy a szolgáltatás teljesítési helyének meghatározásakor az ún. elsődleges kapcsoló elv (vagyis általános szabály) az a hely, ahol az adóalany gazdasági tevékenységének a székhelye található. A perbeli esetben ez Németország, a felperes viszont magyar adószámmal is rendelkezett. A végrehajtási rendelet 11 cikk (3) bekezdése szerint az a tény, hogy valamely telephely héa-azonosító számmal rendelkezik, önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy az adóalanyok állandó telephelye is van.

„A Bíróság e területre vonatkozó ítélkezési gyakorlatából (lásd többek között: Planzer Luxembourg ítélet, C-73/06, EU:C:2007:397, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), amely a végrehajtási rendelet 11. cikkének szövegét közvetlenül megihlette, az a következtetés vonható le, hogy valamely állandó telephelynek a személyi és tárgyi feltételek tekintetében kellően állandó jelleggel és megfelelő szervezettel kell rendelkeznie a szükségleteinek kielégítésére igénybe vett szolgáltatások fogadásához és igénybe vételéhez” [C-605/12 - 58. pont].

A végrehajtási rendelet 11. cikk (1) bekezdése szerint a 2006/112/EK irányelv 44. cikkének alkalmazásában – az e rendelet 10. cikkében említett, gazdasági tevékenység székhelyének kivételével – „állandó telephely” bármely olyan telephely, amely a személyi és tárgyi feltételek tekintetében kellően állandó jelleggel és megfelelő szervezettel rendelkezik a szükségleteinek kielégítésére igénybe vett szolgáltatások fogadásához és használatához.

A HÉA-irányelv 44. cikke és a Végrehajtási rendelet 11. cikke értelmezésére kialakult EU Bíróság gyakorlat alapján a nemzeti bíróság feladata eldönteni, hogy az állandó telephely kritériumainak megfelel-e egy adott ügymenet helye.

A Kúria megítélése szerint a kérdés eldöntésekor az elsődleges elv azon szabályozási céljából kell kiindulni, hogy objektív, egyszerű, praktikus kritériumok alapján, ezáltal a jogbiztonság követelményének megfelelő módon legyen eldönthető a szolgáltatás teljesítési helye. Az adóalany gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó lényegi és kiegészítő tevékenységek állandó és helyhez kötött központi ügyintézési helye (az elsődleges elv) helyett ennek következtében akkor alkalmazandó kivételként [C-16/17 ítélet 49. pont] a kapcsolódó elv, ha az adott gazdasági tevékenységhez szükséges lényegi és kiegészítő folyamatok huzamosan a központi ügyintézési helytől eltérő földrajzi helyen valósulnak meg, és ez a telephely ahhoz a gazdasági tevékenységéhez, amely keretében az adott szolgáltatást igénybe veszi, rendelkezik a szükséges mértékű önállósággal, továbbá tárgyi és személyi feltételekkel.

Az 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 259. § 2. pontja a vizsgált időszakban ezt úgy határozta meg, hogy állandó telephely: a székhelyen kívül a gazdasági tevékenység helyhez kötött folytatására huzamosabb időtartamra létesített vagy arra szánt földrajzilag körülhatárolt hely, amelyen a gazdasági tevékenység - székhelyhez képesti - önálló folytatásához szükséges egyéb feltételek is ténylegesen rendelkezésre állnak, ideértve az adóalany kereskedelmi képviselőjét is, de csak annyiban, amennyiben a 37. § (1) bekezdésének alkalmazásában az adóalany kereskedelmi képviselője a legközvetlenebbül érintett.

A Kúria kiemeli, hogy a HÉA-irányelv 9. cikke szerint (1) „Adóalany” az a személy, aki bármely gazdasági tevékenységet bárhol önállóan végez, tekintet nélkül annak céljára és eredményére. Az Áfa tv. 5. § (1) bekezdése és 6.§ (1) bekezdése értelmében Adóalany: az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. Gazdasági tevékenység: valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik.

A fentiek értelmében akkor tekintendő Magyarországon igénybe vett szolgáltatásnak a számlakibocsátó1. által végzett bér munka, amennyiben a felperes magyar adószáma szerinti önálló, itt letelepedett, legközvetlenebb gazdasági tevékenysége körében alkalmas arra, hogy fogadja ezt a szolgáltatást.

A felek által nem vitatott tényállás szerint a felperes értékesítéseit Németországban szervezték, a bér munka megrendelése is innen történt, annak végzéséhez szükséges berendezések és az alapanyag a számlakiállító1. birtokában, de a felperes tulajdonában álltak, a gépeken a napi üzemeléshez szükséges karbantartást a bérgyártó végezte, a javítási igényt pedig a projektmenedzser részére jelezte, aki a szükségesség igazolása esetén továbbította azt Németországba, ellenőrizte a felperes költségére való javítás megtörténtét. Az szállítási tevékenység a számlakibocsátó1. feladata volt, a Németországból szervezett éves auditon a projektmenedzser is részt vett, a napi jelentéseket továbbította Németországba, részt vett a reklamációk kezelésében, intézésük ellenőrzésében. A projektmenedzser önálló, elkülönült irodával nem rendelkezett, azt munkáltatója biztosította, itt a felperes németországi székhelyének telefonszámán közvetlen melléke volt. Munkaköri feladatként látta el a felperes képviselőjét, a kapcsolt vállalkozás azt kiszámlázta a felperesnek.

A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállásból okszerűtlenül következtetett a felperes magyarországi állandó telephelyének meglétére, és jogszabálysértően helyezte hatályon kívül az alperes határozatát. A felperes belföldi adószáma alatt nem végzett önálló gazdasági tevékenységet, a kapcsolt vállalkozásának munkavállalója projektmenedzserként a székhely gazdasági tevékenységéhez kötődő kiegészítő és adminisztratív feladatokat látott el. A szolgáltatások fogadása tekintetében a legközvetlenebb érintettség a német adóalanynál jelentkezett, a magyarországi gazdasági tevékenység német adóalanytól való önállóságának hiánya miatt a felperes belföldi állandó telephellyel nem rendelkezett.

Kfv.I.35.174/2019/6.

A közigazgatási határozat jogszerűségét a határozat meghozatalakor fennálló jogszabályok figyelembevételével kell megítélni, így annak jogszerűségét egy, a határozat meghozatalakor már hatályon kívül helyezett előírásra nem lehet alapozni.

A felülvizsgálati bíróság elsődlegesen rögzíti, hogy a Kúria a Kfv.VI.35.531/2017/7. számú ítéletében már foglalkozott a 2016/278/EK végrehajtási rendelet (a továbbiakban: Végrehajtási rendelet) hatályba lépése kapcsán az utólagos dömpingellenes vám kiszabásának problémakörével, mely ítéletben kifejtettekkel a Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa egyetért, attól eltérni nem kíván.

Az elsőfokú hatóság az utólagos ellenőrzést 2015 áprilisától 2016. január 29-ig végezte, határozatait már a Végrehajtási rendelet hatálybalépését követően hozta meg.

Egyetértett a Kúria azzal a megállapítással, hogy Végrehajtási rendelet 1. és 3. cikkei egyértelmű rendelkezéseket tartalmaznak, vagyis a dömpingellenes vám 2016. február 28-án hatályát veszítette, így az ezen időpontig jogerősen ki nem szabott dömpingellenes vám nem jogszerű. Ez azt jelenti, hogy az elsőfokú hatóság jogszerűen már nem szabhatott ki dömpingellenes vámot, általános forgalmi adót és vámigazgatási bírságot a felperesre, és a fellebbezés során e jogszabálysértést az alperesnek korrigálnia kellett volna. A Végrehajtási rendeletet – az alperes érvelésével szemben – a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell, a visszamenőleges hatállyal, illetve a Vámkódex 201. és 220. cikkével kapcsolatos alperesi okfejtés nem releváns.

A Végrehajtási rendelet a korábbi dömpingellenes intézkedések, rendeletek érvényességét nem érintette, a dömpingellenes vámok kiszabása körében alkalmazási tilalmat vezetett be, mely 2016. február 28-val lépett hatályba.

A Kúria rámutat arra, hogy a Pp. 339/A. §-a értelmében a határozat jogszerűségét a bíróság mindig a határozat meghozatalakor fennálló tényállás és jogszabályok alapján vizsgálja felül, márpedig az utólagos ellenőrzés eredményeinek realizálását szolgáló határozatok meghozatalára már a Végrehajtási rendelet hatályba lépését követően került sor.

Szükségtelennek tartotta a Kúria előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, mert megítélése szerint a Végrehajtási rendelet 2. cikkének rendelkezése egyértelmű, annak helyes értelmezése és alkalmazása tekintetében kétség nem merült fel.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.V.22.347/2017/3.

I. A termőföld-tulajdonszerzési korlátozás kijátszása érdekében létrejött megállapodáson alapuló jognyilatkozat ítélettel való pótlása alappal nem igényelhető.

II. A váromány az alanyi jog megszerzésének jogilag biztosított lehetősége. Alanyi jog azonban csak érvényes szerződésből vagy jogszabályból fakadhat, ezért a jogszabály megkerülésével létrejött szerződés alapján várományi jog nem keletkezhet.

Megalapozatlan az az állítás, hogy a felperes mindvégig egy várományi pozícióval rendelkezett. A váromány az alanyi jog megszerzésének a jogilag biztosított lehetősége, amelytől a várományost az ellenérdekű fél önkényesen nem foszthatja meg. Alanyi jog csak érvényes szerződésből vagy a jogszabályból fakadhat. A felperes termőföld tulajdonjogának megszerzésére irányuló szerződést érvényesen nem köthetett, a tulajdonjog megszerzését megalapozni kívánt jogüggyellett, annak érvénytelensége okán várományi pozíciót nem szerezhettek.

Az EUMSZ 267. cikke szerint az Európai Unió Bírósága a Szerződések értelmezése, és az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése tekintetében rendelkezik hatáskörrel előzetes döntés meghozatalára. Döntését egy tagállam bírósága abban az

esetben kérheti, ha előtte ilyen kérdés merül fel, és úgy ítéli meg, hogy határozata meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére. Nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a felmerülő jogkérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, illetve ha a felek között valós jogvita nem áll fenn.

A per tárgyát képező szerződés megkötésének időpontjában sem a felperest, sem az általa hivatkozott külföldi személyeket nem illette meg az uniós jog alapján semmilyen jogosultság, mivel Magyarország még nem volt tagja az Európai Közösségeknek. A Csatlakozási Szerződés alapján pedig 2014. április 30-ig korlátozhatta a magyarországi lakóhellyel nem rendelkező uniós polgárok és valamennyi jogi személy esetében a termőföld tulajdonjogának megszerzését. A 2014. április 30-át követő hazai jogi szabályozás (a Földforgalmi tv. II. fejezete) alapján a tagállami állampolgárok a föld tulajdonjogát a belföldi természetes személyekkel azonos feltételek szerint szerezhették meg. Nem megalapozott ezért az a felperesi hivatkozás, hogy a termőföld tulajdonjogának megszerzése más európai polgárok számára terhesebb lenne.

A felperest azonban nem illeti meg várományi jog a perbeli szerződés alapján, így az általa feltett kérdésnek az ügy elbírálása szempontjából nincs jelentősége. A Kúria úgy ítélte meg, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének előfeltételei nem álltak fenn, ezért a régi Pp. 155/A. § (2) bekezdése alapján elutasította a felperes erre irányuló kérelmét.

Pfv.V.20.576/2018/10.

Nem tisztességtelen a fogyasztói kölcsönszerződésnek az a kikötése, amely szerint a szerződő felek a fogyasztó tartozása tekintetében a pénzügyi intézmény által vezetett számlák és az általa kiállított bizonylatok alapján készült közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el.

I. A Kúria mindenekelőtt utal arra, hogy ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában más polgári perben – azonos tényekre alapítottn – az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték, a bíróság a 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 152. § (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával, ennek az ügy érdemi elbírálására kiható előzetes eljárásnak a befejezéséig felfüggesztheti a per tárgyalását [a tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről szóló 3/2005. (XI.14.) PK-KK vélemény 1. pontja].

Mivel a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében megjelölt előzetes döntéshozatali eljárás tárgya a perbelitől eltérő jogkérdések megválaszolása volt, és – az alábbiakban részletezettek szerint – a sérelmezett szerződési feltétel tartalma miatt nem merült fel a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) Melléklete 1. m) pontja értelmezésének szükségessége sem, ezért a Kúria a tárgyalás felfüggesztését mellőzte.

A Kúria előrebocsátja továbbá, hogy mivel a felperes a módosított és a bíróságok által érdemben elbírált keresetében kizárólag a fentiekben idézett, a kölcsönszerződés III. pontjában foglalt kikötés érvénytelenségének megállapítását kérte, és a IV/1. pontban írt, a fedezetkiegészítésre vonatkozó rendelkezés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét nem tartotta fenn, ezért az utóbbi szerződési feltétellel összefüggő felülvizsgálati hivatkozások a Pp. 270. § (2) bekezdésére figyelemmel nem voltak érdemben vizsgálhatóak.

II. Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben helyesen hivatkoztak arra, hogy jogszabályban meghatározott kötelezettségük volt a kölcsönszerződésből fakadó követelés nyilvántartása és arról a felperes tájékoztatása. Az általuk megjelölt 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 206. §-a és 2. számú mellékletének I.10.3. pontja, valamint a 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 275. §-a mellett a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet is tartalmaz ilyen előírásokat. A felek a kölcsönszerződésben azonban nem csupán arról rendelkeztek, hogy az alperesek által a felperes tartozásáról ennek megfelelően készített kimutatásokat (számlákat, bizonylatokat) irányadónak tekintik, hanem arról is, hogy az alperesek az említett okiratok alapján egy esetleges végrehajtási eljárásban felhasználható közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását kéri.

Ennélfogva – a felülvizsgálati állásponttal szemben – nem olyan, a szerződéskötéskor hatályban volt 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. § (5) bekezdésében meghatározott szerződési feltételről volt szó, amelyet jogszabály állapított meg, vagy amelyet jogszabály előírásának megfelelően határoztak meg, s emiatt a tisztességtelensége nem lett volna vizsgálható.

Mindezek miatt a Kúria a szerződési feltétel tisztességtelenségét érdemben vizsgálta. A Ptk. 209. § (3) bekezdése szerint külön jogszabály meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelenné minősülnek, vagy amelyeket az ellenkező bizonyításáig tisztességtelenné kell tekinteni. A felek közötti kölcsönszerződés megkötésekor hatályban volt 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (2) bekezdése értelmében e jogszabály – a Ptk. irányadó rendelkezéseivel együtt – a fogyasztói irányelvnek való megfelelést szolgálja. Az R. 1. § (1) bekezdésében foglalt ún. fekete lista pedig a fogyasztói szerződésben tisztességtelenné minősülő szerződési feltételek példálózó jellegű felsorolását tartalmazza.

A R. 1. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely a szerződés bármely feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja. A keresettel érintett szerződési feltétel ugyanakkor ilyen kizárólagos értelmezési jogosultságot az alperesek számára nem biztosított.

A bíróságok tévesen állapították meg, hogy a vizsgált szerződéses kikötés az R. 1. § (1) bekezdésének b) pontját sérti. E jogszabályhely azt a szerződési feltételt minősíti tisztességtelenné, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A felek kölcsönszerződéseiben foglalt feltétel ennek nem volt megfeleltethető, az alperesek számára a saját szolgáltatásuk szerződésszerűségének megállapítását nem tette lehetővé. A szóban forgó jogszabályi rendelkezésnek ugyanis mind a nyelvtani, mind a fogyasztói irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét (Kúria Pfv.V.22.592/2017/10.).

A per tárgyává tett szerződéses kikötés azonban a fentiekől eltérő értelmezés esetén, vagyis abban az esetben sem minősülne tisztességtelenné, ha az R. 1. § (1) bekezdés b) pontjának, valamint a fogyasztói irányelv Melléklete 1. m) pontjának hatálya az olyan rendelkezésre is kiterjedne, amely kizárólagos jelleggel a fogyasztóval szerződő felet jogosítja a fogyasztó szerződésszerű teljesítésének megállapítására. A felek közötti kölcsönszerződés vizsgált pontjának ugyanis nem lehet olyan tartalmat tulajdonítani, amely az alpereseket feljogosítaná a felperes teljesítése megfelelőségének megítélésére.

Az alperesek felülvizsgálati álláspontja szerint a bíróságok által ugyancsak tévesen alkalmazott R. 1. § (1) bekezdésének j) pontja alapján az a szerződési feltétel tisztességtelen, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. A bizonyítási teher eljárásjogi fogalom, és azt határozza meg, hogy a bizonyítatlanság következményei melyik fél terhére esnek. A bizonyítási teher megosztásának általános szabálya szerint valamely a per eldöntése szempontjából jelentős tény bizonyítatlan volta annak a félnek a terhére értékelendő, akinek e tény bizonyítania kellett volna. Ehhez képest a bizonyítási teher átfordulása azt jelenti, hogy a fő- és ellenbizonyítás iránya felcserélődik.

Mindezek miatt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a támadott szerződési feltétel a felperes részéről tartozáselismerő nyilatkozatnak tekinthető-e. Tartozáselismerés esetén ugyanis a bizonyítási teher megfordul, és az adósnak kell bizonyítania, hogy az elismert tartozása nem áll fenn (BH1991.439.).

A fél nyilatkozatához a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon kifejezetten és félreérthetetlenül történik (EBH2000.309.). E követelménynek – már fennálló, összegében is meghatározott tartozás hiányában – az adott szerződési feltétel nem felelt meg, ahhoz a tartozáselismerés már ismertetett joghatása nem kapcsolódhatott.

Nem állít fel továbbá a támadott szerződéses kikötés olyan vélelmet sem, amely szerint az alperesek az igényük alapjául szolgáló, valamely egyébként bizonyításra szoruló tény egy attól különböző másik tény fennállásával bizonyíthatnák.

Ennek megfelelően abban az esetben, ha az alperesek a szerződésből eredő követelésüket a felperessel szemben peres úton kívánják érvényesíteni, a perben a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében őket terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósítottak a felperes részére, a felperes mennyit teljesített, és ennek eredményeként mekkora a fennálló tartozása. Az alperesek erre vonatkozó tényállításai nyilvánvalóan a saját nyilvántartásukon alapulnak, vita esetén azonban a perben a nyilvántartás elszámolási elveit, módszerét és adatait be kell mutatniuk, számításaikat le kell vezetniük. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az elszámolás nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet (EBH2018.G.1.).

A jogerős ítéletben foglaltakra tekintettel a Kúria kiemeli azt is, hogy a 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) szerződéskötéskor hatályban volt 21. § (1)-(2) bekezdéseinek és a jelenleg hatályos 23/C. § (1)-(2) bekezdéseinek értelmében a közokiratba foglalt kölcsönszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e, és így az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné (BH2018.146.).

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor került, az adós a tartozását valóban csak a Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött szerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az alperesek részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amely az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletné, illetőleg terhelné (Kúria Gfv.VII.30.791/2016/3.).

A bizonyítási teher pedig a Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul.

Abban az esetben, ha a felek közötti kölcsönszerződések vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen megállapítható, a Ptk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Aszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel – vagy fogyasztói szerződés – tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A közjegyzői tanúsítvány pusztán azt a tényt hivatott bizonyítani, hogy az alperesek milyen adatokat tartanak nyilván a felperes teljesítésével összefüggésben, ezért a per tárgyává tett kikötésnek a Ptk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire (Kúria Pfv.V.22.490/2017/7.).

A bíróságok ezért az R. 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjainak téves alkalmazásával jutottak arra a következtetésre, hogy az adott szerződési feltétel a felperes jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségeit korlátozza, és a bizonyítási terhet a hátrányára változtatja meg.

Mindezek miatt a jogerős ítélet az R. 1. § (1) bekezdés a), b), j) és – a fentiekből következően, az

utóbbi jogszabályhely kapcsán felhozottakkal egyező indokokra tekintettel – i) pontjait is sérti.

Pfv.VII.20.918/2018/8.

A devizaalapú kölcsönszerződés tartalmazza a szerződés tárgyát, ezért nem ütközik jogszabályba.

Az EU Bíróság előtt folyamatban volt C-118/17. számú határozatából nem következik az, hogy az 1/2016. PJE határozatot a bíróságoknak nem kellene alkalmazniuk, az abban foglaltak változatlanul irányadók. E döntéssel és a felülvizsgálati ellenkérelemben hivatkozott, az EU Bíróság C-126/17. számú határozatával kapcsolatban a Kúria kiemelte, hogy a hivatkozott döntések a szerződéses rendelkezések tisztességtelenségével, és azok vizsgálatának terjedelmére tartalmaznak rendelkezéseket. Ez a kérdés azonban nem volt a felülvizsgálat tárgya, mert az alperes védekezésében – a felülvizsgálta tárgya körében – nem a kérdéses szerződéses rendelkezés (a szerződés tárgyának meghatározottsága) tisztességtelenségét, hanem annak az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontján alapuló semmisségét állította.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.281/2018/6.

A ténytanúsítványra vonatkozó szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen.

A Kúria az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-ában, az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 206. §-ában, az 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, az 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Az itt kifejtett jogi álláspontot a BH2018.146. számon közzétett döntésében további érvekkel egészített ki. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.

A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróság azon álláspontjával sem, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező szerződéses kikötés ne lenne érthető vagy világos, ezt egyébként a felperes maga sem állította. A jogerős ítéletnek az ezzel kapcsolatos azon érvelése, hogy az eljáró bíróságok egy része a hasonló tartalmú kikötést tartozáselismerésként értelmezte nem a sérelmezett kikötés tisztességtelenségét megalapozó - a szavak általános jelentése szerinti - érthetőségével (világosságával) kapcsolatos ténykérdés, hanem annak a jogi megítélését (joghatását), tartalmának egyértelműségét érintő jogkérdés, ami az rPtk. 207. § (1) és (2) bekezdése alapján vizsgálandó, és nem vezethet a kérdéses kikötés tisztességtelenségének megállapítására.

Ezzel kapcsolatban a Kúria utal az EU Bíróság előtt C-34/18. számú ügyben már előterjesztett Főtanácsnoki Indítványban foglaltakra. Az ebben foglaltak szerint a feltétel nem tekinthető tisztességtelennek a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) alapján pusztán azon benyomás miatt, amelyet e feltétel kelthet a fogyasztóban. (...) Az ellentmondó bírói gyakorlat fennállása önmagában semmiképp nem elegendő annak megállapításához, hogy az a szerződési feltétel, amely nem hivatkozik e bírói gyakorlatra nem érthető a fogyasztói irányelv 5. cikke alkalmazásában.

A Kúria az előző pontokban már hivatkozott BH 2018.146. számon közzétett határozatában azt is kifejtette, amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen

megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Aszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel – vagy fogyasztói szerződés – tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A vizsgált szerződéses feltétel értelmében a közjegyzői tanúsítvány pusztán az alperes egyoldalú – a felperes teljesítésével összefüggésben nyilvántartott adatokra vonatkozó – nyilatkozatához kapcsolódik. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire. A perbeli szerződéses kikötés tehát a felperes jogi helyzetét nem érinti, azt nem teszi hátrányosabbá.

A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele erre figyelemmel nem valósult meg, mivel az alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. Az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó felperes számára, a kikötés nem fosztja meg, nem is korlátozza a felperest a jogszabály alapján őt megillető vitatás, igényérvényesítés lehetőségétől sem.

A kifejtettek értelmében a jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1) és (4) bekezdésének, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjának téves alkalmazásával állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pontjának kifogásolt rendelkezései tisztességtelenek. A fenti jogi álláspontra tekintettel a Kúria érdemben nem vizsgálta a felülvizsgálati kérelemben megjelölt egyéb jogi érvek helytállóságát, illetve azt, hogy a jogerős ítélet sérti-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt egyéb jogszabályi rendelkezéseket.

Gfv.VII.30.303/2018/10.

Nem tisztességtelen az a kölcsönszerződésben foglalt szerződéses rendelkezés, amely nem befolyásolja a felek bizonyítási lehetőségeit, kötelezettségeit, és nem tartalmaz kizárólagos jogot a fogyasztóval szerződő fél számára teljesítése egyoldalú minősítésére sem.

I. A Kúria a tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről szóló 3/2005. (XI. 14.) PK-KK véleményben foglalt iránymutatás alapján – az alábbiakban kifejtettek szerint jelen eljárásban érdemben vizsgálható jogszabálysértések mellett – nem találta indokoltnak, ezért mellőzte a felülvizsgálati eljárás tárgyalásának felfüggesztését [1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 152. § (2) bekezdés].

Azon túl, hogy a C-126/17. számú ügy a 2018. február 22-én kelt végzéssel, a C-483/16. számú ügy a 2018. május 31-i, a C-51/17. számú ügy pedig a 2018. szeptember 20-i ítélettel befejeződött, a konkrét jogvita eldöntése szempontjából nem volt jelentősége az ezen felül megjelölt előzetes döntéshozatali eljárásban vizsgált, a fogyasztóvédelmi rendelkezések értelmezésére irányuló jogkérdéseknek sem. A C-34/18. számú ügyben ugyanis az EU Bíróságának a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) értelmezésével egyrészt lényegében abban kell állást foglalnia, hogy a Melléklet 1. q) pontja kiterjed-e arra a szerződési feltételre is, amellyel a hitelező célja a bizonyítási teher megfordítása (függetlenül a kikötésnek a nemzeti jogszabályok értelmezésével feltárható tényleges hatásától), illetve hogy megfelel-e a világos és érthető megfogalmazás követelményének (5. cikk) az a fogyasztói döntést befolyásoló feltétel, amelynek joghatása csak a nemzeti jogszabályok értelmezésével állapítható meg. Feladata még az EU Bíróságnak a fogyasztói irányelv Melléklete 1. m) pontjának értelmezése abból a szempontból, hogy a rendelkezés hatálya alá tartozik-e a fogyasztóval szerződő felet – nemcsak a saját szolgáltatása, hanem – a fogyasztó szerződésszerű teljesítésének megítélésére feljogosító kikötés is.

Hangsúlyozta a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat, amelyben bizonyítás felvételének nincs helye, nem lehet tárgya – az egységes és régóta kialakult joggyakorlat értelmében – sem olyan tény, sem pedig jogkérdés, amely a megelőző eljárásban nem merült fel, amelyre a felek nem hivatkoztak (rPp. 275. § (1) bekezdés, BH2015. 18., BH2002. 447., BH2002. 283.). A jogerős ítélettel elbírált kereset tárgya és a felülvizsgálati eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékok köre

miatt, a konkrét jogvita eldöntése szempontjából – az alábbiakban részletezettek szerint – nem volt jelentősége azoknak a kérdéseknek, amelyek a perben felmerült és vizsgált körülményeken kívüli okból irányulnak a fogyasztóvédelmi rendelkezések értelmezésére. A keresettel támadott feltétel konkrét – az alábbiakban kifejtett – tartalma miatt nem merült fel jelen ügyben a fogyasztói irányelv Melléklete 1. m) pontja értelmezésének szükségessége sem. A C-34/18. számú előzetes döntéshozatali eljárás ezért nem minősült jelen ügy érdemi elbírálására kiható előzetes eljárásnak.

II. A Kúria az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel a tartalmát és a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-ában, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 206. §-ában, 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjaiban írtakra.

Hangsúlyozta a Kúria a perbeli szerződéses kikötéssel kapcsolatban, hogy az nem volt a felperes részéről joglemondásként sem értékelhető, nem tartalmaz továbbá a felek szerződésében olyan vélelmet sem, amelynek értelmében az rendű alperes az igénye alapjául szolgáló, valamely egyébként bizonyítást igénylő tényt egy attól különböző, másik tény bekövetkezésével és igazolásával bizonyíthatná, és így képes lenne elhárítani bizonyítási kötelezettségét a bizonyítást igénylő, döntő tényre nézve. Az rPtk. 207. § (4) bekezdése értelmében az igényérvényesítésről vagy a vitatásról való lemondásnak félreérthetetlennek és határozottnak kell lennie, nincs helye a nyilatkozat kiterjesztő tartalmú értelmezésének (BH1993. 673.).

Mindez azt jelenti, hogy amennyiben az I. rendű alperes a felek közti szerződésből eredő követelését a felperessel szemben peres úton kívánja érvényesíteni, a perben az rPp. 164. § (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósított a felperes részére, a saját nyilvántartásában rögzített felperesi törlesztésekre figyelemmel mekkora a felperessel szemben fennálló követelése. Az I. rendű alperes erre vonatkozó tényállításai – maga a ténytanúsítvány is – nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak, vita esetén azonban perben az I. rendű alperesnek be kell mutatnia a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait, számításait le kell vezetnie. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az I. rendű alperes elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet. Amennyiben pedig a felperes azt állítja, hogy túlfizetése keletkezett és ebből eredően igényt érvényesít az I. rendű alperessel szemben, az I. rendű alperes nyilvántartásában szereplő – a jogvita eldöntése szempontjából releváns, bizonyításra szoruló – tényekkel kapcsolatban a bizonyítási szükséghelyzet jogintézménye bírósági gyakorlatban kimunkált elveinek alkalmazása merülhet fel.

A per tárgyává tett kikötés nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.

A Vht. felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. § (2) bekezdése, illetve jelenlegi

23/C. § (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa.

E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsön- vagy lízingszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e és így az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a Közjegyzői tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak.

A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amely az irányadó jogszabályok alapján őt egyébként megilletné, illetőleg terhelné.

A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010.AB és 1245/B/2011.AB számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú Erste Bank kontra Sugár Attila ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztói irányelv fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.

Utalt a Kúria a BH 2018.146. számon közzétett döntésére is, amelyben kifejtette, amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Aszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel – vagy fogyasztói szerződés – tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A vizsgált szerződéses feltétel értelmében a közjegyzői tanúsítvány pusztán az I. rendű alperes egyoldalú – a felperes teljesítésével összefüggésben nyilvántartott adatokra vonatkozó – nyilatkozatához kapcsolódik. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire.

A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A Kormányrendelet hivatkozott rendelkezésének mind a nyelvtani, mind a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I. rendű alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I. rendű alperessel szerződő fél kötelmi jogát arra, hogy az I. rendű alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rPtk. 283. §), ezért nem minősült tisztességtelennek a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek

tekinthető a felperes tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem (Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Gfv.VII.30.495/2018/8

Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem volt tisztességtelennek tekinthető.

A Kúria a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. PJE határozat (a továbbiakban: 6/2013. PJE határozat) indokolása III.1. pontjában rögzítettek szerint devizakölcsön az, ha pénztartozás kirovó pénzneme nem forint. A devizakölcsönnek két alfajtája létezik, az effektivitási kikötéssel el nem látott kölcsön (deviza alapú kölcsön) és az effektivitási kikötéssel ellátott kölcsön. Ez utóbbi azt jelenti, hogy mind az adós, mind a hitelező a kirovó pénznemben köteles a kölcsön folyósítására, illetve a törlesztésre. Az adott tényállás mellett a folyósításra az adósok által megjelölt forintszámlára került sor, az adósok a szerződés szerint CHF-ben is törleszthettek volna, ugyanakkor a törlesztésre forintban került sor az elszámolás során készült kimutatás szerint. A megvalósulást alapul véve, deviza alapú kölcsönszerződés jött létre, ugyanakkor ennek az ügy érdemi eldöntésére kihatása nincs. Az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. §-a (6) bekezdése többek között devizahitel nyújtására irányuló szerződések esetén írta elő az árfolyam kockázatról történő tájékoztatás kötelezettségét, a perbeli szerződéskötés kapcsán az I. rendű alperest az rHpt. 203. §-ában meghatározott árfolyam kockázatról történő tájékoztatás kötelezettsége terhelte.

Az rHpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja szerint a tájékoztatásnak tartalmaznia kell az árfolyam kockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletekre. A Kúria megítélése szerint az eljáró bíróságok nem iratellenesen, a logika szabályait meg nem sértve jutottak arra a következtetésre, figyelemmel a szerződés egyes rendelkezéseire, illetve a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltakra, hogy az I. rendű alperes az rHpt. által támasztott követelményeknek megfelelően tájékoztatta az adósokat az árfolyam kockázatáról. Más következtetésre az EU Bíróság joggyakorlatából sem lehet jutni, amely csak áttételesen hathat ki az rHpt. hivatkozott rendelkezésében foglaltakra.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205. § (3) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettség megsértését többek között épp a felperes személyes előadása cáfolta.

A Kúria hangsúlyozta: a perben eljáró bíróságok azt is vizsgálták, hogy az adott tájékoztatás mellett, az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége megállapítható-e.

Ezzel kapcsolatban a Kúria utalt arra, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében tartalmilag ugyan állította a szerződéses rendelkezések tisztességtelenségét, de erre vonatkozó jogszabályi rendelkezést nem jelölt meg, ilyenek a fogyasztói irányelv megjelölése nem tekinthető, ugyanakkor az rPp. 275. § (2) bekezdéséből az következik, amit a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény is megerősít, miszerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése és annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyt konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozás indokait rögzíti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fentiekben meghatározott tartalmi követelményekkel. A Kúria ezért érdemben nem vizsgálhatta az árfolyam kockázattal kapcsolatos szerződéses rendelkezések esetleges tisztességtelenségét.

Gfv.VII.30.040/2019/3.

Nincs helye felülvizsgálatnak a joghatóság hiányát megállapító és a pert megszüntető elsőfokú végzést hatályon kívül helyező és az elsőfokú bíróságot az eljárás folytatására utasító jogerős végzés ellen.

Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 270. § (2) bekezdése szerint az ügy érdemében hozott végzés ellen, a (3) bekezdés értelmében a (2) bekezdésben foglaltak megfelelő alkalmazásával a keresetlevelet az rPp. 130. § (1) bekezdés a)-h) pontjai alapján idézés kibocsátása nélkül elutasító és a pert a 157. § a) és g) pontja, 157/A. § (1) bekezdése szerint megszüntető jogerős végzés támadható joghatályos felülvizsgálati kérelemmel.

A jelen felülvizsgálati kérelemmel támadott végzés nem minősül sem az ügy érdemében hozott, sem pedig az rPp. 270.§ (3) bekezdésében felsorolt jogerős végzésnek. Érdemi határozat meghozatalára – várhatóan – a megismételt eljárásban fog sor kerülni.

Az alperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a pert a joghatóság hiányában megszüntető elsőfokú végzést hatályon kívül helyező és az eljárás további folytatását elrendelő végzés ellen az uniós jog alapján helye van felülvizsgálatnak.

Az alperesek által is hivatkozott, az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) joggyakorlatában kialakított tényleges érvényesülés elve előírja, hogy a hazai jog nem teheti gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jog által biztosított jogok gyakorlását. Annak megállapíthatóságához, hogy a nemzeti rendelkezés megfelel-e a tényleges érvényesülés elvének, azt kell vizsgálni milyen e rendelkezésnek az egész eljárásban betöltött helye, hogy hogyan zajlik az eljárás, és melyek a sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt (Peterbroeck ítélet C-312/93., ECLI:EU:C:1995:437. 12. és 14. pont). A perbeli esetben az alperesek joghatósági kifogását a bíróságok kétfokú eljárásban elbírálták, és azt a másodfokú bíróság alaptalannak találta. Az alperesek által kezdeményezett felülvizsgálati eljárás a magyar polgári eljárásban egy rendkívüli perorvoslati lehetőség, amely – jogszabályok által pontosan behatároltan – csak korlátozott esetekben vehető igénybe, így – a fent említett kivételektől eltekintve – kizárt akkor, ha a jogerős határozat nem az ügy érdemében döntött. Az rPp. 270. § (2) bekezdésében meghatározott és felülvizsgálati kérelemmel támadható „ügy érdemében hozott jogerős végzés” a nemperes eljárásokat lezáró, az ügyet vagy annak egy részét befejező határozat típus. A Kúria utal arra is, hogy a másodfokú bíróság rendelkezése szerint folytatódó eljárásában az ügy érdemében hozott jogerős ítélet ellen az alpereseknek lesz lehetősége felülvizsgálati kérelemmel élni, így joghatósági kifogást is előterjeszteni, amit a Kúria, ugyan valóban a jogerős ítélet meghozatalát követően, de érdemben vizsgálhat.

Az alperesek arra is hivatkoztak, hogy az rPp. felülvizsgálatot kizáró szabálya a hatékony jogvédelemhez, illetve a hatékony bírói jogorvoslatához való jogukat sérti. Az uniós jog értelmében a hatékony bírói jogvédelem elve a bírósághoz való fordulás jogát, nem pedig a többfokú bírósági eljárást biztosítja (Europäische Schulte-ítélet C-464/13 és C-465/13. számú egyesített ügyekben, ECLI:EU:C:2015:163, 73. pont, Samba Diouf-ítélet, C-69/10, EU:C:2011:524, 69. pont, Sánchez Morcillo-ítélet, C-169/14, ECLI:EU:C:2014:2099. 36. pont). Következésképpen, önmagában nem lehet ellentétes az uniós joggal az, hogy az alperesek joghatósági kifogása tárgyában csak egyetlen bírósági fórum előtt rendelkeznek jogorvoslati lehetőséggel, és csak a megismételt eljárás során hozott jogerős ítélettel szemben nyújthatnak be érdemben elbíráható felülvizsgálati kérelmet, és hivatkozhatnak ismét a magyar bíróság joghatóságának hiányára.

Mindezek alapján Kúria úgy ítélte meg, hogy az rPp. felülvizsgálatot kizáró szabálya nem teszi lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az alperesek uniós jogon alapuló jogainak gyakorlását, nem sérül sem a hatékony jogvédelemhez, sem a hatékony bírói jogorvoslatához való joguk.

Az EU Bíróság irányadó gyakorlata (CILFIT-ítélet, C-283/81, ügy, ECLI:EU:C:1982:335, 21. pont) értelmében azok a tagállami bíróságok, amelyek döntéseivel szemben a tagállami jog nem biztosít jogorvoslatot, kötelesek az eljárásban felmerülő uniós jogkérdéssel kapcsolatban előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni, kivéve, ha a felmerülő kérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az EU Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy ezzel kapcsolatban ésszerű kétségek nincsenek helye.

A Kúria álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott és az eljárás szempontjából releváns egyes uniós rendelkezéseket az EU Bíróság már értelmezte, míg mások helyes alkalmazásával kapcsolatban – a fent kifejtettek tekintettel – észszerű kétség nem merült fel. Ennek megfelelően a Kúriát nem terheli az a kötelezettség, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen.

A Kúria a fentiekre tekintettel az alperesek felülvizsgálati kérelmét az rPp. 273. § (2) bekezdés a) pontja alapján hivatalból elutasította.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

Mifsud Málta elleni ügye (62.257/15. sz. ügy)³⁶

A kérelmező Írországban élő brit állampolgár volt, aki 2017 decemberében halt meg; az eljárást özvegye folytatta.

2012 decemberében egy nő, X, bírósági eljárást indított, hogy a kérelmezőt nyilvánítsák vérszerinti apjának, és hogy ezt a születési anyakönyvi kivonatába bejegyezték. A kérelmező tagadta az apaságot, és X kérelmezte a bíróságtól, hogy rendeljen el DNS-tesztet, amint azt a Ptk. ilyen ügyekben előírja. A kérelmezte ezt kifogásolta, azzal érvelve, hogy a próbára való kényszerítés megsértene az Egyezmény 8. cikkében foglalt jogait, és kérte, hogy a kérdést utalják az alkotmánybíróság jogi útra.

Mind az alkotmányjogi hatáskörben eljáró Polgári Bíróság, mind az Alkotmánybíróság elutasította a kérelmező igényét. Az Alkotmánybíróság kifejezetten hivatkozott X azon jogára, hogy tudja, ki az apja, és úgy találta, hogy a kérelmező nem szenvedett el semmilyen megaláztatást azzal, hogy alá kell vetnie magát a vizsgálatnak, amelyet szájpálcával végeznek. A DNS-vizsgálatot végül elvégezték.

A kérelmező – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozással – sérelmezte, hogy a máltai törvény az apasági eljárásban kötelezővé tette a genetikai vizsgálatot, és azt az ő akarata ellenére rendelték el.

A Bíróság arra összpontosított, hogy a hazai bíróságok megteremtették-e a szükséges egyensúlyt a kérelmezőnek a magánélet tiszteletben tartásához való jogába való beavatkozást jelentő eljárás, a DNS-minta adásának megtagadása iránti kívánsága, és X kívánsága között, hogy felfedje az igazságot identitásának egyik fontos aspektusa tekintetében. A Bíróság hangsúlyozta, hogy ilyen esetekben a nemzeti jogszabályok kérelmezőre gyakorolt konkrét hatásait, nem pedig magát a törvényt elvontan vizsgálja.

A kérelmező azzal érvelt, hogy a nemzeti jogszabályok nem tartották tiszteletben a fegyverek egyenlőségének elvét a DNS-minta adása elrendelésének időzítése miatt - az apasági eljárás elején került arra sor, mielőtt bármelyik fél előadta vagy cáfolta volna az ilyen vizsgálat szükségességét. A vizsgálat eldöntötte a kérdést, és ténylegesen önvádoló bizonyítékot jelentett.

A Bíróság nem értett egyet azzal, hogy a kérelmezőt azelőtt kötelezték volna a vizsgálatra, mielőtt bizonyítékait elő tudta volna adni. Mind ő, mind X előadták az ügyet a polgári bíróságon, amely ezt követően elhalasztotta a határozat meghozatalát, amíg kifogásait az alkotmányjogi hatáskörben két szinten el nem bírálták. Még azután is, hogy a polgári bíróság meghozta a végzést, megkérdőjelezhetette a vizsgálat eredményét.

A Bíróság elutasította a kérelmezőnek az önváddal kapcsolatos érveit, még akkor is, ha az ilyen vizsgálatok az apasági vitákban perdöntőek voltak. Ami fontos volt, hogy részt vehessen az eljárásban, előadva érveit és kérdéseket téve fel a tanúknak. Az ilyen vizsgálatok nem ellentétesek a jogállamisággal és a természetes igazságossággal, különös tekintettel arra, hogy ebben az esetben a törvényes cél az volt, hogy az Állam teljesítse X.-szel szemben az egyezmény 8. cikke szerinti kötelezettségeit.

Részben elfogadva a kérelmező azon érvelését, miszerint a vizsgálat elméletileg kötelező volt, amely -

³⁶ Az ítélet 2019. április 29-én vált véglegessé.

amint azt az Alkotmánybíróság megállapította – az Egyezmény 8. cikk alapján kérdéseket vehet fel, a Bíróság ennek ellenére úgy találta, hogy a gyakorlatban nem valószínű, hogy ez lenne a helyzet, ha például az apaságot előzőleg nem valószínűsítették. Ezenkívül a kérelmező esetében a kérdést a hazai bíróságok alapos vizsgálata után döntötték el, amely nem mutatta az önkényesség vagy tisztességtelenség semmilyen jelét.

Összességében a belföldi bíróságok tisztességes egyensúlyt teremtettek a kérelmező és X érdekeinek mérlegelésekor, és az Egyezmény 8. cikkét nem sértették meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású iránymutatásai

Közigazgatási ügyszak

1/2019. KMJE határozat

I. Ha az ügyfél a közigazgatási eljárásban jogi képviseletet vesz igénybe, a jogi képviselő részére történő kézbesítés minősül joghatályos közlésnek. Joghatályos közlés hiányában a jogorvoslati határidők nem kezdődnek meg.

II. Amennyiben az ügyfél tudomást szerez a határozat tartalmáról és a keresetlevelét előterjeszti, a bíróság vizsgálhatja, hogy a joghatályos közlés elmaradása milyen módon érintette az ügyfél jogorvoslatához és tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a jogbiztonság követelményét.

III. A jogegységi tanács az EBH.2009. 2109. számon közzétett határozat elvi bírósági határozatként való fenntartását megszünteti.

EBH 2019.K.6.

A kötelező védőoltás alóli mentesítés iránti eljárás kérelemre indul, melyben a bizonyítási teher a kérelmezőre esik. A kérelemhez csatolni kell a kezelőorvos által adott azon szakvéleményt, amely a mentesítés indokoltságát alátámasztja. A szakvéleménynek teljes körűen meg kell felelni a szakvéleménnyel szemben elvárt jogszabályi követelményeknek, alátámasztottnak, megalapozottnak, objektívnek kell lennie. Nem tekinthető tárgyilagosságnak a vélemény, ha abban maga a szakértő vagy közeli hozzátartozója érintett. [1997. évi CLIV. tv. (Eütv.) 58. § (3), (3a) bekezdések, 59. §, 1952. évi III. tv. (Pp.) 177. § (1) bekezdés]

[34] A Kúria ezt követően a felperes nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos érveit vizsgálta, és megállapította, hogy az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését nem tartja indokoltnak. A felperes elsődlegesen az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikke szerinti kényszer tilalmára hivatkozott, álláspontja szerint a védőoltás beadására kötelezés embertelen, megalázó bánásmódnak minősül. A Kúria az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára tekintettel megállapította, hogy a kötelező védőoltással kapcsolatos ügyek esetében a jogsérelem szintje nem éri el a 3. cikk alkalmazásához szükséges minimális szintet, a Bíróság ezeket az ügyeket jellemzően a magánszféra védelméről szóló 8. cikk alapján vizsgálja. [Salveti kontra Olaszország, no. 42197/98, 2002. július 9.] A Bíróság az ilyen kérelmek kapcsán a 8-11. cikknél irányadó háromlépcsős tesztet alkalmazza a 8. cikk sérelmének vizsgálatára, azonban a Bíróság eddigi gyakorlatában nem található olyan döntés, amely jelen ügy tényállásával analógiát mutatna, és a Bíróság megállapította volna a 8. cikk sérelmét. Így például a kötelező védőoltással kapcsolatos Solomakhin kontra Ukrajna ügyben a Bíróság bár megállapította, hogy a kötelező védőoltás – mint nem önkéntes alapú orvosi kezelés – a magánélethez való jogba történő beavatkozásnak minősül, azonban kiemelte, hogy ez a beavatkozás egyértelműen jog által előírt és legitim célt követ (egészségvédelem), és nem aránytalan. [Solomakhin kontra Ukrajna, no. 24429/03, 2012. március 15.]

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.II.1558/2018/12.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos. A másodfokú bíróság tanácsának elnöke nem a törvényben kizárt bíró, mert nem kizárási ok, hogy részt vett az elsőfokú perbíróság nem ügydöntő határozatának felülbírálatában. A felülvizsgálati indítvány egyebekben a törvényben kizárt. A másodfokú bíróság tanácsának elnöke elfogultságára hivatkozás elkésett, mert személyével már a másodfokú eljárásban tisztában volt a terhelt, de kizárását az alapügyben nem indítványozta. A bűnösség megállapítása nem kifogásolható az irányadó tényállás törvényben tilalmazott támadásával.

A terhelt indítványa szerint X. bíró azért is kizárt bíró, mert a sértett barátjaként elfogult.

Bíróként nem járhat el, akitől az ügy elfogulatlan megítélése – a jelen ügyben közömbös a)-d) pontokban meghatározottaktól eltérő – egyéb okból nem várható [korábbi Be. 21. § (1) bekezdés e) pont; hasonlóképpen Be. 14. § (1) bekezdés e) pont].

A 25/2013. (X.4.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kimondta: az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott felülvizsgálati eljárást megalapozhatja a Be. 21. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt elfogultsági okra alapított felülvizsgálati indítványt (rendelkező rész 1. pont) abban az esetben is, ha a kizárási ok a jogerős döntés meghozatalát követően merült fel; a törvény egyéb szabályainak megfelelő felülvizsgálati indítványt érdemben kell vizsgálni, értékelni és elbírálni (indokolás [50]).

A 25/2013. (X.4.) AB határozat értelmében a bíró elfogultságára hivatkozás csak azok esetében képezhet felülvizsgálati okot, „akik első ízben, olyan konkrét körülményt kívánnak érvényesíteni, amelyről bizonyítják, hogy a jogerős ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást” (indokolás [40]). A terhelt már a másodfokú eljárásban szükségképpen ismeretében volt annak, hogy – állítása szerint – elfogult bíró járt el, ugyanis a másodfokú bíróság tanácsának személyi összetétele a nyilvános ülésre szóló idézésből [korábbi Be. 361. § (3) bekezdés], de legkésőbb a nyilvános ülésen kiderült számára. Ezért ugyanezen körülmény nem újdonság, az Alkotmánybíróság határozatában kifejtettek alapján nem képezhet felülvizsgálati okot.

Az arra jogosult ugyanis az elfogultságra alapozott kizárási okot a tárgyalás megkezdése után csak akkor érvényesítheti, ha valószínűsíti, hogy a bejelentés alapjául szolgáló tényről a tárgyalás megkezdése után szerzett tudomást, és ha azt nyomban bejelenti [korábbi Be. 23. § (1) bekezdés]. Ezen a Be. 15. § (4) bekezdése csupán annyit változtatott, hogy a bejelentés három napon belül tehető meg. A terhelt viszont az elfogultságra utaló kizárási okot a 2018. november 5-én kelt felülvizsgálati indítványában jelentette be. Miután a 25/2013. (X.4.) AB határozat kizárólag azok számára nyitotta meg a felülvizsgálati utat, akik a bíróság ügydöntő határozatának jogerőre emelkedése után szereztek tudomást az elfogultságról, a terhelt részéről nem teljesült az „utólagos első ízbeni” vitathatóság feltétele. Másként fogalmazva: e részében a terhelt felülvizsgálati indítványa elkésett, ezért a Kúria nem vizsgálta a bírói elfogultságra hivatkozás helytállóságát.

A védő észrevételével összefüggésben a Kúria idézte a 25/2013. (X.4.) AB határozat idevágó részét: „[27] Az Alkotmánybíróság itt emlékeztet arra, hogy az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok által biztosított jogvédelmi szintet. {Lásd: 32/2012. (VII.4.) AB határozat, Indokolás [41]; legutóbb

megerősítve: 22/2013. AB határozat, Indokolás [16].} Magyarország alávetette magát a strasbourgi székhellyel működő Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) joghatóságának, így az Alkotmánybíróság felvázolja, hogy az EJEB saját joggyakorlatában milyen értelmet ad a pártatlanság követelményének. A jelen kérdés megítélésében az EJEB kiindulópontját az jelenti, hogy a pártatlanság érvényesülése nélkülözhetetlen eleme annak a közbizalomnak, amelynek képviselője a demokratikus társadalmakban a bírói hatalom egyik fő kötelessége. [Elsőként lásd: EJEB, Piersack kontra Belgium, (8692/79), 1982. október 1., 30. bekezdését; amelyet legutóbb megerősített: EJEB, Romenskiy kontra Oroszország, (22875/02), 2013. június 13., 26. bekezdése.] Az EJEB olvasatában azért jut kiemelten fontos szerephez a pártatlanság megőrzése, mert az elv érvényesülésének vagy érvényesíthetőségének hiánya az önkényes döntéshozatal veszélyét rejti magában, amely nincs összhangban az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásról szóló jog követelményeivel. [EJEB, H kontra Belgium, (8950/80), 1987. november 30., 53. bekezdés.] Az EJEB a pártatlanság két aspektusát ismeri el: a szubjektív, illetve az objektív értelemben vett pártatlanságot. A pártatlanság szubjektív oldala azt az igényt fogalmazza meg, hogy az adott ügyben a bíróság egyetlen tagja sem rendelkezhet előítéletekkel és nem lehet elfogult. Ehhez képest a pártatlanság objektív oldala azt jelenti, hogy a bíró adott ügyben tanúsított magatartásán túlmutatóan felmerülhet-e jogos kétely a pártatlansága tekintetében. E jogos kétely pedig akkor releváns, ha objektív igazolást nyerhet. [Elsőként lásd: EJEB, Piersack kontra Belgium, (8692/79), 1982. október 1., 26. és 30. bekezdéseit; EJEB De Cubber kontra Belgium, (9186/80), 1984. október 26., 24-26. bekezdéseit.] Az EJEB érvelésével áll összhangban a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának (a továbbiakban: Egyezségokmány) érvényesülését ellenőrző Emberi Jogi Bizottság álláspontja is. Az Egyezségokmány 14. Cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményét előíró szabály érvényesülésének ellenőrzésekor az Emberi Jogi Bizottság ugyan nem húz éles határvonalat az objektív és szubjektív aspektus között, de mindig vizsgálja, hogy a pártatlanság követelményének mind a szubjektív, mind az objektív jellegű elemei teljesültek-e az adott ügyben (lásd: Karttunen kontra Finnország, 387/1989.; 1992. október 23.; 7.2. pontját.).

[28] Az EJEB annak vizsgálata során, hogy a pártatlanság elve tényleges érvényesülést nyer, releváns tényezőnek tekinti a nemzeti jogban szabályozott kizárási okokat. [EJEB, Mežnarić kontra Horvátország, (71615/01), 2005. július 15., 27. bekezdés] Ehhez igazodóan az EJEB a gyakorlatában nem tartja elfogadhatónak azt az érvelést, amely az eljárás megindulására, avagy arra hivatkozással szűkíti a pártatlanság követelményének érvényesíthetőségét, hogy a terhelt már korábban tudomással rendelkezett az elfogultság alapját jelentő körülményről. [EJEB, Pescador kontra Spanyolország, (62435/00), 2003. szeptember 24., 24-26. bekezdések; legutóbb megerősítve: EJEB, Huseyn és mások kontra Azerbajdzsán, (35485/05), (45553/05), (35680/05) és (36085/05), 2011. július 26.; 164. bekezdés.]”

A védői értelmezés vonatkozásban a 25/2013. (X.4.) AB határozat két lényeges elemet tartalmaz. Egyfelől leszögezi, hogy a bíró (a bíróság) pártatlansága iránti kétely akkor releváns, ha objektív igazolást nyerhet, másfelől a nemzeti jog keretei közé kell illeszteni azt, hogy meddig érvényesíthető, avagy nem érvényesíthető a pártatlanság sérelmére alapozott kifogás, ha a terhelt már korábban tudomással rendelkezett az elfogultság alapját jelentő körülményről. Az Alkotmánybíróság pedig e két elemre is tekintettel határozta meg az eddigiekben ismertetett alkotmányos követelményt.

Ennélfogva önmagában nem abszolutizálható az elfogultságnak a terhelt szubjektumában (tudatában) keletkezése, hiszen ez csak akkor lehet releváns (juthat érvényre), amennyiben objektív igazolást nyerhet, márpedig az Alkotmánybíróság az igazolhatóságnak egyértelműen időbeli gátat vetett, s ekként, ha a terhelt az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése előtt már

az elfogultság állításának helyzetébe került, de az elfogultság bejelentésével nem élt, az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követően arra már nincs lehetősége.

A védő abban is tévedett, hogy a felülvizsgálati eljárásban a terhelt magatartása nem irányulhat perelhúzásra. Ezzel szemben – azon túl, hogy perelhúzáson az eljárás, ideértve a rendes alapeljáráson túli rendkívüli jogorvoslati eljárást is, elhúzása értendő – a terhelt felülvizsgálati indítványa éppen ezt a célt szolgálja, midőn hatályon kívül helyezést és új eljárásra utasítást igényel, s úgy, hogy számot sem ad arról, miért nem élt kizárási indítvánnyal az alapügyben, hiszen az állítólagos bírói elfogultságról való utólagos tudomásszerzést saját maga cáfolja azzal, hogy a védelmére az alapügyben megbízni kívánt személytől nyerte a tudomását.

A terhelt felülvizsgálati indítványa e részében elkészsége folytán a törvényben kizárt, s önmagában is elutasításhoz [Be. 656. § (2) bekezdés a) pont] vezetett volna.

Közigazgatási ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.IV.20.312/2018/8.

A 2017. január 1. napját megelőző időben a nem megfelelő elhelyezési körülmények miatti kártérítési perekben közvetlenül a bv. intézetek perelhetők, akik felelősségüket eredménnyel nem menthetik ki a befogadási kötelezettségükre hivatkozással.

Szükségesnek tartja a Kúria annak rögzítését, hogy az eljáró bíróságok a bírósági szervezeti törvénynek megfelelően, illetve az Alaptörvény rendelkezéseinek megfelelően jártak el akkor, amikor irányadónak tekintették a Kúriának az adott kérdésben kialakított egyértelmű és következetes gyakorlatát. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése szerint rendes bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria, amely biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának egységét. A Kúria éppen ezen feladatának tett eleget akkor, amikor egyértelművé tette az adott időszakra nézve azt, hogy jogviszony közvetlenül az elítéltek és a BV intézet között jön létre. Az állammal önálló jogalanyként nem kerül jogviszonyba az elítélt, hiszen erre a Ptk. sem a korábbi időszakban, sem az új Ptk. szabályai szerint nem ad lehetőséget.

A Kúria szerint az alperes mind felülvizsgálati kérelmében, mind az eljárás korábbi szakaszaiban helytelenül értékelte a Kúria által kialakított általános bírói gyakorlatot. A Kúria a korábbiak szerint jogosult és köteles is a bírói gyakorlat összegzésére és alakítására, figyelemmel kell lennie az Alkotmánybíróság határozataira, az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára is. A Kúria gyakorlatának nyilvánvalóan nem célja az, hogy öncélúan „jelöljön ki” felelősöket a magyarországi börtönviszonyokért, ugyanakkor ténykérdés, hogy mind az Emberi Jogok Európai Bírósága, mind a magyar Alkotmánybíróság jogsértőnek találta azt a helyzetet, hogy a jogszabályban meghatározott feltételek biztosítása a BV intézetek döntő többségében és az alperesnél is elmaradt. Irányadó jogszabályok be nem tartása nyilvánvalóan jogellenes magatartás. A Kúria változatlanul irányadónak tekint az álláspontját, hogy a BV intézetek nem menthetik ki felelősségüket a befogadási kötelezettségre hivatkozással, illetve nem háríthatják át saját felelősségüket felsőbb szerveikre, vagy akár az Igazságügyi Minisztériumra, vagy akár a Magyar Allamra, az is nyilvánvaló, hogy maga az elítélt közvetlen jogi kapcsolatban csak a BV intézettel áll.

Pfv.I.20.769/2018/12.

A felülvizsgálatot kizáró törvényi rendelkezés folytán a felülvizsgálati kérelem elutasítása hivatalból.

A felperes felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként a Pp. 1-5.§-aiban foglaltakra hivatkozott.

Ezek a jogszabályi rendelkezések alapvető elveket tartalmaznak, megfogalmazzák a törvény (Pp.) célját, meghatározzák a bíróság feladatait. A Pp. célja, hogy a természetes személyek és más személyek vagyoni és személyi jogaival kapcsolatban felmerült jogviták bíróság előtti eljárásban való pártatlan eldöntését az alapelvek érvényesítésével biztosítsa. A bíróságnak az a feladata, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a feleket terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. A bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti. A bíróság – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a felek közötti jogvitát nyilvános tárgyaláson bírálja el.

Az előbbieken idézett alapelvek a Pp. célját, ezzel összefüggésben a bíróság feladatait fogalmazzák meg, ezen alapelveket tartalmazó jogszabályi rendelkezések pusztán megjelölése anélkül, hogy ezek az alapelvek milyen konkrét jogszabály megsértése miatt szenvedtek csorbát és az mennyiben minősült az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi jogszabálysértésnek, nem teszi érdemi elbírálásra alkalmassá, azaz a jogerős ítélet felülbírlatára alkalmassá a felperes felülvizsgálati kérelmét. A polgári eljárásjogi alapelveknek általánosságban mozgó hivatkozása nem alkalmas a felülvizsgálat tartalmi és perjogi kereteinek meghatározására.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 6. cikke felsorolja a méltányos igazságszolgáltatás elvébe foglalt elemeket. Az egész cikk szempontjából alapvető a bírói vizsgálathoz való jog, ami nem korlátozható. A 6. cikk legfontosabb „ki nem mondott elve” az esélyek egyenlősége, megfogalmazza a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, mindez megfelel a fentebb megjelölt, a Pp.-ben meghatározott alapvető elveknek, amelyeknek a felülvizsgálati kérelemben szerepeltetésével összefüggésben az adott pontban fejtette ki álláspontját a Kúria.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csöke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna; Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.